

**КОМПЛЕКСНА МІСЬКА ЦІЛЬОВА ПРОГРАМА
«СТОЛИЧНА КУЛЬТУРА: 2025–2027 РОКИ»**

**1. ПАСПОРТ
КОМПЛЕКСНОЇ МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
«СТОЛИЧНА КУЛЬТУРА: 2025–2027 РОКИ»**

1	Мета програми	Створення умов для задоволення культурних потреб населення в якісних і доступних культурних послугах, відновлення культурно-мистецького потенціалу, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці			
2	Оперативні цілі, визначені Стратегією розвитку міста Києва (іншими стратегічними документами), на досягнення яких спрямована програма	Сектор 3.2. Культура Оперативна ціль 1. Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою Оперативна ціль 2. Актуалізація та просування культурної пропозиції			
3	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення проекту програми	Розпорядження Київського міського голови від 26 лютого 2024 року № 160 «Про підготовку проекту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»			
4	Розробник програми	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальна науково-дослідна установа «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»			
5	Відповідальний виконавець програми	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)			
6	Співвиконавці програми	Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації, Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер», Комунальне підприємство з питань будівництва житлових будинків «Житлоінвестбуд-УКБ», Київський зоологічний парк загальнодержавного значення, Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва			
7	Строки реалізації програми	2025–2027 роки			
8	Обсяги фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми всього	Всього (тис. грн)	у тому числі за роками		
			2025 рік	2026 рік	2027 рік
		5410235,5	1431830,3	1961400,9	2017004,3
	у т. ч. за джерелами:				
	державний бюджет				
	бюджет міста Києва	4934568,0	1279965,3	1803720,2	1850882,5
	інші джерела	475667,5	151865,0	157680,7	166121,8

2. ВИЗНАЧЕННЯ ПРОБЛЕМ, НА РОЗВ'ЯЗАННЯ ЯКИХ СПРЯМОВАНА ПРОГРАМА

Культурний розвиток суспільства відіграє одну з ключових ролей у забезпеченні життєдіяльності громадян, впливає на всі сфери суспільного життя, на економічні процеси, добробут людей, забезпечує конкурентоспроможність та привабливість територій. Проблема культурного розвитку набуває особливого значення в умовах війни. Знання історії, культури, традицій виховує патріотизм, є запорукою стійкості народу і майбутньої перемоги України.

Повномасштабна збройна агресія РФ проти України сповільнила традиційну діяльність столичних закладів культури, однак, спровокувала підвищення попиту на споживання оновленого культурного продукту, який відповідав би сучасним реаліям. Це підтверджує важливе значення культури під час війни. Інституції культури стають не лише культурними центрами, а й невід'ємною частиною загальносуспільної реакції на виклики війни, сприяючи зміцненню ідентичності, усвідомленому переживанню подій, згуртованості тощо.

Київ продовжує розвиток культурної сфери та її трансформацію в умовах війни, створюючи мистецький, інформаційний, аналітичний контент, спрямований на задоволення запиту суспільства щодо переосмислення ролі культури, оновлення репертуарної політики, розробки і створення україномовного національного культурного продукту, орієнтування репертуару на соціально-психологічну підтримку країни, просування української ідеї за кордоном.

Столиці вдалося зберегти мережу закладів культури, забезпечити підтримку діяльності закладів професійного і аматорського мистецтва, дотримання рівних прав і свобод національних меншин, розвивати міжконфесійний та міжнаціональний діалог.

Зважаючи на зміни в суспільному житті, з якими зіштовхнулись громадяни України протягом останніх років – карантинні обмеження і повномасштабна збройна агресія РФ проти України, – та урахуваючи складність забезпечення традиційної діяльності і необхідність дотримання безпекових вимог, заклади культури впроваджували нові форми спілкування, створювали цифровий контент, публікували відеозаписи вистав, концертів, інтерв'ю на сайтах, сторінках у соцмережах та youtube-каналах. Заклади культури включились у різноманітні процеси допомоги населенню, яке постраждало від війни, створювали проекти, спрямовані на благодійну допомогу, психологічну підтримку, допомогу в адаптації до нових умов існування.

Комплексна міська цільова програма «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі – Програма) розроблена з урахуванням результатів виконання заходів Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2022–2024 роки», затвердженої рішенням Київської міської ради від 16 грудня 2021 року № 4031/4072, та відповідно до основних законодавчих актів, положень державних документів стратегічного характеру та нормативно-правових актів, що стосуються стратегічного планування місцевого розвитку, а саме:

– законів України «Про культуру», «Про музеї та музейну справу», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про театри і театральну справу», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про національні меншини (спільноти) України», «Про корінні народи України», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про захист тварин від жорстокого поводження»;

– Концепції ствердження української мови в усіх сферах суспільного життя міста Києва на 2023–2025 роки, схваленої рішенням Київської міської ради від 20 квітня 2023 року № 6308/6349.

Реалізація завдань та заходів Програми спрямована на досягнення оперативних цілей «Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою» і

«Актуалізація та просування культурної пропозиції» сектору 3.2 «Культура» Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886).

Музеї

Музеї міста Києва – багатофункціональні науково-дослідні та культурно-освітні заклади, створені для збереження, використання та популяризації культурно-історичних та природничо-наукових цінностей, накопичення й поширення знань через вивчення і демонстрацію унікальних пам'яток матеріальної культури, залучення громадян до надбань національної та світової культурної спадщини.

Таблиця 1. Основні показники діяльності музеїв комунальної власності територіальної громади міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість музеїв, од.	22	22	22
Кількість експонатів, тис. од.,	949,7	955,5	963,4
зокрема кількість експонатів, що експонувалися, тис. од.	56,7	50,3	32,7
Кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	468,6	215,1	381,9
Кількість екскурсій у музеях, од./1 тис. населення	3,6	1,6	3,5
Кількість оцифрованих музейних предметів, тис. од.	30,0	23,3	36,0
Кількість проведених виставок, од.	300	272	399

Із початком широкомасштабного вторгнення РФ на територію України музеї Києва вимушені були зняти постійні експозиції і навчитися працювати в умовах ракетних обстрілів та відключення світла. Багато працівників стали до лав ЗСУ.

Особлива увага приділялася питанню збереження експонатів державної частини Музейного фонду України, яка зберігається в музеях комунальної власності міста Києва. Постійно вивчалася та контролювалося питання щодо поступового переміщення особливо цінних предметів Музейного фонду України та проводилися певні захисні дії стосовно музейних приміщень. Ужито заходи щодо посилення в музеях протипожежного захисту.

Департаментом культури спільно з Міжнародним альянсом із захисту культурної спадщини в зонах конфлікту (ALIPH) та Посольством Французької республіки в Україні/Французький інститут в Україні реалізовано проєкт із захисту культурних цінностей комунальних музеїв міста Києва. Завдяки фінансовій підтримці ALIPH у межах проєкту придбано спеціальне захисне обладнання – осушувачі (42 од.), зволожувачі (52 од.), вогнетривкі сейфи (15 од.) та вогнетривкі шафи (79 од.). Частково встановлено системи автоматичного пожежогасіння, які, у разі ліквідації вогню, не зашкодять музейним колекціям. Загальна вартість переданого обладнання склала 215 тис. Євро.

Впродовж 2021–2023 років продовжувалася робота з оцифровки фондів комунальних музеїв. Оцифровано близько 89,3 тис. музейних предметів. Проведено 1057 виставок, серед яких помітними подіями в історико-культурному житті міста Києва стали:

- до Дня Києва «Велика сімка», в якому представлені твори семи непересічних українських художників (Музей історії міста Києва). «Велика сімка» – це шлях до створення візуального коду нації, опису «генетичного коду» української культури;

- «Музей Івана Гончара online: відкрита платформа про українську традиційну культуру», реалізований за підтримки Українського культурного фонду і Zagoriv Foundation;

- «Made in Kyiv. Археологія повсякдення»; «Маріуполь. Де ти?»; виставка-захід «Я є життя»; «Хай буде свято, світло і тепло» (виставка картин та різдвяних арт-інсталяцій) – Музей історії міста Києва;

– «Український фенікс. Васильківська майоліка», на якій представлено легендарного керамічного півника з Бородянки та роботи переможців художнього конкурсу «Патріотичний АРТплакат у стилістиці українських декоративних розписів»; творів Марії Примаченко;

– урочисто відзначено 100-річчя одного із провідних музеїв України – Національного музею «Київська картинна галерея», 100-річчя з дня заснування Музею театрального, музичного та кіномистецтва України, 30-річчя Музею гетьманства та Музею-майстерні І. П. Кавалерідзе в місті Києві.

Музеї міста Києва активізували міжнародну діяльність та представляють культурну дипломатію за кордоном. Було реалізовано низку виставкових проєктів, серед яких:

– міжнародний виставковий проєкт «Народжені Україною» на виставкових площах Публічної художньої колекції Базеля (Художній музей Базеля, Швейцарія) – Національний музей «Київська картинна галерея»;

– виставка «Від сутінок до світання» на виставкових площах Музею мистецтв та історії (м. Женева, Швейцарія) – Національний музей «Київська картинна галерея»;

– виставка «Модернізм в Україні 1900–1930» на виставкових площах Королівського музею образотворчих мистецтв Бельгії (м. Брюссель, Бельгія) – Музей театрального, музичного та кіномистецтва України;

– виставка «Марія Приймаченко» на виставкових площах Українського музею (м. Нью-Йорк, США) – Національний музей українського народного декоративного мистецтва;

– виставка колекції Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків у Державній установі «Музей Лувр» (м. Париж, Франція).

Впродовж 2021–2023 років завершено:

– першочергові протиаварійні роботи Башти № 4 Національного історико-архітектурного музею «Київська фортеця»;

– будівництво Меморіального комплексу Героїв-киян, що загинули за цілісність та незалежність України.

Виконувались роботи з реставрації будівлі Музею видатних діячів української культури з пристосуванням під експозицію музею «Іван Франко і Київ».

Проводились ремонтно-реставраційні роботи з відновлення пошкоджених музеїв внаслідок масованих ракетних ударів РФ у 2022 році, зокрема:

– Національного музею «Київська картинна галерея»;

– Музею видатних діячів української культури;

– Національного музею мистецтв імені Богдана та Варвари Ханенків.

Музеї в перспективі мають стати відкритим універсальним простором, який об'єднає минуле, сучасне й майбутнє через виконання основних функцій за такими напрямками діяльності, як науково-дослідна, культурно-освітня діяльність, комплектування музейних збірань, експозиційна, фондова, видавнича, реставраційна, виставкова і пам'ятко-охоронна робота. Виконання цих функцій сприятиме покращенню умов зберігання музейних збірань, модернізації матеріально-технічної бази музеїв. Проте для досягнення цієї мети необхідно вирішити ряд проблем:

– недостатність експозиційних площ і площ під фондосховища музеїв (у фондах зберігається більше 900 тис. пам'яток, проте, через брак площ експонується лише 3–5%);

– відсутність надійної системи обліку і зберігання музейних фондів;

– недостатній рівень кадрового та інформаційного забезпечення, фемінізація персоналу музеїв.

Бібліотеки

Війна порушила звичний, відпрацьований ритм бібліотечного життя, привнесла багато серйозних викликів, загроз і негативних впливів, суттєво змінила місце і роль

бібліотек у суспільстві, поставила нові завдання щодо запровадження інноваційної діяльності, пошуку сучасних форм і методів обслуговування різних груп користувачів, нових шляхів і засобів функціонування, організації нових взаємовідносин з оточуючим середовищем. Бібліотечне співтовариство відновлюється і перебудовує свою діяльність. Значна частина бібліотек, назви яких пов'язані з РФ та радянською ідеологією, перейменовані, решта провели усі необхідні організаційно-правові заходи.

Бібліотеки – доступне і безкоштовне джерело отримання достовірної інформації; майданчик, що об'єднує громаду у допомозі ЗСУ; місце, де внутрішньо переміщені особи отримують необхідну юридичну та психологічну підтримку. Важливим завданням бібліотек є сприяння цифровій грамотності населення, ліквідації цифрової нерівності, орієнтації на ефективне використання інформаційних ресурсів і комунікаційних технологій.

Таблиця 2. Основні показники діяльності публічних бібліотек комунальної власності територіальної громади міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість публічних бібліотек, од.	139	139	139
<i>Центральні міські бібліотеки:</i>	3	3	3
Книжковий фонд бібліотек, тис. прим.	415,7	396,7	381,2
Кількість читачів/ок по ЄРК, тис. осіб	52,3	48,2	48,5
Читаність книжкового фонду, прим. на 1 чит.	21,2	20,5	18,7
Обертаність книжкового фонду	2,7	2,5	3,5
Комплектування фондів, тис. од.,	14,9	5,7	6,0
зокрема українською мовою	9,8	4,6	4,7
<i>Бібліотеки районного підпорядкування:</i>	136	136	136
Книжковий фонд бібліотек, тис. прим.	3417,4	3263,6	3030,4
Кількість читачів/ок по ЄРК, тис. осіб	422,8	348,5	422,1
Читаність книжкового фонду, прим. на 1 чит.	23,1	18,6	22,8
Обертаність книжкового фонду	2,9	2,0	3,3
Комплектування фондів, тис. од.,	74,5	46,4	40,3
зокрема українською мовою	58,8	36,8	31,9

Пандемія COVID-19 і агресія РФ протестували бібліотеки на здатність реагувати на поточні ситуації, корегувати свої послуги відповідно до потреб користувачів і очікувань суспільства. Сьогодні в пріоритеті – проекти з розвитку читання, діджиталізація, психосоціально значимі проекти на підтримку постраждалих та незахищених верств населення, Захисників та Захисниць України, інклюзія, утвердження української мови в усіх сферах суспільства.

З метою підвищення престижу української мови, посилення її об'єднавчої ролі в суспільстві, утвердження мовної ідентичності громадян нашої держави розроблена та схвалена рішенням Київської міської ради від 20 квітня 2023 року № 6308/6349 Концепція ствердження української мови в усіх сферах суспільного життя міста Києва на 2023–2025 роки. Враховуючи стрімке зростання попиту громадян на отримання допомоги для опанування та підвищення рівня володіння державною мовою, на базі публічних бібліотек міста працює понад 50 розмовних клубів та курсів.

У рамках міського проєкту «Сучасний бібліотечний простір» тривала робота щодо перетворення публічних бібліотек столиці на сучасні культурно-інтелектуальні центри громади на основі технологічної і просторової модернізації та впровадження нових послуг.

З введенням воєнного стану бібліотеки активізували свою діяльність online: поширювали важливу соціальну інформацію, рекомендації, пам'ятки для громадян в умовах війни; надавали консультації, віртуальні довідки, підбирали та рекомендували корисні та пізнавальні online-ресурси; проводили поетичні читання в прямому включенні,

відеозаписи читання вголос для дітей; організували лекції, роботу гуртків та клубів на сайтах бібліотек та сторінках соціальних мереж, проводили цілеспрямовану роботу з популяризації книги та читання, підвищення якості надання бібліотечно-бібліографічних послуг користувачам бібліотек, проводили благодійні заходи на підтримку ЗСУ.

У Публічній бібліотеці імені Лесі Українки для дорослих міста Києва з метою підтримки та допомоги різним групам людей у подоланні депресії та відчаю реалізовувався проєкт «Бібліотерапія: твоя книга щастя», за який бібліотека отримала почесне звання «Бібліотека року 2023». В рамках проєкту відбулося 47 психологічних лекцій та тренінгів (з них 19 online), які відвідали 970 осіб.

У Центральній бібліотеці ім. Т. Г. Шевченка для дітей міста Києва відбувся триденний марафон культурних подій, презентацій та зустрічей з митцями Маріуполя Meet up «Маріуполь: Мистецтво vs Війна». Крім того, відкрито Бібліотеку настільних ігор та проведено маркети на підтримку ЗСУ.

У Міській спеціалізованій молодіжній бібліотеці продовжувала працювати «Школа мобільної грамотності» – hub із цифрової освіти для киян «золотого віку», проходили курси «Говоримо українською грамотно», соціальні акції для молоді за проєктом «Наставництво», відбувся творчий конкурс серед молоді «Поетична м'ясорубка».

Впродовж 2021–2023 років у публічних бібліотеках міста відбулася низка заходів до ювілейних та пам'ятних дат, зокрема, 150-річчя від дня народження Лесі Українки, 140-річчя від дня народження Івана Огієнка, 125-річчя від дня народження Євгена Гуцала, 125-ї річниці від дня смерті Пантелеймона Куліша, 85-річчя від дня народження Василя Стуса, а також щорічні заходи до Дня народження Лесі Українки та Тараса Шевченка, Дня Соборності України, Дня Героїв Небесної Сотні, Міжнародного дня рідної мови, Дня Державного Герба України, Міжнародного дня захисту дітей, Дня Української Державності, Дня Незалежності України тощо.

З метою оновлення фондів публічних бібліотек міста на закупівлю книг з бюджету міста Києва у 2023 році було виділено 1346,9 тис. грн. Крім того, для поповнення фондів та обладнання бібліотеки працювали над пошуком джерел фінансування, зокрема шляхом залучення благодійних внесків, добровільних пожертв, дарунків та, частково, передплати періодичних видань. За 2021–2023 роки фонди публічних бібліотек міста поповнилися 187,9 тис. примірниками нових видань.

Бібліотеки столиці приймають виклики, породжені війною, та шукають рішення для подолання існуючих проблем та загроз, які сповільнюють процеси модернізації бібліотек:

- невідповідність формування бібліотечних фондів та організації доступу до них сучасним потребам різних груп споживачів, зокрема відсутність повноцінного комплектування новими періодичними та неперіодичними виданнями, електронними ресурсами, книгами, надрукованими шрифтом Брайля;

- недостатні темпи впровадження інформаційних технологій у бібліотеках, що ускладнює або унеможливує виконання виробничих процесів та обслуговування різних груп користувачів на сучасному рівні;

- незадовільний стан матеріально-технічної бази бібліотек: приміщення, обладнання та техніка не відповідають сучасним вимогам обслуговування різних груп користувачів і збереження бібліотечних фондів;

- непристосованість інфраструктури бібліотек для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.

Театральні та концертні заклади культури

Театрально-видовищні заклади культури відіграють важливе місце у забезпеченні культурно-мистецьких потреб населення столиці.

Таблиця 3. Основні показники діяльності театральних концертних закладів культури комунальної власності територіальної громади міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість театрів, од.	21	21	21
в них місць	5252	5252	5252
Кількість глядачів/ок, тис. осіб (платних відвідувань)	346,15	256,17	526,25
Кількість прем'єр, од.	85	57	94
Кількість концертних організацій, од.	8	8	8
Кількість концертів, од.	286	260	403
Кількість парків, од.	6	6	6

У 2022 році повномасштабна збройна агресія РФ проти України на півроку призупинила діяльність театрів, що суттєво вплинуло на репертуар та загалом на організацію виробничих процесів. Причинами призупинення діяльності театрів стали: скорочення значної частини артистичного складу через виїзд за межі України, участь артистів у захисті держави. Була втрачена можливість укомплектувати творчі цехи та показувати вистави і, таким чином, підтримувати художній рівень театрів. У театрах відбулося 2573 вистави, які подивилося майже на 90 тис. глядачів менше, ніж у 2021 році. Значно скоротилася кількість прем'єр – через унеможливлення традиційної систематичної роботи театри змогли випустити в два рази менше нових вистав, ніж в докарантинний період. Однак в другій половині 2022 року театри почали активно повертатися до творчої діяльності – проводили конкурси на заміщення вакантних посад, артисти балету відновлювали фізичну форму, частково поновлено репертуар.

Після вимушеного уповільнення діяльності театральних закладів протягом останніх років, новий театральний сезон 2023 року розпочався потужним розвитком, було показано 4278 платних та 77 благодійних вистав, представлено 94 прем'єри.

Ураховуючи зростаючий запит суспільства на українізацію, театральні заклади долучились до процесів дерусифікації, з репертуару було виключено балети й опери на музику і лібрето діячів російської культури. На театральних афішах з'являється все більше спектаклів за мотивами українських видатних митців та сучасних авторів.

На початку весни 2022 року в місті Києві концерти не відбувалися. Згодом концерти проводилися на волонтерських засадах для збору коштів на підтримку ЗСУ та громадянам, які постраждали від російської агресії.

Концертними колективами, які фінансуються з бюджету міста Києва, у 2023 році проведено 403 концерти, у 2022 році – 260 концертів.

Зважаючи на вимоги часу, концертні колективи запропонували глядачу оригінальні програми, урізноманітнюючи формат роботи. Одним із пріоритетів стали синтетичність і універсальність, коли сучасним трендом є поєднання статичного вокального чи інструментального жанру з різними формами візуалізації, навіть його театралізації, а також використання сценічного світла та відео.

Театри започатковували сучасні формати роботи, оновлювали зміст та створювали нові мистецькі продукти. Впроваджуючи нові форми роботи, театри розширювали взаємодію з аудиторією, залучали більше нових глядачів, а також продовжували роботу між сезонами або під час канікул:

- заклади працювали з дотриманням режиму воєнного стану: зменшено кількість глядачів у глядацькій залі (з дотриманням рекомендацій місткості укриттів), розроблено алгоритми роботи з глядачем та працівниками сценічних майданчиків у разі відміни заходів або переносів подій через повітряні тривоги;

- проводили покази вистав в укриттях, зокрема: Київський академічний театр опери і балету для дітей та юнацтва відновив показ вистав не лише на великій сцені, а й у новій локації – сцені-укритті, яку спеціально облаштували у підвальному приміщенні (колишній

клуб «РА»); Київський академічний театр ляльок розробив декілька розважальних програм спеціально для анімації в укритті;

- ряд театрів представляли свої мистецькі проєкти на Центральному залізничному вокзалі, станціях метрополітену та в дитячих лікарнях;

- театральні колективи публікували відеозаписи вистав, концертів, інтерв'ю, інформаційні пости на сайтах, сторінках у соцмережах та youtube-каналах тощо.

У репертуарах концертних колективів збільшилася частка патріотичних та народних пісень, з'явилися пісні сучасних авторів на тему війни. Так, з метою популяризації народних звичаїв та українського фольклору Український академічний фольклорно-етнографічний ансамбль «Калина» презентував новий проєкт «Калина» – дітям». Колектив створив унікальну інтерактивно-пізнавальну концертну програму «Оберіг твого роду» із залученням балету, хору, оркестру та неодноразово демонстрував її на сцені Київського муніципального академічного театру опери і балету для дітей та юнацтва.

Знаковою подією у музичному житті Києва став проєкт «Музика, написана серцем», який присвячений видатним композиторам – В. Сильвестрову, Є. Станковичу, В. Польовій. У виконанні Муніципального академічного камерного хору «Київ» були представлені авторські концерти, у програмах яких більшість творів стали світовими прем'єрами.

З метою консолідації суспільства, сприяння піднесенню патріотичного та бойового духу у 2023 році були проведені заходи з нагоди Дня столиці та Дня Києва без масштабних і гучних святкувань, у лаконічному форматі та із дотриманням заходів безпеки. Переважна більшість міських тематичних подій для широкого загалу відбувалась у форматі «open-air» у міських парках культури і відпочинку, скверах, зелених зонах та на інших міських локаціях. У міських парках та зелених зонах столиці за сприяння Департаменту культури у 2023 році відбулося близько 40 святкових програм і активностей (у 2022 році – 7 заходів), з яких 20 – виступи і концертні програми муніципальних театральних концертних закладів та творчих колективів національних громад міста Києва.

До Дня Києва вже традиційно відбулося урочисте вручення мистецької премії «Київ», а з нагоди Міжнародного дня театру – театральна премія «Київська пектораль». З огляду на те, що премія проходила в умовах воєнного часу, театальною спільнотою було запропоновано нагородити претендентів лише у трьох спеціальних преміях:

- «Подія року» – за здійснення театрами своєї творчої діяльності в місті Києві весною –літом 2022 року;

- «За вагомий внесок у розвиток театального мистецтва» – співробітникам київських театрів, які несуть службу в ЗСУ;

- «Спеціальна премія» – драматургам за актуальні патріотичні твори, написані у 2022 році.

Театральні колективи столиці здійснювали покази вистав у регіонах України, зокрема Театр драми і комедії на лівому березі Дніпра гастролював у Кривому Розі, Кропивницькому та Полтаві із виставою «Корсиканка», Український малий драматичний театр реалізував гастрольну поїздку до Овруча для вивчення та дослідження побуту, звичаїв і традицій поліського регіону, що стали основою художнього рішення прем'єри вистави «Пісні Полісся».

Театально-концертні заклади активізували закордонну діяльність, долучаючись до проєктів, що розповідають про нашу країну на міжнародних сценах. У 2022 році було проведено 22 події, у 2023 році – 16 гастрольних поїздок за кордон. Театально-концертні заклади столиці стали ініціаторами спільних проєктів з іноземними колегами Латвії, Польщі, Австрії, Німеччини, Великої Британії та інших країн Європи.

Театально-концертні колективи долучились до співпраці з багатьма громадськими організаціями та фондами, робота яких спрямована на допомогу дітям з особливими потребами, багатодітним родинам, малозахисним верствам населення, військовослужбовцям та їх сім'ям, внутрішньо переміщеним особам, членам родин, які пережили російську окупацію. Підтримуючи волонтерський рух, театри влаштовували в

своїх приміщеннях аукціони, благодійні вистави, надавали місця для військовослужбовців та членів їх родин з метою допомогти в соціальній адаптації, вивозили вистави для показу у військових частинах, а також активно долучались до заходів, спрямованих на підтримку колег з окупованих областей.

Частина інфраструктури закладів культури зазнала руйнувань та пошкоджень, спричинених ракетними обстрілами. Зокрема в березні 2022 року вибуховою хвилею було надано збитків Київській малій опері, яка є пам'яткою історії та архітектури. Для забезпечення безперебійної діяльності закладів місто здійснювало роботи з відновлення пошкодженої інфраструктури. Крім того, зважаючи на актуальні виклики і загрози безпеці, влада приділяла увагу облаштуванню укриттів. З метою створення безпечних умов перебування в закладах культури влаштовано укриття в Київському камерному театрі «Дивний замок», Київському академічному театрі драми і комедії на лівому березі Дніпра, Київській муніципальній Академії музики ім. Р.М. Глієра, Київській дитячій Академії мистецтв ім. М.І. Чембержі. Придбано генератори та додаткове обладнання, що дало можливість проводити вистави та освітню діяльність під час відсутності електропостачання.

У сфері театральної-концертної діяльності залишаються невирішеними наступні проблемні питання:

– втрата кадрового потенціалу культурної сфери під час війни – відтік кадрів спричинив скорочення високопрофесійного кадрового ресурсу, театральні-концертні заклади потребують фахівців специфічних функціоналів (звукорежисерів, художників зі світла, бутафорів, гримерів);

– необлаштованість засобами безперешкодного доступу закладів культури, відсутність засобів супроводу осіб із вадами слуху та зору, обмеженістю руху та ін.;

– недостатність ресурсного забезпечення, яке спричиняє обмеженість планування заходів із створення нових мистецьких проєктів, аудіо- та відеопродукції колективів, забезпечення технічного оснащення закладів сучасним світловим та звуковим обладнанням, проведення капітальних ремонтних робіт.

Аматорське мистецтво

Аматорське мистецтво підтримує відродження, збереження й розвиток національних культурних традицій, задоволення потреб громадян у самодіяльній творчості, організації їх змістовного відпочинку та дозвілля. Початок війни підвищив інтерес до національної історії, українських традицій та фольклору.

На кінець 2023 року в місті Києві діяли 102 аматорські колективи зі званням «народний» та 36 аматорських колективів зі званням «зразковий», в яких свою діяльність проводили 315 майстрів народної творчості, 57 членів Національної спілки майстрів народного мистецтва України, 39 членів Національної спілки художників України.

Таблиця 4. Основні показники діяльності аматорських формувань

Показник	2021*	2022	2023
Кількість аматорських формувань, од.	140	133	138
Кількість учасників/ниць формувань, тис. осіб	4,1	3,8	4,1

* дані за 2020 рік

Відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини, Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень (далі – Центр) опікується питаннями підтримки діяльності аматорських колективів, творчих спілок та наукових і культурних об'єднань, які ставлять своєю метою сприяння популяризації української історії та культури, відродження нематеріальної культурної спадщини.

Пріоритетними напрямками у роботі Центру є реалізація культурно-мистецьких та культурно-освітніх заходів, спрямованих на підтримку і розвиток народної художньої

творчості, аматорської творчої спільноти. Протягом 2023 року було проведено 262 культурно-мистецьких заходи, в яких було задіяно 395 колективів. Заходи відвідало 67140 глядачів.

Проведено 22 інформаційно-практичні консультації з питань Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини та 15 заходів «Смачне дослідження нематеріальної культурної спадщини України та UNESCO «Борщ»». У тестовому режимі розпочав свою роботу Центр культурологічних практик та розвитку народного мистецтва «Київський розпис». Основні завдання центру – локалізація майстеркласів з розвитку та популяризації київського розпису та інших традиційних напрямів народного мистецтва, а також проведення експериментальних мистецьких студій арттерапії з адаптації військовослужбовців, які відчувають посттравматичний синдром, та членів їхніх сімей.

Проблемним питанням у сфері аматорського мистецтва стало обмеження можливостей проведення масових культурно-мистецьких заходів, пов'язане із впровадженням воєнного стану, що вимагає пошуку нових форм роботи з аматорськими колективами з урахуванням безпекових умов.

Культурні кластери; креативні індустрії

Реалії та випробування нового часу поставили перед кінотеатрами нові вимоги, які, окрім традиційних форм діяльності, вимагають нових управлінських рішень та моделей розвитку, щоб стати ефективними координаційними центрами для культурних та креативних проєктів. Саме з цією метою протягом останніх років проводилась робота із створення культурних кластерів як простору для колективної та індивідуальної творчості.

Переформатування закладів передбачає переобладнання професійною апаратурою та обладнання окремих приміщень та просторів, які в подальшому використовуватимуться як навчальні аудиторії освітніх проєктів, галереї, приміщення для проведення театральних проєктів, концертних заходів тощо. Значна увага приділятиметься створенню інклюзивних просторів у закладах мережі.

Таблиця 5. Основні показники діяльності кінотеатрів / культурних кластерів

Показник	2021	2022	2023
Кількість постійно діючих кінотеатрів, од.	10	9	7
з них дитячих	3	3	2
Кількість глядацьких місць, од.	4860	4190	2940
з них у дитячих	420	420	383
Кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	359,3	171,4	310,9
з них у дитячих	28,2	17,1	23,7

Рішенням Київської міської ради від 02 березня 2023 року № 6039/6080 Комунальне підприємство виконавчого органу Київради (Київської міської державної адміністрації) «Київкінофільм» перейменоване на Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер». У 2023 році на балансі КП «Київкульткластер» знаходилось 13 закладів.

У порівнянні з 2022 роком кількість кінотеатрів зменшилась:

– згідно з наказами Департаменту комунальної власності м. Києва:

• № 113 від 27 березня 2023 року будівлю кінотеатру «Дніпро» передано КП «Київжитлоспецексплуатація»;

• № 284 від 27 квітня 2021 року будівлю «Кінотеатру імені Ю. Гагаріна» передано на баланс Департаменту муніципальної безпеки 01 лютого 2023 року;

• № 44 від 06 лютого 2023 року будівлю кінотеатру «Промінь» передано КБУ «Київський міський центр допомоги учасникам АТО»;

–згідно з рішеннями Київської міської ради:

- від 20 червня 2023 року № 6522/6563 будівлю кінотеатру «Молодіжний» передано до сфери управління Святошинської районної у місті Києві державної адміністрації;

- від 13 липня 2023 року № 6932/6973 приміщення кінотеатру «Факел» та майно передано до сфери управління Дарницької районної у місті Києві державної адміністрації.

Протягом 2023 року проводилась інвентаризація ресурсів кінотеатрів для їх подальшого переформатування у багатофункціональні культурні центри:

- «Лейпциг», «Флоренція», «Кінотеатр імені Т. Г. Шевченка», «Ліра», «Братислава», «Старт», «Краків» – здійснюють основну діяльність з надання культурних послуг;

- «Київська Русь» та «Кіото» – не працюють, розроблено проекти капітального ремонту;

- «Загреб», «Екран» і «Молодіжний» – не функціонують через незадовільний технічний стан приміщень;

- «Київ» – перебуває на балансі КП «Київкульткластер», не працює, потребує ремонтних робіт;

- культурний кластер «Краків» розпочав роботу з 03 червня 2023 року після капітального ремонту. Заклад обладнаний найсучаснішою аудіо та відео технікою, що дає можливість реалізовувати різножанрові проекти.

У 2022 році вдалося відновити і забезпечити безперебійну діяльність кінотеатрів, організувати і провести низку фестивальних, прем'єрних і соціальних благодійних заходів.

У 2023 році в культурному кластері «Краків» проведено близько 150 заходів, зокрема: презентація проекту «ДІМ: Дитяча Інклюзивна Медіастудія»; міжнародний кінофестиваль «Молодість»; концерт польського гурту «Тарака»; концерт сестер Тельнюк «І на оновленій землі...» спільно з Національним президентським оркестром; благодійний концерт «Тому, що не байдуже»; творчий вечір Ади Роговцевої; концерт та благодійний аукціон «Малюю майбутнє»; дитячий фестиваль «Чілдренкінофест»; виступи Національного духового оркестру України; поетичний перформанс «Ключі від зачинених брам»; виступ Київ Модерн-Балету; спеціальні покази та зустрічі із творчими групами фільмів «Щедрик», «Мирний-21», «Толока», «Холодна війна»; постійно працюють виставки художніх творів українських митців та ін.

Загалом у 2023 році у мережі КП «Київкульткластер» проведено понад 21 тис. заходів. Із них: 48 – вистави і концерти аматорських колективів; 159 – вистави та концерти професійних колективів; 43 – суспільно-політичні заходи; 20992 – прем'єрні кінопокази, кінофестивалі, творчі зустрічі та кіносеанси.

Організовано та проведено покази українських фільмів проекту «Дні українського кіно» в Болгарії, Литві та Йорданії у рамках Всесвітнього благодійного кіномарафону CinemaAid Ukraine Charity Film Marathon за підтримки посольств України в цих країнах.

Існують проблеми, які необхідно вирішити для розвитку сфери:

- мала кількість платформ для реалізації та демонстрування талантів;

- відсутність ресурсів для розвитку та інновацій у сфері креативних індустрій.

Парки культури і відпочинку

Парки культури і відпочинку, які знаходяться у підпорядкуванні Департаменту культури (Парк культури та відпочинку «Партизанська слава», Парк культури і відпочинку «Перемога», Центральний парк культури і відпочинку міста Києва, комунальний заклад «Парк культури і відпочинку «Гідропарк», Голосіївський парк культури та відпочинку ім. М. Рильського), організовують роботу танцювальних, спортивних та тренажерних майданчиків; проводять дитячі спортивні змагання, конкурси, концерти професійних і самодіяльних колективів тощо.

Головним джерелом отримання прибутків у парках є робота атракціонів. Слід зазначити, що більшість атракціонів потребують значних коштів для підтримання їх у належному стані.

Заборона на проведення масових заходів під час воєнного стану фактично унеможливило проведення у парках культури і відпочинку масштабних культурно-масових заходів.

Крім того, відсутність правовстановлюючих документів стосовно права власності на земельну ділянку, на яких розташовані парки культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва, створює перешкоди для розвитку та ефективної діяльності парків, а також для залучення коштів інвесторів.

Київський зоологічний парк

Київський зоологічний парк загальнодержавного значення (далі – Київський зоопарк) має статус Кандидата в члени Європейської Асоціації зоопарків і акваріумів (EAZA), членство в Міжнародній асоціації педагогів зоопарків IZE та Міжнародній інформаційній системі видів ISIS. Щорічно у Київському зоопарку продовжує розвиватися зоологічна колекція, поглиблюватися культурно-просвітницькі і рекреаційні напрями діяльності.

Таблиця 6. Основні показники діяльності Київського зоопарку

Показники	2021	2022	2023
Кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	666,7	418,9	596,6
зокрема за реалізованими квитками, тис. осіб	666,3	411,8	583,9
Кількість тварин, особин	1831	1843	2050

Київський зоопарк є центром допомоги, порятунку та реабілітації диких тварин з постраждалих регіонів України. Протягом 2022–2023 років врятовано понад 500 особин тварин (102 – у 2023 році), серед яких тигри, лемури, сервали, мавпи, папуги, змії та черепахи. У 2023 році у Київському зоопарку народилося 220 тварин.

Київський зоопарк – унікальний «музей живої природи», який, через виклики війни, окрім функцій зі збереження біорізноманіття, сформував додаткові завдання – став центром психологічної реабілітації для військовослужбовців, потерпілих дітей та родин внутрішньо переміщених осіб, пацієнтів дитячих і дорослих медичних закладів, а також місцем психологічного розвантаження киян і гостей міста. У 2023 році проведено 280 тематичних інформаційно-просвітницьких заходів.

Науковці та ветеринари Київського зоопарку залучені до проєктів збереження рідкісних видів IUCN (Міжнародний союз охорони природи) та ESB (Європейська племінна книга). Започатковано програму з випуску в природу чорного лелеки, тривали дослідження диких коней в Чорнобильському радіаційно-екологічному біосферному заповіднику. Київський зоопарк активно долучався до міжнародних програм EAZA із збереження видів. Представники Київського зоопарку брали участь в різноманітних міжнародних та українських конференціях, тренінгах та обмінах досвідом.

Київський зоопарк надає ветеринарну і зоологічну консультаційну допомогу реабілітаційним центрам для диких тварин, службам з надзвичайних ситуацій міста Києва, Національній поліції та Збройним Силам України.

Триває реконструкція об'єктів Київського зоопарку. Проєктування та планування відбувається у співпраці з EAZA.

Водночас, існують проблеми:

- недостатній обсяг фінансування;
- застаріла матеріально-технічна та лабораторна база.

Етнополітика та державно-церковні відносини

Київ є мультинаціональним і мультикультурним містом, де проживають представники 135 національностей. Київська міська влада дбає про непорушність фундаменту традиції толерантного і мирного співіснування в столиці представників різних національностей та про створення належних умов для захисту їхніх прав.

Таблиця 7. Основні показники діяльності національно-культурних товариств та забезпечення потреб етнічних груп населення міста Києва

Показник	2021	2022	2023
Кількість національно-культурних товариств, всього, од.	109	94	94
із них:			
місцевого значення, од.	80	65	65
всеукраїнського значення, од.	29	29	29
Кількість аматорських колективів, од.	26	26	26
Кількість центрів культур національних меншин, од.	15	15	15
Кількість недільних шкіл, од.	10	10	10
Кількість видань газет, журналів, од.*	49	49	49
Кількість публічних бібліотек, од.	7	7	7

* із 49 періодичних видань національних товариств, об'єднань, що видаються у столиці, три з них видаються за державні кошти, інші – за рахунок власних коштів громад, благодійних та спонсорських внесків.

На розвиток міжетнічних стосунків та зростання активності процесів у етнопонаціональній сфері суттєво впливають особливості міста Києва як столиці. Столиця була і є зоною активних міграційних переміщень. Це стимулює формування громадських об'єднань національно-культурного спрямування як виразників інтересів відповідних спільнот. Переважна більшість громадських організацій тісно співпрацює з органами виконавчої влади та місцевого самоврядування, займає конструктивну, виважену позицію, бере активну участь у процесах побудови громадянського суспільства.

Після 24 лютого 2022 року значна кількість етнічних громад спрямувала свою роботу на волонтерську діяльність, надання соціальної та гуманітарної допомоги населенню, яке опинилося в епіцентрі воєнних дій, зокрема шляхом прихистку, збору продуктів харчування, одягу, ліків тощо. Зросла внутрішня солідарність, згуртованість представників національно-культурних товариств, налагодилась тісна співпраця цих об'єднань з органами виконавчої влади різних рівнів.

У місті Києві проводились культурно-мистецькі заходи, які пропагують здобутки культур етнічних громад, знайомлять з ними киян та гостей міста. Найбільш значимими стали: Фестиваль народів світу «Ми різні, але ми єдині у боротьбі проти ворога»; Міжнародне свято Новруз; благодійний захід у рамках відзначення Дня Києва; концерт-фестиваль «Єдина країна», присвячений Дню Захисників і Захисниць України тощо. Київська міська влада приділяє особливу увагу підготовці та проведенню заходів з нагоди пам'ятних історичних дат, національних свят. У рамках проведення заходів з нагоди річниці трагічних подій у Бабиному Яру та увічнення пам'яті жертв нацизму проводяться заходи щодо вшанування Праведників Бабиного Яру.

Ефективною комунікаційною платформою став Київський форум толерантності, який проводився у 2021 та 2022 роках за участі представників різних етнічних та релігійних спільнот міста Києва. Учасники форуму визначили, що згуртованість та об'єднання різних за національністю, віросповіданням та культурними традиціями громадян України в єдину неподільну творчо-духовну силу є запорукою перемоги над російськими загарбниками.

Для забезпечення реалізації положень Європейської хартії регіональних мов або мов меншин надається сприяння у створенні належних умов, зокрема діяльності недільних шкіл, функціонування курсів рідної мови для осіб, які належать до національних меншин.

Незважаючи на позитивні тенденції у зазначеній сфері, варто виокремити основні проблеми:

- необхідність подальшого вдосконалення інструментів та механізмів державної політики у сфері міжнаціональних відносин, забезпечення прав національних спільнот та корінних народів України;

- потреба розвитку сталих інституційних умов для реалізації прав і можливостей етнічних спільнот і корінних народів України;

– невирішеність питання розвитку Київського муніципального дому національностей як головного осередку етнокультурної діяльності національних меншин в Києві, своєрідного центру консолідації етнічних громад столиці;

– відсутність механізмів забезпечення громадських організацій національних меншин приміщеннями для їхньої діяльності, пілг на оплату оренди приміщень та комунальних послуг;

– незадовільнені потреби національних спільнот у засобах масової інформації (медіа), які б висвітлювали питання міжнаціональних відносин, традиції та культуру національних меншин, а також діяльність національно-культурних громад та їхній внесок у розбудову міста.

Співпраця київської міської влади та релігійних організацій побудована на партнерських взаємовідносинах, які ґрунтуються на визнанні того, що будучи відокремленими один від одного в питаннях, що належать до їх виняткової компетенції, діють в інтересах киян. Спільною метою є забезпечення права людини на свободу совісті, консолідація українського суспільства, збереження та примноження його традиційної релігійної культури, формування ціннісних орієнтацій, розв'язання загальносуспільних проблем тощо.

У столиці розміщені майже 20 відсотків центрів та управлінь усіх релігійних організацій України. Станом на 01 січня 2024 року діють відповідно до зареєстрованих статутів 1308 релігійних організацій, з них: 995 релігійних громад, 92 релігійних центри та управління, 34 монастирі, 22 братства, 114 місій та 51 духовний навчальний заклад.

Найбільшими за чисельністю є релігійні організації: Української православної церкви – 313 од., Української православної церкви (Православної Церкви України) – 240 од., релігійні організації євангельських християн – 402 од., 37 релігійних організацій мусульманського спрямування, 33 римсько-католицьких, 30 іудейських та 27 греко-католицьких релігійних організацій, язичників – 31 од.

Релігійні організації для своєї богослужбової діяльності використовують 310 культових будівель та пристосованих для богослужінь приміщень. Серед функціонуючих культових споруд – 50 пам'яток архітектури. Релігійними громадами столиці, починаючи з 1992 року, збудовано 49 культових споруд. Забезпеченість релігійних громад культовими спорудами станом на 01 січня 2024 року становить лише 31,2%.

Наразі сформувалася суспільна потреба у церкві як важливій інституції громадянського суспільства, яка покликана налагодити діалог, порозуміння та взаємодію між релігійними спільнотами різних конфесій, органами влади та громадськими організаціями. Діалог порозуміння та взаємодії міської влади і релігійних організацій необхідний для планування спільних заходів, співпраці, обміну досвідом задля вирішення нагальних питань: допомога внутрішньо переміщеним особам, вирішення їх житлових та інших проблем; допомога малозахищеним та малозабезпеченим верствам населення; профілактика домашнього насильства; підтримка сімей, материнства та батьківства; робота з дітьми, які залишилися без батьківської опіки; душпастирська робота; утвердження принципів віросповідної рівності, поліпшення відносин взаємної релігійної і світоглядної терпимості тощо.

Реальність сьогодення виводить на новий рівень роль релігійних організацій у сфері роботи у військових підрозділах, духовної опіки та розвитку національно-патріотичних почуттів у військовослужбовців. У складі Збройних Сил України, Національній гвардії України, інших, утворених відповідно до законів України, військових формуваннях та Державній прикордонній службі України діє Служба військового капеланства. Діяльність військових капеланів передбачена як в навчальних частинах підготовки військовослужбовців, так і безпосередньо у військових підрозділах з метою підняття бойового духу Захисників та Захисниць України.

У місті Києві створені рівні умови для участі представників усіх конфесій у різноманітних проєктах засобів масової інформації, зокрема на телебаченні та радіостанціях.

Проте у сфері державно-церковних відносин продовжують існувати проблеми:

- недостатня кількість культових та пристосованих під молитовні приміщень;
- неврегульованість питань, пов'язаних з передачею колишніх культових будівель та іншого церковного майна;
- політизація діяльності ряду конфесій та релігійних об'єднань;
- поява нових нетрадиційних культів;
- неврегульованість на законодавчому рівні чітких вимог та порядку вивчення діяльності новітніх релігійних організацій з метою реєстрації/відмови установчих документів (статутів).

Безбар'єрність

Безбар'єрний доступ – важливий чинник формування комфортного міського середовища, який набув особливої ваги з початком війни.

Київською міською владою проводиться робота з організації всіх видів безбар'єрності. Рішеннями Київської міської ради передбачено пільгове або безкоштовне відвідування музейних закладів, Київського зоопарку, інших закладів культури. Театральні заклади надають можливість безплатного відвідування пільговим категоріям людей не лише у визначений день, а й у будь-який інший – за наявності вільних місць, а також за письмовими зверненнями громадських організацій, соціальних служб.

З метою забезпечення безперешкодного відвідування культурно-пізнавальних заходів особами з інвалідністю, зокрема людьми з проблемами опорно-рухового апарату, комунальними закладами культури міста Києва були виконані роботи з облаштування входних груп пандусами у 15 об'єктах, частково переобладнані санітарно-гігієнічні приміщення у 7 закладах культури. У Київському національному академічному театрі оперети виконані роботи з розширення рядів у глядацькій залі для проїзду інвалідних колясок, у будівлях Київського академічного драматичного театру на Подолі та культурного кластеру «Краків» встановлені ліфти.

Слід зазначити, що при розробці проєктної документації на виконання робіт з капітального ремонту, ремонтно-реставраційних робіт та реставрації об'єктів закладів культури враховуються будівельні вимоги по створенню безбар'єрного середовища. Проте проблемою залишається складність виконання робіт, оскільки більшість закладів культури розташована в історичному ареалі міста Києва, у будівлях, які є пам'ятками архітектури.

Культурно-мистецькі заходи недостатньо адаптовані для осіб з порушенням слуху та зору. Питання забезпечення інформаційної безбар'єрності місто вирішує шляхом впровадження альтернативних форматів інформаційного супроводу (перекладом жестовою мовою, субтитрами, аудіодискрипцією) в закладах культури. З цією метою Департаментом культури було проведено моніторинг наявності необхідного обладнання.

Для забезпечення відвідувачів індивідуальною інформацією по експозиціях музеїв після скасування воєнного стану буде продовжуватись робота з впровадження персональних електронних екскурсоводів-аудіогідів та їх аналогів – електронних планшетів з можливістю швидкого програмування з використанням різних мов. Музейні простори планується доповнити мнемосхемами, макетами окремих експонатів, аудіосупроводом до них, створювати тексти до експозицій шрифтом Брайля тощо.

З метою задоволення культурних інтересів, організації дозвілля, саморозвитку киян-Захисників та Захисниць України бібліотеки надають можливість брати участь у засіданнях клубів, гуртків за вподобаннями. Спеціалізована молодіжна бібліотека міста Києва провела понад 30 стримів різної тематики (психологічна підтримка, патріотичне налаштування, залучення до читання, екологічні наслідки війни тощо), які є загальнодоступними для всіх

користувачів. У 2023 році фонд публічних бібліотек міста поповнився 70 примірниками книг, які надруковані шрифтом Брайля.

Проблемою інформаційної доступності закладів залишається недостатній рівень забезпеченості закладів необхідним обладнанням, програмним забезпеченням та фахівцями з аудіоопису, жестової мови та альтернативних засобів комунікації.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МЕТИ ПРОГРАМИ

Створення умов для задоволення культурних потреб населення в якісних і доступних культурних послугах, відновлення культурно-мистецького потенціалу, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці шляхом:

- зміцнення і розвитку закладів культури;
- забезпечення рівних можливостей та ментального відновлення через мистецтво для осіб, постраждалих через повномасштабне вторгнення РФ;
- актуалізації та просування різноманітної культурної пропозиції столиці через проведення культурних подій, спрямованих на задоволення інтелектуальних, освітніх та духовних потреб населення;
- сприяння успішній інтеграції української культури в світовий культурний простір;
- розвитку інновацій в управлінні сферою культури та креативних індустрій, впровадження сучасних цифрових технологій і методів;
- популяризації української історії та культури, відродження духовних традицій та нематеріальної культурної спадщини;
- створення належних умов для збереження, відродження та розвитку культурної, мовної та релігійної самобутності національних меншин, сприяння міжнаціональному та міжконфесійному діалогу та злагоді;
- забезпечення конституційного права мешканців і мешканок міста на свободу світогляду і віросповідання, захисту прав і законних інтересів релігійних організацій.

4. ОБҐРУНТУВАННЯ ШЛЯХІВ І ЗАСОБІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ, ОБСЯГІВ І ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ, СТРОКИ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Комплексно вирішити зазначені проблеми та досягти мети дозволить використання програмно-цільового методу, який передбачає узгодження в рамках єдиної програми комплексу заходів за напрямами, пріоритетними завданнями, виконавцями і ресурсами.

Вирішення проблемних питань планується шляхом виконання наступних заходів:
розвиток музейної справи

- перетворення музеїв на багатофункціональні заклади соціальної інформації, які призначені для вивчення, збереження, охорони та популяризації пам'яток матеріальної культури;
- запровадження сучасних інформаційних технологій;
- покращення матеріально-технічної бази з метою створення відповідної інфраструктури для більш якісного обслуговування різних груп населення, надання платних послуг;
- реалізації культурних та соціальних програм, зокрема шляхом застосування креативних форм музейної комунікації;
- участі музеїв у міжнародному культурному співробітництві з проведення спільних наукових досліджень на основі розробки і реалізації міжнародних наукових програм, здійснення взаємного обміну музейною інформацією, виставками, вивчення міжнародного досвіду організації музейної справи, проведення міжнародних конференцій, симпозіумів тощо;

модернізація бібліотек

– реновації бібліотек, що передбачає перетворення публічних бібліотек на сучасні бібліотечні простори, які відповідають новітнім вимогам обслуговування різних груп населення і збереження бібліотечних фондів;

– втілення проєкту «На шляху до безбар'єрності» для осіб з інвалідністю, що передбачає оновлення матеріально-технічної бази та інформаційно-технологічної інфраструктури бібліотек для надання якісних бібліотечно-інформаційних послуг та універсального доступу до інформації усім верствам населення, зокрема, шляхом формування фонду видань, надрукованих рельєфно-крапковим шрифтом або аудіюваних у спеціальному цифровому форматі;

– проведення заходів із підтримки та просування читання, спрямованих на формування читацької культури, підвищення освіченості й культурної активності громадян;

– вивчення кращих європейських практик з популяризації читання, зокрема дослідження зарубіжного досвіду у бібліотечній сфері, визначення можливостей та напрацювання рекомендацій щодо моделей реформування бібліотечної справи відповідно до сучасних міжнародних стандартів;

– створення сучасних фондів інформаційних ресурсів бібліотек, що передбачає забезпечення нового рівня доступності до освітніх інформаційних ресурсів, надання оперативного доступу читачам до навчальної літератури, літературних творів українських письменників та зарубіжної літератури в електронному форматі;

– формування інтегрованого бібліотечно-інформаційного середовища на основі впровадження єдиної для бібліотек міста автоматизованої бібліотечної інформаційної системи та створення корпоративних електронних продуктів;

– забезпечення гендерної рівності: безпечне та привітне місце для зустрічей та спілкування; програми та послуги для задоволення потреб жінок і дівчат, зокрема стосовно їх прав чи здоров'я; рівний доступ до інформації та інформаційно-комунікаційних технологій;

забезпечення організації культурних подій

– проведення державних, міських свят, реалізації мистецьких проєктів, зокрема:

- Мистецький проєкт «Зірки світової опери»;
- Міжнародний кінофестиваль «Молодість»;
- Фестиваль «Київ. Із кінематографом у серці»;
- Міжнародний конкурс молодих піаністів пам'яті Володимира Горовиця;
- Міжнародний джазовий фестиваль «Єдність»;
- Міжнародний музично-театральний фестиваль «O-FEST»;
- Міжнародний фестиваль мистецтв «Anne de Kyiv Fest»;
- Міжнародний фестиваль дитячо-юнацької творчості «Сонячний каштанчик»;
- Всеукраїнський конкурс бандурного мистецтва «Кубок Києва»;
- Мистецький проєкт «Міжнародний фестиваль балету «Серж Лифар»»;
- Фестиваль MotoOpenFest;
- Фестиваль «Atlas Weekend»;
- Свято «День народження Андріївського узвозу»;
- Культурно-мистецький проєкт «Мужні та незламні»;
- Всеукраїнський фестиваль хорового мистецтва «Пісня над Дніпром» імені Анатолія Авдієвського;
- Міжнародний фестиваль «Київський тиждень мистецтва «Kyiv Art Week»»;
- Культурно-мистецький захід «Київський музейний форум (KYIV MUSEUM FORUM)»;
- Мистецький проєкт «JAZZ KOLO»;
- Міський огляд народної творчості;

- Міжнародний фестиваль культурної дипломатії «Шлях королеви»;
- Культурно-мистецький проєкт з нагоди різдвяних та новорічних свят;
- Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва;
- Культурно-мистецькі проєкти та заходи до Дня Незалежності України;
- Культурно-мистецькі проєкти та заходи до Дня столиці та Дня Києва;
- Культурно-мистецькі проєкти та заходи до Дня захисників і захисниць України;
- використання публічного простору (альтернативні концертні майданчики, парки міста Києва тощо) для проведення культурно-мистецьких подій;
- реалізації культурно-мистецьких проєктів у районах міста;
- організації прем'єрних і тематичних заходів, міждисциплінарних проєктів на базі кластерів;
- реалізації актуальних мистецьких проєктів, направлених на збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини в місті Києві (відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини);
- театральні та концертні заклади культури*
- збереження та вдосконалення існуючої мережі театральних та видовищних закладів, пошуку та формування підходів до напрацювання політики повернення кадрів, яка враховує фактори безпеки, фінансові можливості, професійний розвиток;
- вирішення питань із забезпечення рівних можливостей доступу різних груп населення до театральних та концертних закладів та забезпечення комфортного перегляду вистав і концертів;
- популяризації актуального творчого продукту у світовому культурному просторі, створення і реалізації спільних мистецьких проєктів театральних та видовищних закладів культури з партнерами на національній і міжнародній арені шляхом надання фінансової допомоги на поворотній основі та залучення коштів міжнародних фінансових організацій;
- придбання нового обладнання для поліпшення умов надання культурних послуг;
- забезпечення культурно-мистецької складової під час візитів керівництва Київської міської ради та виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації);
- забезпечення участі митців столиці в культурно-мистецьких заходах за кордоном та представників мистецької сфери зарубіжних міст в столиці України;
- підтримки видатних діячів культури і мистецтва та засвідчення видатних особистих досягнень;
- відзначення та популяризації кращих здобутків митців міста Києва;
- аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери*
- зміцнення матеріально-технічної бази мережі клубів, КП «Київського культурного кластеру», будинків культури, закладів аматорського мистецтва;
- реалізації актуальних мистецьких проєктів, направлених на збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини в місті Києві, відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини;
- створення креативних хабів та інших функціонально та організаційно нових моделей закладів культури;
- вивчення європейського досвіду щодо вирішення проблем у сфері культури і можливості його застосування в столиці; розвитку культурного обміну, каналів промоції мистецьких продуктів, створених у місті;
- підтримки творчих ініціатив митців, професійних та аматорських мистецьких колективів щодо втілення оригінальних авторських проєктів;
- діджиталізації, широкого впровадження цифрових технологій та культури софту в закладах культури;

– розвитку довготермінових партнерств між культурним сектором і технологічними компаніями;

парки культури і відпочинку

– реконструкції, реставрації парків культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва;

– модернізації, оновлення та вдосконалення матеріально-технічної бази парків культури та відпочинку, які належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва;

– проведення культурно-мистецьких та просвітницьких заходів у парках культури і відпочинку та скверах міста Києва, як альтернативних культурних просторів;

Київський зоопарк

– забезпечення належного функціонування Київського зоопарку в сфері природоохоронної, культурно-просвітницької діяльності та науково-дослідницької роботи, спрямованої на збереження різноманіття тваринного світу, створення належних умов утримання тварин, регенерації середовища їх перебування із застосуванням екологічних та енерго- і ресурсозберігаючих технологій;

– поширення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на формування серед широких верств населення екологічної культури, відповідальності і гуманного ставлення до навколишнього природного середовища та тваринного світу;

– забезпечення міжрегіонального, міжнародного партнерства та співробітництва;

етнополітика та державно-церковні відносини

– розвитку Київського муніципального дому національностей;

– комунікації з етнічними громадами «Місто – громадам, громади – місту»;

– інтеграції та адаптації представників етнічних меншин в українське суспільство «Ми – українці, хоч і різного етнічного походження»;

– співпраці з центральними органами влади у сфері державно-церковних відносин та релігійними організаціями з метою напрацювання змін до законодавства задля створення дієвих механізмів вивчення нових течій, рухів, напрямів у сфері релігії;

– підтримки діяльності релігійних організацій міста Києва;

– сприяння релігійним організаціям у проведенні заходів з нагоди відзначення суспільно-релігійних свят державного та місцевого значення різних релігійних напрямів, а також у здійсненні ними благодійницької та милосердницької роботи;

– забезпечення науково-просвітницької та інформаційної роботи;

безбар'єрність

– реалізації Плану заходів зі створення безбар'єрного простору в закладах культури та закладах освіти сфери культури.

Джерелами фінансування Програми є кошти бюджету міста Києва та кошти інших джерел, не заборонених законодавством України.

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми наведено в таблиці 8.

Таблиця 8. Обсяги та джерела фінансування Програми

Обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми	Всього, тис. грн	у тому числі за роками		
		2025 рік	2026 рік	2027 рік
Всього	5410235,5	1431830,3	1961400,9	2017004,3
у тому числі за джерелами:				
державний бюджет				
бюджет міста Києва	4934568,0	1279965,3	1803720,2	1850882,5
інші джерела	475667,5	151865,0	157680,7	166121,8

Строки виконання Програми – з 01 січня 2025 року по 31 грудня 2027 року.

5. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ЗАХОДІВ ПРОГРАМИ НА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ СТАНОВИЩЕ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ, А ТАКОЖ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

Реалізація заходів Програми враховує забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, передбачених Конституцією України, нормативно-правовими актами України, а також чинними міжнародно-правовими актами (стандартами) у сфері забезпечення гендерної рівності та прав людини, що підписані та ратифіковані Україною, міжнародними договорами.

Заходи Програми розроблено з урахуванням рішення Київської міської ради від 12 листопада 2019 року № 63/7636 «Про приєднання до Європейської хартії рівності жінок і чоловіків» та з метою реалізації зобов'язань у сфері гендерної рівності на території територіальної громади, зокрема в частині виконання статті 20 «Культура, спорт і відпочинок».

Відповідно до п. 4.2.5 Порядку розроблення, затвердження та виконання міських цільових програм у місті Києві, затвердженого рішенням Київської міської ради від 29 жовтня 2009 року № 520/2589 (в редакції рішення Київської міської ради від 27 жовтня 2022 року № 5469/5510) та наказу Міністерства фінансів України № 1 від 02 січня 2019 року «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження та застосування гендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі» у закладах культури міста:

- проводиться роз'яснювальна робота щодо необхідності розвитку інфраструктури відповідно до потреб різних груп населення, зокрема шляхом актуалізації інформаційних ресурсів, поповнення фондів, модернізації матеріально-технічної бази тощо. При розробці проектно-кошторисної документації капітального ремонту закладів культури підрядники зобов'язані передбачати організацію евакуації для маломобільних груп населення, облаштування окремих жіночих та чоловічих санітарних вузлів, а також можливість подальшого перепланування приміщень для всіх маломобільних груп, а саме прибудову пандусів, ліфтів (за можливістю будівельних конструкцій) тощо. Наразі гостро постало питання забезпечення рівних можливостей щодо доступу людей з інвалідністю до комунальних закладів культури та мистецтва. Вирішення цієї проблеми стає пріоритетом, особливо в післявоєнний час. Зокрема розпочато реалізацію інклюзивного проекту «Тактильна адаптація вистав для глядачів Національної оперети України», що сприятиме поліпшенню надання послуги для глядачів з повним/частковим порушенням зору, значна частина репертуару театру стане доступнішою;

- здійснюється дослідження потреб різних груп населення, рівня їхньої зацікавленості у відвідуванні закладів та заходів різних профілів та задоволеності роботою закладів культури;

- проводяться опитування, онлайн-опитування, фокус-групи для забезпечення зворотного зв'язку тощо;

- здійснюється, за потребою, забезпечення рівного доступу жінок і чоловіків, хлопчиків і дівчаток до рекреаційних і культурних об'єктів та заходів. Зокрема щороку у безкоштовному юннатському гуртку Київського зоопарку проводяться звітно-заохочувальні заходи «Дівчата науки», головною метою яких є залучення дівчат до занять класичною наукою, яка в попередні часи переважно була цариною чоловіків. Просвітницькою роботою вдалось розвіяти гендерні стереотипи щодо «чоловічих» досліджень тигрів, вовків та ведмедів і «жіночих» досліджень птахів, гризунів, метеликів тощо;

- залучаються діячі культури та культурні асоціації до проведення культурних заходів, які відкидають стереотипні уявлення про жінок і чоловіків;

- надаються послуги публічними бібліотеками через існуючі книжкові колекції та інші матеріали, що спростовують стереотипні уявлення про жінок і чоловіків.

Заходи Програми спрямовані на утвердження принципів толерантності і міжнародної злагоди, недопущення расизму, ксенофобії та антисемітизму.

До участі в заходах Програми мають можливість долучатися громадяни різних конфесій, течій та напрямів, віруючі й невіруючі, незалежно від расової чи етнічної приналежності, забезпечуючи гендерну рівність на задоволення потреб різних груп населення з урахуванням особливостей віровчень, обрядової специфіки різних релігій, етносів і національностей.

6. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ, РЕЗУЛЬТАТИВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРОГРАМИ

Програма визначає пріоритетні напрями діяльності, завдання і заходи, результативні показники, які наведені в Додатку 1 до Програми.

7. ІНДИКАТОРИ ПРОГРАМИ

Для відстеження динаміки процесів та оцінки кількісних і якісних змін в результаті виконання Програми запроваджено систему індикаторів. Індикатори Програми наведено в таблиці 9.

Таблиця 9. Індикатори програми

№ з/п	Назва індикатора	Одиниця виміру	Значення індикатора за роками		
			2025	2026	2027
1.	Кількість відвідувачів/ок музеїв	осіб/1 тис. населення	130,3	138,3	148,4
2.	Кількість експонатів у музеях	тис. од.	965,3	973,5	981,7
3.	Кількість експонатів, що експонувались протягом року	тис. од.	50,5	53,0	56,1
4.	Кількість екскурсій (у музеях комунальної власності міста Києва)	од./1 тис. населення	3,7	3,7	3,7
5.	Кількість виставок (у музеях комунальної власності міста Києва та центральних міських бібліотеках)	од./100 тис. населення	40,7	41,0	41,3
6.	Оновлення фондів бібліотек (у т. ч. на електронних носіях)	тис. од.	65,2	63,4	63,4
7.	Кількість платних відвідувань театрів	од./1 тис. населення	183,7	184,7	186,4
8.	Кількість прем'єр	од.	98	100	102
9.	Кількість концертів	од.	330	350	365
10.	Співвідношення середньомісячної заробітної плати працівників комунальної форми власності по галузі «Культура» до середньомісячної заробітної плати в місті Києві	%	78,6	82,5	86,6
11.	Кількість відвідувачів/ок Київського зоопарку	тис. осіб	686,0	696,3	703,2
12.	у т.ч.: дорослих	тис. осіб	411,6	417,8	421,2
13.	дітей	тис. осіб	274,4	278,5	282,0

8. КООРДИНАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ ЗА ХОДОМ ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ

Координацію та контроль за ходом виконання Програми здійснює заступник голови Київської міської державної адміністрації, який згідно з розподілом обов'язків забезпечує здійснення повноважень виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) в сфері культури.

Безпосередній контроль за виконанням завдань і заходів Програми здійснює Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), а за цільовим та ефективним використанням коштів – головні розпорядники бюджетних коштів, які є співвиконавцями заходів Програми та яким передбачені бюджетні призначення на виконання заходів.

Співвиконавці заходів Програми щоквартально до 15 числа місяця, що настає за звітним, надають Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) узагальнені відомості про результати виконання Програми з визначенням динаміки цільових показників.

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) надає Київській міській раді, Департаменту фінансів виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту економіки та інвестицій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації):

- квартальні звіти про виконання завдань і заходів Програми – до 01 травня, 01 серпня та 01 листопада звітного року;
- річний звіт – до 01 березня року, наступного за звітним;
- заключний та уточнені річні звіти (у разі потреби) – до 01 квітня року, наступного за звітним.

З урахуванням реалізації заходів Програми та виділених у кожному поточному році фінансових ресурсів співвиконавці Програми надають свої пропозиції на наступний рік щодо обсягів фінансування з обґрунтуванням до Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) щороку здійснює обґрунтовану оцінку результатів виконання Програми та, в разі потреби, розробляє пропозиції щодо доцільності продовження тих чи інших заходів, включення додаткових заходів і завдань, уточнення результативних показників та індикаторів Програми, обсягів і джерел фінансування, переліку співвиконавців, строків виконання Програми та окремих її завдань і заходів тощо.

Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) у встановлені терміни розміщує на Єдиному вебпорталі територіальної громади міста Києва річний (квартальний) звіт та заключний звіт про результати виконання Програми.

За ініціативою Київської міської ради, виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) розгляд проміжного звіту про хід виконання Програми, ефективність реалізації її завдань і заходів, досягнення проміжних цілей та ефективність використання коштів може розглядатися на сесіях Київської міської ради та на засіданнях відповідних постійних комісій Київської міської ради протягом року у разі виникнення потреби.

**ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ І ЗАХОДІВ МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
«СТОЛИЧНА КУЛЬТУРА: 2025–2027 РОКИ»**

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Розвиток музейної справи											
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	1. Перетворення музеїв на багатофункціональні заклади соціальної інформації, які призначені для вивчення, збереження, охорони та популяризації пам'яток матеріальної культури									
		1.1. Модернізація музейної інфраструктури з метою якісного обслуговування відвідувачів та надання платних послуг	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), музейні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 40531,9	витрат:				
						2025 – 19881,2	обсяг видатків, тис. грн	19881,2	9534,0	11116,7	
						2026 – 9534,0	продукту:				
						2027 – 11116,7	кількість придбаного обладнання, од.	192	119	256	
							кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	384,4	408,0	438,0	
							ефективності:				
						середня вартість придбання одиниці обладнання, тис. грн	103,5	80,1	43,4		
якості:											
динаміка кількості відвідувачів/ок, %	100,4	106,1	107,4								
рівень оновлення матеріально-технічної бази до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0								
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	1.2. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи музеїв комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної	Бюджет міста Києва	Всього: 152600,0	витрат:				
						2025 – 57600,0	обсяг видатків на капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи, тис. грн	57600,0	50000,0	45000,0	
						2026 – 50000,0	продукту:				
						2027 – 45000,0	кількість будівель та споруд, де здійснюються ремонтні роботи, од.	9	4	3	

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				громади міста Києва			ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту однієї будівлі, споруди, тис. грн	6400,0	12500,0	15000,0
							якості:			
							рівень виконання робіт з капітального ремонту та ремонтно- реставраційних робіт до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	2. Впровадження в музеях інтерактивних проскцій, 3D- зображень, 3D- сканувань, голографій тощо	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), музейні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 33148,2	витрат:			
						2025 – 8393,0	обсяг видатків на придбання обладнання, тис. грн	7039,0	3965,1	13330,1
						2026 – 6015,1	обсяг видатків на програмне забезпечення, тис. грн	1354,0	2050,0	5410,0
						2027 – 18740,1	продукту:			
							кількість придбаного обладнання, од.	48	29	40
							кількість придбаного програмного забезпечення, од.	10	15	122
							ефективності:			
							середня вартість придбання одиниці обладнання, тис. грн	146,7	136,7	333,3
							середня вартість придбання одиниці програмного забезпечення, тис. грн	135,4	136,7	44,3
							якості:			
	рівень виконання заходу, %	100,0	100,0	100,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Створення нових об'єктів культури	3. Створення та оновлення експозицій музеїв	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), музейні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 36279,0	витрат:			
						2025 – 7530,0	обсяг видатків, тис. грн	7530,0	14189,0	14560,0
						2026 – 14189,0	продукту:			
						2027 – 14560,0	кількість музеїв в яких створюють/оновлюють експозиції, од.	10	8	8
							кількість екскурсій у музеях, од.	7692	8228	8857
							ефективності:			
							середня вартість робіт із створення/оновлення 1 кв.м експозиції, грн	1461,1	2753,3	2825,3
							середня вартість робіт із створення/оновлення експозиції в музеї, тис. грн	753,0	1773,6	1820,0
	якості:									
	стан виконання робіт із створення/ оновлення експозицій, %	20,8	59,9	100,0						
Модернізація бібліотек										
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	4. Вдосконалення і функціональне розширення діяльності публічних бібліотек міста Києва як інформаційних, культурних та освітніх центрів для різних груп населення								
		4.1. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи бібліотек комунальної власності територіальної громади міста Києва для перетворення їх на сучасні бібліотечні простори з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста	Бюджет міста Києва	Всього: 170385,0	витрат:			
						2025 – 71295,0	обсяг видатків, тис. грн	71295,0	49050,0	50040,0
						2026 – 49050,0	продукту:			
						2027 – 50040,0	кількість бібліотек, в яких здійснюється капітальний ремонт, од.	17	19	16
	ефективності:									
	середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт	4193,8	2581,6	3127,5						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Києва, районні в місті Києві державні адміністрації			одного закладу, тис. грн			
							якості: рівень виконання робіт з капітального ремонту до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	4.2. Матеріально- технічне удосконалення бібліотек для підтримки проєкту «На шляху до безбар'єрності»	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 4222,0	витрат:			
						2025 – 1127,0	обсяг видатків, тис. грн	1127,0	1720,0	1375,0
						2026 – 1720,0	продукту:			
						2027 – 1375,0	кількість обладнання, од.	31	21	14
							кількість користувачів/ок – людей з інвалідністю, осіб	1000	1100	1200
							ефективності: середні витрати на придбання одиниці обладнання, тис. грн	36,4	81,9	98,2
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	4.3. Створення сучасних фондів інформаційних ресурсів бібліотек шляхом поповнення бібліотек новими виданнями української та світової літератури на паперових та електронних носіях, періодичними виданнями тощо	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 63491,0	витрат:			
						2025 – 19413,0	обсяг видатків на придбання книжкової продукції, тис. грн	17412,0	19066,0	20490,0
						2026 – 21240,0	обсяг видатків на придбання періодичних видань, тис. грн	2001,0	2174,0	2348,0
						2027 – 22838,0	продукту:			
							кількість придбаних одиниць книжкової продукції, тис. прим.	56,5	56,3	56,3

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							кількість придбаних одиниць періодичних видань, тис. прим.	8,7	7,1	7,1
							кількість користувачів/ок, тис. осіб	559,7	569,9	578,1
							ефективності:			
							середня вартість книги, грн	308,2	338,7	363,9
							середня вартість одиниць періодичних видань, грн	230,0	306,2	330,7
							якості:			
							частка оновлених фондів у поточному періоді, %	1,9	1,9	1,9
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	4.4. Модернізація матеріально-технічної бази комунальних бібліотек шляхом дооснащення технікою, обладнанням та іншими предметами довгострокового користування	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 30606,4	витрат:			
						2025 – 11839,4	обсяг видатків, тис. грн	11839,4	11012,0	7755,0
						2026 – 11012,0	продукту:			
						2027 – 7755,0	кількість придбаної техніки, обладнання та інших предметів довгострокового користування, од.	447	308	220
							ефективності:			
							середня вартість одиниці техніки, обладнання, тис. грн	26,5	35,8	35,3
							якості:			
	рівень оновлення матеріально-технічної бази до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0						
Забезпечення організації культурних подій										
Актуалізація та просування	Забезпечення культурної пропозиції у	5. Проведення заходів відповідно до Комплексного плану проведення в місті Києві державних, міських свят, культурно-мистецьких, релігійних заходів та Календарного плану державних, міських свят, культурно-мистецьких та релігійних заходів, який щорічно затверджується наказом Департаменту культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)								

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
культурної пропозиції	відповідності до сучасних вимог	5.1. Проведення державних, міських свят, реалізація мистецьких проєктів	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 102600,0	витрат:			
						2025 – 29360,0	обсяг видатків, тис. грн	29360,0	34200,0	39040,0
						2026 – 34200,0	продукту:			
						2027 – 39040,0	кількість заходів, од.	20	22	24
							кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	1600	1800	2000
							ефективності:			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	1468,00	1554,55	1626,67
							якості:			
	динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	110,0	109,0						
	динаміка кількості відвідувачів/ок заходів, %	100,0	112,5	111,1						
	частка залученого населення до заходів від загальної чисельності жителів зони обслуговування, %	54,2	61,0	67,8						
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	5.2. Використання публічного простору (альтернативні концертні майданчики, парки міста Києва тощо) для проведення культурно-мистецьких подій	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста	Бюджет міста Києва	Всього: 900,0	витрат:			
						2025 – 250,0	обсяг видатків, тис. грн	250,0	300,0	350,0
						2026 – 300,0	продукту:			
						2027 – 350,0	кількість заходів, од.	25	30	35
							кількість відвідувачів/ок заходів, тис. осіб	20,0	25,0	30,0
							ефективності:			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	10,0	10,0	10,0
							якості:			
	динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	120,0	117,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Києва, інші організації			динаміка кількості відвідувачів/ок заходів, %	100,0	125,0	120,0
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	5.3. Реалізація культурно-мистецьких проєктів у районах міста	2025–2027	Районні в місті Києві державні адміністрації	Бюджет міста Києва	Всього: 20797,9	витрат:			
						2025 – 6520,0	обсяг видатків, тис. грн	6520,0	7231,5	7046,4
						2026 – 7231,5	продукту			
						2027 – 7046,4	кількість заходів, од.	96	97	99
							кількість відвідувачів/ок заходів, тис. осіб	456,6	474,0	494,6
							ефективності:			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	67,9	74,6	71,2
							якості:			
							динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	101,0	102,1
							динаміка кількості відвідувачів/ок заходів, %	100,0	103,8	104,3
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	5.4. Організація прем'єрних і тематичних заходів, міждисциплінарних проєктів на базі кластерів	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський	Бюджет міста Києва	Всього: 1050,0	витрат:			
						2025 – 300,0	обсяг видатків, тис. грн	300,0	350,0	400,0
						2026 – 350,0	продукту:			
						2027 – 400,0	кількість заходів, од.	10	12	14
							кількість глядачів/ок, тис. осіб	20,0	25,0	30,0
							ефективності			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	30,0	29,2	28,6
							якості:			
							динаміка кількості глядачів/ок, %	100,0	125,0	120,0
							динаміка проведених заходів, %	100,0	120,0	117,0

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				культурний кластер»						
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	5.5. Реалізація актуальних мистецьких проєктів, направлених на збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини в м. Києві (відповідно до Конвенції про охорону нематеріальної культурної спадщини)	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень, інші заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, інші організації	Бюджет міста Києва	Всього: 450,0	витрат:			
						2025 – 90,0	обсяг видатків, тис. грн	90,0	150,0	210,0
						2026 – 150,0	продукту:			
						2027 – 210,0	кількість заходів, од.	3	5	7
							кількість відвідувачів/ок заходів, тис. осіб	0,5	0,7	0,9
							ефективності			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	30,0	30,0	30,0
							якості:			
		динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	166,7	140,0					
		динаміка кількості відвідувачів/ок заходів, %	100,0	140,0	128,6					
Театральні та концертні заклади культури										
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	6. Збереження та вдосконалення існуючої мережі театральних закладів комунальної власності територіальної громади міста Києва з метою забезпечення належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), театральні-видовищні заклади комунальної власності територіальної	Бюджет міста Києва	Всього: 2605148,4	витрат:			
						2025 –812754,5	обсяг видатків у театральних закладах, тис. грн	688226,4	734185,7	782465,9
						2026 – 867419,8	обсяг видатків у концертних закладах, тис. грн	124528,1	133234,1	142508,2
						2027 –924974,1	продукту:			
							загальна кількість глядачів/ок в театральних закладах, тис. осіб	542,0	545,0	550,0

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
				громади міста Києва		2027 – 767565,3	кількість вистав, од.	4610	4781	4906	
						Інші джерела	Всього: 450042,5	кількість концертів, од.	330	350	365
							2025 – 142484,0	ефективності:			
							2026 – 150149,7	середні витрати на одного глядача/ку, грн	1269,8	1347,1	1422,7
							2027 – 157408,8	середні витрати на одну виставу, тис. грн	149,3	153,6	159,5
								середні витрати на один концерт, тис. грн	377,4	380,7	390,4
								якості:			
								динаміка кількості глядачів/ок, %	100,0	100,6	100,9
динаміка вистав, %	100,0	103,7	102,6								
динаміка концертів, %	100,0	106,1	104,3								
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	7. Створення мистецького продукту шляхом надання фінансової допомоги на поворотній основі	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), театрально- видовищні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 25000,0	витрат:				
						2025 – 5000,0	обсяг видатків, тис. грн	5000,0	10000,0	10000,0	
						2026 – 10000,0	продукту:				
						2027 – 10000,0	кількість створених мистецьких продуктів, од.	5	10	10	
							ефективності:				
							середні витрати на створення одного мистецького продукту, тис. грн	1000,0	1000,0	1000,0	
якості:											
рівень створення мистецьких продуктів до запланованих у поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0								
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурних закладів	8. Підтримка видатних діячів культури і мистецтва та засвідчення видатних особистих досягнень									
		8.1. Виплата довічних стипендій видатним діячам культури і	2025–2027	Департамент культури виконавчого	Бюджет міста Києва	Всього: 18344,4	витрат:				
						2025 – 5542,1	обсяг видатків, тис. грн	5542,1	6096,3	6706,0	

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	професійними кадрами	мистецтва та щорічних стипендій видатним діячам культури і мистецтва м. Києва		органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, національні спілки та їх київські осередки		2026 – 6096,3 2027 – 6706,0	продукту:			
							кількість стипендій, од.	54	54	54
							ефективності:			
							середні витрати на одну особу, тис. грн	102,6	112,9	124,2
							якості:			
							динаміка виконання заходу, %	100,0	100,0	100,0
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Просування культурної пропозиції	9. Відзначення та популяризація кращих здобутків митців міста Києва								
		9.1. Урочисті церемонії вручення театральної премії «Київська пектораль» та мистецької премії «Київ»	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, національні спілки та їх київські осередки	Бюджет міста Києва	Всього: 6180,0	витрат:			
					2025 – 2060,0	обсяг видатків, тис. грн	2060,0	2060,0	2060,0	
					2026 – 2060,0	продукту:				
					2027 – 2060,0	кількість заходів, од.	2	2	2	
						кількість лауреатів/ок, од.	17	17	17	
						кількість відвідувачів/ок заходів, осіб	300	350	400	
						ефективності:				
						середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	1030,0	1030,0	1030,0	
						якості:				
					динаміка кількості відвідувачів/ок заходів, %	100,0	116,7	114,3		
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій	Оновлення наєвних об'єктів культури у відповідності	10. Модернізація матеріально-технічної бази театрально-видовищних закладів комунальної власності територіальної громади міста Києва								
		10.1. Придбання нового обладнання для поліпшення умов надання послуг	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської		Всього: 102368,2	витрат:			
					2025 – 38788,5	обсяг видатків, тис. грн	38788,5	30969,9	32609,8	
					2026 – 30969,9	продукту:				

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
сучасною інфраструктурою	до вимог часу			міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації, театрально- видовищні заклади комунальної власності територіальної громади міста Києва		2027 – 32609,8	кількість придбаного обладнання, костюмів тощо, од.	503	451	487	
						Бюджет міста Києва	Всього: 76743,2	ефективності:			
							2025 – 29407,5	середні витрати на придбання одиниці обладнання, костюма, тощо, тис. грн	77,1	68,7	67,0
							2026 – 23438,9 2027 – 23896,8	якості: рівень придбаного обладнання, костюмів, тощо до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0
						Інші джерела	Всього: 25625,0				
							2025 – 9381,0				
2026 – 7531,0 2027 – 8713,0											
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	10.2. Капітальний ремонт та ремонтно- реставраційні роботи будівель театрів з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 73000,0	витрат:				
						2025 – 28000,0	обсяг видатків, тис. грн	28000,0	24000,0	21000,0	
						2026 – 24000,0	продукту:				
						2027 – 21000,0	кількість будівель та споруд, де здійснюються ремонтні роботи, од.	3	3	3	
							ефективності: середня вартість капітального ремонту однієї будівлі, споруди, тис. грн	9333,3	8000,0	7000,0	
							якості: рівень виконання робіт з капітального ремонту до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0	
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності	10.3. Реставрація та реабілітація з технічним переоснащенням і реконструкцією прибудови театрально-	2026–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради	Бюджет міста Києва	Всього: 61700,0	витрат:				
						2026 – 21900,0	обсяг видатків, тис. грн	–	21900,0	39800,0	
						2027 – 39800,0	продукту: кількість закладів, од.		1		

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
сучасною інфраструктурою	до вимог часу	видовищного закладу культури «Київський національний академічний театр оперети» на вул. Червоноармійській, 53/3 у Печерському районі м. Києва		(Київської міської державної адміністрації), театрално-видовищний заклад культури «Київський національний академічний театр оперети»			кількість глядачів/ок, тис. осіб	–	151,2	154,0
							якості: рівень виконання до запланованого в поточному періоді, %	–	100,0	100,0
							динаміка кількості глядачів/ок, %	–	100,0	101,9
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	10.4. Реставрація будівлі пам'ятки архітектури національного значення «Кенаса караїмська» на вул. Ярославів Вал, 7 у Шевченківському районі міста Києва	2026–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 16400,0	витрат:			
						2026 – 15000,0	обсяг видатків, тис. грн	–	15000,0	1400,0
						2027 – 1400,0	продукту: кількість об'єктів	1		
							ефективності: середні витрати на будівництво 1 об'єкту, тис. грн	–	15000,0	1400,0
							якості: рівень будівельної готовності, %	–	91,5	100,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	10.5. Реставрація та пристосування будинку № 5 на вул. Дегтярівській Шевченківського району міста Києва під комунальний «Театрално-видовищний заклад культури «Київська мала опера»	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), театрално-видовищний заклад культури «Київська мала опера»	Бюджет міста Києва	Всього: 80000,0	витрат:			
						2026 – 40000,0	обсяг видатків, тис. грн	–	40000,0	40000,0
						2027 – 40000,0	продукту: кількість об'єктів	1		
							ефективності: середні витрати на будівництво 1 об'єкта, тис. грн	–	40000,0	40000,0
							якості: рівень виконання робіт до запланованого в поточному періоді, %	–	100,0	100,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій	Оновлення наявних об'єктів культури у	10.6. Реставрація будинків 12-а, 12-б, 14-а, 14-б на вул. Мала Житомирська (міські	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської	Бюджет міста Києва	Всього: 14000,0	витрат:			
						2026 – 12000,0	обсяг видатків, тис. грн	–	12000,0	2000,0
						2027 – 2000,0	продукту:			

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
сучасною інфраструктурою	відповідності до вимог часу	садиби О. Мурашка) у Шевченківському районі міста Києва (першочергові протиаварійні роботи)		міської ради (Київської міської державної адміністрації)			кількість закладів, од.	1		
							ефективності: середня вартість капітального ремонту та ремонтно- реставраційних робіт одного закладу культури, тис. грн	–	12000,0	2000,0
							якості: рівень виконання робіт до запланованого в поточному періоді, %	–	100,0	100,0
Розширення культурних зв'язків і популяризація культурного продукту в європейському і світовому культурному просторі										
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Просування культурної пропозиції	11. Формування позитивного міжнародного іміджу столиці України у сфері мистецтва та культурно-просвітницької діяльності 11.1. Забезпечення культурно-мистецької складової під час візитів керівництва Київради та Київської міської державної адміністрації	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, інші організації	Бюджет міста Києва	Всього: 8000,0	витрат:			
						2025 – 2000,0	обсяг видатків, тис. грн	2000,0	3000,0	3000,0
						2026 – 3000,0	продукту:			
						2027 – 3000,0	кількість відряджень, що потребують культурно-мистецької складової, од.	4	6	6
							кількість митців, що супроводжують візити, осіб	100	100	100
	ефективності: середні витрати на одне відрядження, тис. грн	500,0	500,0	500,0						
	якості: рівень забезпечення відряджень, мистецьким супроводом, %	100,0	100,0	100,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Просування культурної пропозиції	11.2. Забезпечення участі митців столиці у днях міста Києва за кордоном та представників мистецької сфери зарубіжних міст в столиці України	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, інші організації	Бюджет міста Києва	Всього: 9000,0	витрат:			
						2025 – 2000,0	обсяг видатків, тис. грн	2000,0	3000,0	4000,0
						2026 – 3000,0	продукту:			
						2027 – 4000,0	кількість заходів, присвячених дням міста Києва за кордоном та дням зарубіжних міст в столиці України, од.	2	3	4
							ефективності:			
							середні витрати на один захід, тис. грн	1000,0	1000,0	1000,0
							якості:			
	рівень проведення заходів, %	100,0	100,0	100,0						
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Просування культурної пропозиції	11.3. Популяризація актуального творчого продукту, в тому числі на основі нематеріальної культурної спадщини, у світовому культурному просторі та створення і реалізація спільних мистецьких проєктів комунальних закладів культури з іноземними партнерами	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Управління міжнародних зв'язків апарату виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської	Бюджет міста Києва	Всього: 6900,0	витрат:			
						2025 – 2000,0	обсяг видатків, тис. грн	2000,0	2300,0	2600,0
						2026 – 2300,0	продукту:			
						2027 – 2600,0	кількість осіб, що беруть участь у міжнародному обміні досвідом, осіб	100	115	130
							ефективності:			
							середні витрати на одну особу, тис. грн	20,0	20,0	20,0
							якості:			
	частка осіб, які взяли участь у міжнародному обміні досвідом із числа запланованих, %	100,0	100,0	100,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва, інші організації						
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	11.4. Організація міжнародних проєктів за участі культурних центрів і посольств на базі кластерів	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер»	Бюджет міста Києва	Всього: 660,0	витрат:			
						2025 – 200,0	обсяг видатків, тис. грн	200,0	220,0	240,0
						2026 – 220,0	продукту:			
						2027 – 240,0	кількість заходів, од.	10	11	12
							кількість глядачів/ок, тис. осіб	18	19	20
							ефективності:			
							середні витрати на один захід, тис. грн	20,0	20,0	20,0
							якості:			
		динаміка кількості глядачів/ок, %	100,0	105,6	105,3					
		динаміка проведених заходів, %	100,0	110,0	109,1					
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	11.5. Створення та забезпечення роботи постійно діючого координаційного офісу, відповідального за складання, впровадження, реалізацію та звітування стратегічних планів заходів із	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Київська муніципальна	Бюджет міста Києва	Всього: 4950,0	витрат:			
						2025 – 1500,0	обсяг видатків, тис. грн	1500,0	1650,0	1800,0
						2026 – 1650,0	продукту:			
						2027 – 1800,0	кількість заходів, організованих постійно діючим офісом	12	12	12
							ефективності:			
							середні витрати на один захід, тис. грн	125,0	137,5,0	150,0
							якості:			

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		розвитку й популяризації музики як обраної сфери творчості Мережі креативних міст ЮНЕСКО		академія музики імені Р. М. Глієра			рівень виконання заходу, %	100,0	100,0	100,0
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	11.6. Проведення заходів в рамках реалізації стратегічного плану дій з метою підтримки статусу м. Києва – міста музики ЮНЕСКО	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 600,0	витрат:			
						2025 – 6000,0	обсяг видатків, тис. грн	6000,0	6600,0	7200,0
						2026 – 6600,0	продукту:			
						2027 – 7200,0	кількість заходів, од.	6	6	6
							ефективності:			
							середні витрати на один захід, тис. грн	1000,0	1000,0	1000,0
	якості:									
		рівень виконання заходу, %	100,0	100,0	100,0					
Аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери										
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	12. Збереження, вдосконалення, зміцнення матеріально-технічної бази								
		12.1. Модернізація, оновлення та удосконалення матеріально-технічної бази	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 51044,5	витрат			
						2025 – 18535,0	обсяг видатків, тис. грн	18535,0	15852,2	16657,3
						2026 – 15852,2	продукту:			
						2027 – 16657,3	кількість придбаного обладнання і предметів довгострокового користування, од.	261	168	123
							ефективності:			
	середні витрати на придбання одиниці обладнання і предметів довгострокового користування тис. грн	71,0	94,4	135,4						
	якості:									
		рівень оновлення матеріально-технічної бази до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0					

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	12.2. Ремонтно-реставраційні роботи приміщень (колишній ПК заводу «Більшовик») на Берестейському проспекті, 38, літ. А в м. Києві	2026–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 8000,0	витрат:			
						2026 – 3000,0	обсяг видатків, тис. грн	–	30000,0	50000,0
						2027 – 5000,0	продукту:			
							кількість закладів, од.	1		
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт одного закладу культури, тис. грн	–	30000,0	50000,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	12.3. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи клубних закладів та інших закладів культури комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу (Київської міської державної адміністрації), районні в місті Києві державні адміністрації, заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 93660,0	витрат:			
						2025 – 39100,0	обсяг видатків, тис. грн	39100,0	29195,0	25365,0
						2026 – 29195,0	продукту:			
						2027 – 25365,0	кількість закладів, од.	3	3	3
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт одного закладу культури, тис. грн	13033,3	9731,7	8455,0
	якості:									
	рівень виконання робіт з капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт закладів культури до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	12.4. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи будівель кластерів комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності	2026–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер»	Бюджет міста Києва	Всього: 20000,0	витрат:			
						2026 – 100000,0	обсяг видатків, тис. грн	–	100000,0	100000,0
						2027 – 100000,0	продукту:			
							кількість будівель в яких проводяться ремонтні роботи, од.	3		
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту однієї будівлі, споруди, тис. грн	–	33333,3	33333,3
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	13. Збереження та вдосконалення існуючої мережі закладів культури комунальної власності територіальної громади міста Києва (Центр художньої та технічної творчості «Печерськ», Комунальне підприємство виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) «Київський культурний кластер») з метою	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), заклади культури комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 157394,9	витрат:			
						2025 – 49142,5	обсяг видатків, тис. грн	49142,5	52586,1	55666,3
						2026 – 52586,1	продукту:			
						2027 – 55666,3	кількість аматорських формувань, од.	30	31	32
							кількість учасників/ць аматорських формувань, осіб	660	685	710
							ефективності:			
							середні витрати на аматорське формування, тис. грн	1638,1	1696,3	1739,6
							середні витрати на одного учасника/цю аматорського формування, тис. грн	74,5	76,8	78,4
	якості:									

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		забезпечення належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці					динаміка кількості аматорських формувань, %	100,0	103,3	103,2
							динаміка кількості учасників аматорських формувань, %	100,0	103,8	103,6
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	14. Збереження та вдосконалення існуючої мережі Київського міського центру народної творчості та культурологічних досліджень	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Київський міський центр народної творчості та культурологічних досліджень	Бюджет міста Києва	Всього: 19608,0	витрат:			
						2025 – 6098,0	обсяг видатків, тис. грн	6098,0	6526,0	6984,0
						2026 – 6526,0	продукту:			
						2027 – 6984,0	кількість заходів, од.	70	75	80
							кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	30	32	34
							ефективності:			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	87,1	87,0	87,3
							середні витрати на одного відвідувача/ку, грн	203,3	203,9	205,4
							якості:			
								динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	107,1
		динаміка кількості відвідувачів/ок, %	100,0	106,7	106,3					
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	15. Збереження та вдосконалення КП Оболонського району м. Києва «Дитячий кінотеатр «Кадр»	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), КП Оболонського району м. Києва «Дитячий кінотеатр «Кадр»	Бюджет міста Києва	Всього: 8114,4	витрат:			
						2025 – 2523,7	обсяг видатків, тис. грн	2523,7	2700,7	2890,0
						2026 – 2700,7	продукту:			
						2027 – 2890,0	кількість сеансів, од.	1220	1250	1270
							кількість глядачів/ок, тис. осіб	14,5	15,7	16,0
							ефективності:			
							середні витрати на проведення один сеанс, тис. грн	2,1	2,2	2,3
	середні витрати на одного глядача/ку, грн	174,1	172,0	180,6						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							якості:			
							динаміка кількості сеансів, %	100,0	102,5	101,6
							динаміка кількості глядачів/ок, %	100,0	108,3	101,9
Парки культури і відпочинку										
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	16. Капітальний ремонт та ремонтно-реставраційні роботи об'єктів, які розташовані в парках культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва								
		16.1. Капітальний ремонт та ремонтно- реставраційні роботи будівель та споруд парків культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва з урахуванням принципів безбар'єрності	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу (Київської міської державної адміністрації), парки культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 54000,0	витрат:			
						2025 – 8000,0	обсяг видатків, тис. грн	8000,0	16000,0	30000,0
						2026 – 16000,0	продукту:			
						2027 – 30000,0	кількість будівель та споруд, де здійснюються ремонтні роботи, од.	1	2	3
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту однієї будівлі, споруди, тис. грн	8000,0	8000,0	10000,0
							якості:			
							рівень виконання робіт з капітального ремонту до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	16.2. Ремонтно-реставраційні роботи пам'яток архітектури національного значення Верхня та Нижня напівкругла стіна Центрального парку культури і відпочинку на вул. паркова дорога, 2 («Зелений театр»)								
			2025–2027	Департамент культури виконавчого органу (Київської міської державної адміністрації), Центральний парк культури і відпочинку м. Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 30000,0	витрат:			
						2025 – 10000,0	обсяг видатків, тис. грн	10000,0	10000,0	10000,0
						2026 – 10000,0	продукту:			
						2027 – 10000,0	кількість закладів, од.	1		
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту та ремонтно- реставраційних робіт одного закладу культури, тис. грн	10000,0	10000,0	10000,0

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							якості:			
							рівень виконання робіт з капітального ремонту до запланованого в поточному періоді, %	100,0	100,0	100,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	16.3. Капітальний ремонт будівлі павільйону «Київська троянда» Центрального парку культури і відпочинку на вул. Володимирський узвіз, 2 з урахуванням принципів безбар'єрності	2026–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Центральный парк культури і відпочинку м. Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 35000,0	витрат:			
						2026 – 15000,0	обсяг видатків, тис. грн	–	15000,0	20000,0
						2027 – 20000,0	продукту:			
							кількість закладів, од.	1		
							ефективності:			
							середня вартість капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт одного закладу культури, тис. грн	–	15000,0	20000,0
							якості:			
							рівень будівельної готовності до запланованої по програмі, %	–	42,9	100,0
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	16.4. Модернізація, оновлення та вдосконалення матеріально-технічної бази парків культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва шляхом придбання обладнання та предметів довгострокового користування	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), парки культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 5966,8	витрат:			
						2025 – 2556,8	обсяг видатків, тис. грн	2556,8	1260,0	2150,0
						2026 – 1260,0	продукту:			
						2027 – 2150,0	кількість придбаного обладнання довгострокового користування, од.	14	12	2
							кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	671,0	800,0	1000,0
							ефективності:			
							середня витрати на придбання одиниці обладнання або предмета довгострокового користування, тис. грн	182,6	105,0	1075,0

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							якості:			
							рівень оновлення матеріально-технічної бази до запланованого в поточному році, %	100,0	100,0	100,0
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до вимог часу	16.5. Забезпечення належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), парки культури та відпочинку комунальної власності територіальної громади міста Києва	Бюджет міста Києва	Всього: 110876,1	витрат:			
						2025 – 34614,6	обсяг видатків, тис. грн	34614,6	36907,7	39353,8
						2026 – 36907,7	продукту:			
						2027 – 39353,8	кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	671,0	800,0	1000,0
							ефективності:			
							середні витрати на одного відвідувача/ку, грн	51,6	46,1	39,4
							якості:			
							динаміка кількості відвідувачів/ок, %	100,0	119,2	125,0
Київський зоопарк										
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Оновлення наявних об'єктів культури у відповідності до вимог часу	17. Розвиток інфраструктури Київського зоопарку та покращення умов утримання тварин								
		17.1. Реконструкція об'єктів Київського зоопарку на Берестейському проспекті, 32 у Шевченківському районі міста Києва	2026–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Комунальне підприємство з питань будівництва житлових будинків «Житлоінвестбуд-УКБ»	Бюджет міста Києва	Всього: 463492,0	витрат:			
						2026 – 263492,0	обсяг видатків, тис. грн	–	263492,0	200000,0
						2027 – 200000,0	продукту:			
	кількість об'єктів, на які будуть спрямовані капітальні вкладення, од.	–	1	1						
	кількість відвідувачів/ок після реконструкції об'єктів, тис. осіб	–	696,3	703,2						
	ефективності:									
	середні витрати на реконструкцію одного об'єкта, тис. грн	–	263492,0	200000,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							якості:			
							рівень виконаних робіт до запланованого в поточному періоді, %	–	100,0	100,0
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	17.2. Збереження та вдосконалення існуючої мережі Київського зоопарку з метою забезпечення належного рівня задоволення культурних потреб киян та гостей столиці	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації), Київський зоопарк	Бюджет міста Києва	Всього: 384041,4	витрат:			
						2025 – 119536,0	обсяг видатків, тис. грн	119536,0	127823,6	136681,8
						2026 – 127823,6	продукту:			
						2027 – 136681,8	кількість відвідувачів/ок, тис. осіб	686,0	696,3	703,2
							дорослих, тис. осіб	411,6	417,8	421,2
							дітей, тис. осіб	274,4	278,5	282,0
							кількість тварин, тис. особин	2,1	2,1	2,1
							ефективності:			
							середні витрати на одного відвідувача/ку, грн	174,3	183,6	194,4
							якості:			
	динаміка чисельності відвідувачів/ок, %	101,4	101,5	101,0						
	рівень залученості населення до відвідування Київського зоопарку від загальної чисельності зони обслуговування, %	23,2	23,6	23,8						
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	18. Проведення культурно-просвітницьких заходів для школярів і школярок міста Києва				-	витрати:			
		18.1. Організація просвітницьких заходів	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради	Не потребує фінансування		обсяг видатків, тис. грн	–	–	–
					продукту:					
					кількість заходів, од.		106	108	110	
	ефективності:									

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				(Київської міської державної адміністрації), Київський зоопарк			середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	-	-	-
							якості: динаміка кількості проведених заходів, %	165,6	101,9	101,9
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	18.2. Організація гуртка «Юний натураліст»	2025–2027	Київський зоопарк	Не потребує фінансування	-	витрати: обсяг видатків, тис. грн	-	-	-
							продукту: кількість дітей, осіб	60	60	60
							кількість проведених занять, од.	150	150	150
							ефективності: середня вартість проведення одного заняття, грн	-	-	-
							якості: рівень залученості дітей, %	100,0	100,0	100,0
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	18.3. Зоотерапевтичний проект за участі тварин- асистентів «Добрий паличник»	2025–2027	Київський зоопарк	Не потребує фінансування	-	витрат: обсяг видатків, тис. грн	-	-	-
							продукту: кількість заходів, од.	24	26	28
							ефективності: середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	-	-	-
							якості: динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	108,3	107,7
Етнополітика та державно-церковні відносини										
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Створення нових об'єктів культури	19. Створення та розвиток Київського муніципального дому національностей								
		19.1 Організаційне забезпечення створення та функціонування Київського	2026–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради	Бюджет міста Києва	Всього: 350,0	витрат:			
						2026 – 150,0	обсяг видатків, тис. грн	-	150,0	200,0
						2027 – 200,0	продукту:			
					кількість заходів, од.	5	7	8		
						ефективності:				

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		муніципального дому національностей		(Київської міської державної адміністрації)			середні витрати на проведення заходу, тис. грн	–	21,4	25,0
							якості:			
							динаміка реалізації заходів, %	100,0	140,0	114,3
Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою	Створення нових об'єктів культури	19.2. Забезпечення розвитку Київського муніципального дому національностей	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 1200,0	витрат:			
						2025 – 300,0	обсяг видатків, тис. грн	300,0	400,0	500,0
						2026 – 400,0	продукту:			
						2027 – 500,0	кількість національно-культурних громад, що беруть участь у створенні виставки, од.	94	97	100
							ефективності:			
							середні витрати на одну громаду, тис. грн	3,2	4,1	5,0
							якості:			
							динаміка кількості охоплених громад, %	100,0	103,2	103,1
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	20. Комунікація з етнічними громадами «Місто – громадам, громади – місту» 20.1. Організація та проведення конкурсів, форумів, фестивалів, культурно-мистецьких заходів: Міжнародного національного свята Новруз; Фестивалю «Етнофест»; Музичного фестивалю «Шалом, Україна»; культурно-мистецької акції до Дня Незалежності України; концерту-фестивалю «Єдина країна»; Київського Форуму толерантності	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 2700,0	витрат:			
						2025 – 800,0	обсяг видатків, тис. грн	800,0	900,0	1000,0
						2026 – 900,0	продукту:			
						2027 – 1000,0	кількість заходів, од.	6	7	8
							кількість охоплених національно-культурних громад, од.	45	50	55
							ефективності:			
							середні витрати на один захід, тис. грн	133,3	128,6	125,0
							середні витрати на одну громаду, тис. грн	17,8	18,0	18,2
	якості:									
	динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	116,7	114,3						
	динаміка кількості охоплених громад, %	100,0	111,0	110,0						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	20.2. Організаційна підтримка проведення заходів національних громад, приурочених знаменним подіям з їх історії, національних свят, життя і творчості відомих діячів культури та мистецтв тощо	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 450,0	витрат:			
						2025 – 100,0	обсяг видатків, тис. грн	100,0	150,0	200,0
						2026 – 150,0	продукту:			
						2027 – 200,0	кількість заходів, од	20	25	30
							кількість охоплених заходами національно- культурних громад, од.	40	50	55
							ефективності:			
							середні витрати на проведення одного заходу, тис. грн	5,0	6,0	6,7
							середні витрати на одну громаду, тис. грн	2,5	3,0	3,6
						якості:				
динаміка кількості проведених заходів, %	100,0	125,0	120,0							
динаміка кількості охоплених громад, %	100,0	125,0	110,0							
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	20.3. Проведення меморіальних заходів, приурочених Міжнародному дню пам'яті жертв Голокосту, пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу, до Днів пам'яті трагедії Бабиного Яру	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 690,0	витрат:			
						2025 – 170,0	обсяг видатків, тис. грн	170,0	220,0	300,0
						2026 – 220,0	продукту:			
						2027 – 300,0	кількість охоплених громад, од.	12	15	16
							ефективності:			
							середні витрати на одну громаду, тис. грн	14,2	14,7	18,8
							якості:			
динаміка кількості охоплених громад, %	100,0	125,0	106,7							
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	20.4. Участь в організації та поширенні інформації про діяльність засобів масової інформації, що виходять мовами національних меншин, театрам, центрам та іншим культурно-	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Не потребує фінансування	–	витрат:			
							обсяг видатків, тис. грн	–	–	–
							продукту:			
							кількість охоплених національно- культурних громад, од.	20	25	30
							ефективності:			
	середні витрати на одну громаду, тис. грн	–	–	–						

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)				
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
		видовищним закладам національних меншин у столиці					якості: динаміка кількості охоплених громад, %	100,0	125,0	120,0	
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	21. «Ми – українці, хоч і різного етнічного походження». Інтеграція та адаптація представників етнічних меншин в українське суспільство									
		21.1. Проведення культурно-просвітницьких акцій, спрямованих на формування толерантності, поваги до культури, історії, мови та традицій представників різних національностей	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 220,0	витрат:				
						2025– 50,0	обсяг видатків, тис. грн	50,0	70,0	100,0	
						2026 – 70,0	продукту:				
						2027 – 100,0	кількість національно-культурних громад, що беруть участь у акціях, од.	38	40	45	
							ефективності: середні витрати на одну громаду, тис. грн	1,3	1,8	2,2	
							якості: динаміка кількості охоплених громад, %	100,0	105,3	112,5	
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	21.2. Сприяння функціонуванню шкіл вихідного дня (для осіб, які належать до національних меншин столиці) з метою реалізації у м. Києві Європейської хартії регіональних мов або мов меншин									
		2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 310,0	витрат:					
					2025 – 90,0	обсяг видатків, тис. грн	90,0	100,0	120,0		
					2026 – 100,0	продукту:					
					2027 – 120,0	кількість шкіл вихідного дня, од.	10	10	12		
						ефективності: середні витрати на одну школу, тис. грн	9,0	10,0	10,0		
						якості: динаміка кількості шкіл вихідного дня, %	100,0	100,0	120,0		
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Сприяння діяльності релігійних організацій міста Києва	22. Підтримка діяльності релігійних організацій міста Києва									
		2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Не потребує фінансування	–	продукту:					
						кількість розглянутих заяв (пакетів документів) щодо реєстрації статутів або змін до них, од.	50	65	80		
якості: частка повернутих на доопрацювання заяв	20,0					23,1	25,0				

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
							(пакетів документів) від загальної кількості розглянутих, %			
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Сприяння діяльності релігійних організацій міста Києва	22.2. Надання підтримки релігійним організаціям міста Києва у здійсненні ними міжнародних зв'язків та контактів, зокрема, погодження канонічної діяльності іноземним релігійним діячам, які прибувають до України на запрошення релігійних громад	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Не потребує фінансування	–	продукту: кількість розглянутих клопотань щодо погодження на здійснення канонічної діяльності, од.	50	75	100
							якості: частка наданих погоджень на здійснення канонічної діяльності іноземним громадянам від загальної кількості розглянутих, %	90,0	86,7	85,0
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Сприяння діяльності релігійних організацій міста Києва	22.3. Організація консультативної роботи з релігійними організаціями з метою забезпечення дотримання законодавства про свободу совісті та релігійні організації; роз'яснювальної роботи щодо прав та свобод віруючих	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Не потребує фінансування	–	продукту: кількість наданих консультацій представникам релігійних організацій, віруючим громадянам, од.	150	165	180
							якості: частка вирішених питань, порушених за результатами наданих консультацій від загальної кількості порушених на консультаціях, %	96,7	94,0	94,4
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	23. Загальноміські заходи із відзначення релігійно-суспільних свят українського народу 23.1. Забезпечення організації та проведення загальноміських заходів із відзначення	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради	Бюджет міста Києва	Всього: 2065,0 2025 – 620,0 2026 – 680,0 2027 – 765,0	витрат: обсяг видатків, тис. грн	620,0	680,0	765,0
							продукту: кількість учасників/ць, охоплених	72,0	87,0	113,0

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		релігійно-громадських свят: Свята Водохреща, Свята Великодня, Дня Хрещення Київської Русі-України, Покрови Пресвятої Богородиці тощо		(Київської міської державної адміністрації)			загальноміськими заходами, тис. осіб			
							ефективності: середні витрати на одного учасника/цю, грн	8,6	7,8	6,8
							якості: динаміка кількості учасників/ць, охоплених загальноміськими заходами, %	100,0	120,8	129,9
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	23.2. Сприяння релігійним організаціям міста Києва у здійсненні ними статутної діяльності	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Не потребує фінансування	–	продукту: кількість розглянутих звернень релігійних організацій щодо проведення заходів, од.	50	65	85
							якості: динаміка кількості розглянутих звернень релігійних організацій, %	100,0	130,0	130,8
Актуалізація та просування культурної пропозиції	Забезпечення культурної пропозиції у відповідності до сучасних вимог	24. Науково-просвітницька робота та інформаційне забезпечення 24.1. Проведення конференцій, зустрічей за круглим столом, семінарів з нагоди відзначення ювілейних дат та з питань діяльності новітніх релігійних течій, міжконфесійних відносин тощо	2025–2027	Департамент культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)	Бюджет міста Києва	Всього: 540,0 2025 – 150,0 2026 – 180,0 2027 – 210,0	витрат: обсяг видатків, тис. грн			
							продукту: кількість учасників/ць, осіб	200	300	380
							ефективності: середні витрати на одного учасника/цю, грн	750,0	600,0	552,6
							якості: динаміка кількості учасників/ць, %	100,0	150,0	126,7

Оперативна ціль Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року	Завдання програми	Заходи програми	Строк виконання заходу	Виконавці заходу	Джерела фінансування	Обсяги фінансування (тис. грн)	Очікуваний результат (результативні показники)			
							Назва показника	2025 рік	2026 рік	2027 рік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
РАЗОМ ПО ПРОГРАМІ						Всього: 5410235,5	2025 – 1431830,3			
							2026 – 1961400,9			
							2027 – 2017004,3			
							Всього: 4934568,0			
						Бюджет міста Києва	2025 – 1279965,3			
							2026 – 1803720,2			
							2027 – 1850882,5			
							Всього: 475667,5			
						Інші джерела	2025 – 151865,0			
							2026 – 157680,7			
							2027 – 166121,8			

Київський міський голова

Віталій КЛИЧКО

Київська міська державна адміністрація
КНДУ «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста»
(КНДУ «НДІРоМ»)
03061, Київ-61, вул. Героїв Севастополя, 37-А,
тел. (044) 202-14-01, факс 202-14-08

ПРОЄКТ

ЗВІТ

**ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ПРОЄКТУ
КОМПЛЕКСНОЇ МІСЬКОЇ ЦІЛЬОВОЇ ПРОГРАМИ
«СТОЛИЧНА КУЛЬТУРА: 2025–2027 РОКИ»**

Керівник НДР
канд. екон. наук

Ігор ПЕТРЕНКО

2024

Список авторів:

Анна Третякова – завідувач науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Геннадій Марушевський – к.ф.н., провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Надія Редькіна – провідний науковий співробітник науково-дослідного відділу досліджень інфраструктури економіки та життєвого простору КНДУ «НДІРоМ»

Зміст

Зміст	3
Вступ	4
1. Зміст та основні цілі проєкту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»; її зв'язок з іншими документами державного планування	5
2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, зокрема здоров'я населення	6
3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу	22
4. Основні екологічні проблеми міста Києва, зокрема ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми	22
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, зокрема пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми	30
6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення	33
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми	37
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в якій здійснювалася стратегічна екологічна оцінка	39
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення	41
10. Резюме нетехнічного характеру	43

Вступ

Стратегічна екологічна оцінка (далі – СЕО) – це складова стратегічного планування, спрямована на врахування екологічних міркувань у стратегіях, програмах і планах. Стратегічна екологічна оцінка документів державного планування дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення негативних екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

СЕО – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявляти та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють здійснення стратегічної екологічної оцінки в Україні, є:

- Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018);
- Протокол про стратегічну екологічну оцінку (далі – Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Протокол про СЕО ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015) і є частиною українського законодавства.

Об'єктом даної СЕО є проект Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі – Програма), підготовлений Департаментом культури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації). Програма розроблена на середньостроковий період і є документом державного планування, спрямованим на реалізацію Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

1. Зміст та основні цілі проєкту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки»; її зв'язок з іншими документами державного планування

Метою Програми є створення умов для надання якісних і доступних культурних послуг, посилення ролі культури в консолідації українського суспільства та формуванні громадянської ідентичності, відновлення культурно-мистецького потенціалу, відродження духовних традицій, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці.

Оперативні цілі, на досягнення яких спрямована Програма, визначені Стратегією розвитку міста Києва (сектор 3.2 «Культура»):

1. Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою.
2. Актуалізація та просування культурної пропозиції.

Для досягнення кожної із зазначених оперативних цілей визначені завдання та заходи.

Реалізація завдань та заходів Програми спрямована на досягнення оперативних цілей «Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою» і «Актуалізація та просування культурної пропозиції» сектору 3.2 «Культура» Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року, затвердженої рішенням Київської міської ради від 15 грудня 2011 року № 824/7060 (у редакції рішення Київської міської ради від 06 липня 2017 року № 724/2886).

Комплексна міська цільова програма «Столична культура: 2025–2027 роки» (далі – Програма) розроблена відповідно до основних законодавчих актів, положень державних документів стратегічного характеру та нормативно-правових актів, що стосуються стратегічного планування місцевого розвитку, а саме:

- законів України «Про культуру», «Про музеї та музейну справу», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про театри і театральну справу», «Про професійних творчих працівників та творчі спілки», «Про національні меншини (спільноти) України», «Про корінні народи України», «Про свободу совісті та релігійні організації», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про природно-заповідний фонд України», «Про тваринний світ», «Про захист тварин від жорстокого поводження»;
- Концепції ствердження української мови в усіх сферах суспільного життя міста Києва на 2023–2025 роки, схваленої рішенням Київської міської ради від 20 квітня 2023 року № 6308/6349.

2. Характеристика поточного стану довкілля міста Києва, зокрема здоров'я населення

Атмосферне повітря

Якість атмосферного повітря в м. Києві залежить від обсягів викидів забруднюючих речовин від стаціонарних і пересувних джерел забруднення.

Протягом 2018-2021 років спостерігалось загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел (рис. 1). Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств.

У структурі обсягів викидів забруднюючих речовин, шкідливих для здоров'я людини, щороку збільшуються викиди від пересувних джерел забруднення. Це, перш за все, автотранспорт столиці і, переважно, власні авто.

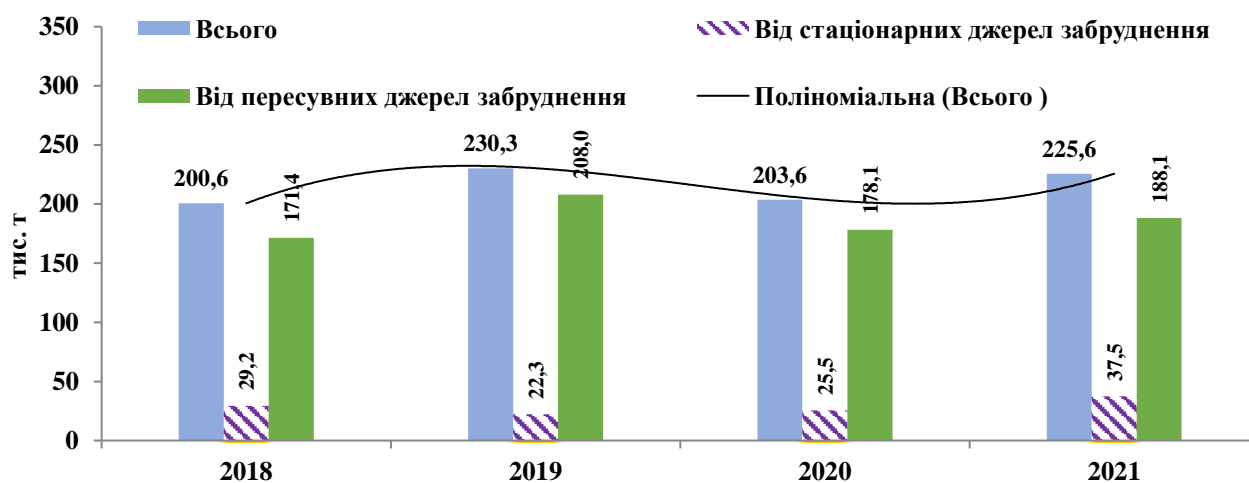

Рис. 1. Динаміка викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря в місті Києві у 2018-2021 роках¹

Протягом 2018-2019 рр. спостерігалось збільшення обсягів викидів від пересувних джерел забруднення, переважно автотранспорту. У 2019 р. показник обсягів викидів в атмосферне повітря від пересувних джерел забруднення досягнув найвищої позначки і становив 208 тис. т, або 89,7% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин, що на 21,3% більше ніж у 2018 р.

Однак у 2020 р. значення цього показника знизилось на 14,4% порівняно з попереднім роком і становило 178,1 тис. т. Основна причина позитивних змін – запровадження карантинних заходів в умовах пандемії COVID-19 і, зокрема, значне обмеження руху громадського транспорту.

Та вже за підсумками 2021 року обсяги викидів від пересувних джерел забруднення збільшилися на 5,6% порівняно з 2020 роком, що становило 188,1 тис. т, або майже 83% від загального обсягу викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Це стало можливим, зокрема, через послаблення карантинних обмежень і поживлення економічної діяльності.

¹ За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахувавши ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

У м. Києві показник викидів від пересувних джерел забруднення у розрахунку на одну особу у 2021 році становив 63,6 кг, що перевищує середній показник по Україні в 1,7 рази.

Основним джерелом забруднення атмосферного повітря від стаціонарних джерел є промисловий комплекс міста.

За видами економічної діяльності найбільшими забруднювачами повітряного басейну залишаються підприємства з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря і переробної промисловості, обсяги викидів яких у 2021 р. становили 33840,4 т (79,6%) від загального обсягу викидів стаціонарними джерелами та 1495,8 т (6,3%), відповідно (табл. 1).

Таблиця 1

Викиди забруднюючих речовин від стаціонарних джерел забруднення за видами економічної діяльності у 2021 році²

	Обсяг викидів			
	забруднюючих речовин		діоксиду вуглецю	
	тис. т	% до загального підсумку	млн т	% до загального підсумку
Всі види економічної діяльності, зокрема	37,5	100,0	3,9	100,0
переробна промисловість	1,5	4,0	0,16	4,1
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	33,8	90,1	3,5	89,7
інше	2,2	5,9	0,24	6,2

Впродовж 2021 р. загальний обсяг викидів в атмосферу від стаціонарних джерел забруднення збільшився на 52,1% порівняно з 2020 р.

Загалом більше як 90% викидів забруднюючих речовин у атмосферне повітря надійшло від підприємств-забруднювачів: ТОВ «Євро-Реконструкція», АТ «Київгаз», СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5, СВП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-6, Філіал «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго», ТОВ «Техенерготрейд» у складі викидів цих підприємств переважає діоксид вуглецю (CO₂), метан, а також сполуки азоту та сірки, речовини у вигляді твердих суспендованих часток.

Особливо негативний стан справ спостерігався з викидами метану, обсяг викидів якого збільшився у 2021 р. у 2,7 разів порівняно з 2020 р., а відносно 2019 р. у 6 разів і становив 18,1 тис. т. Переважна більшість викидів метану в атмосферне повітря спостерігалась від діяльності підприємства АТ «Київгаз».

Спостерігалася тенденція до зменшення обсягів викидів діоксиду сірки та діоксиду азоту, які на кінець 2021 р. відповідно становили 6,7 і 6,0 тис. т, що менше на 9,4% і на 17,8%, ніж у 2020 році (рис.2). Динаміка зменшення значень показників спостерігалася і відносно викидів діоксиду вуглецю в атмосферне повітря столиці. Так

² За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахування ситуації, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

у 2021 р. показник знизився на 15,2% до 2020 року та на 27,8% до 2018 р. і становив 3,9 млн т (рис. 3).

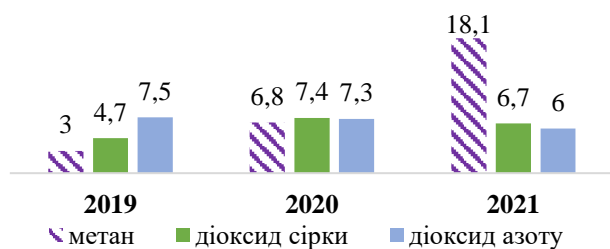

Рис. 2. Динаміка викидів метану, діоксиду сірки, діоксиду азоту, тис. т

Рис. 3. Динаміка викидів діоксиду вуглецю, млн т

Для оцінки якості повітря використовується індекс забруднення атмосфери (ІЗА), який розраховується як сума поділених на ГДК середніх концентрацій забруднюючих речовин. За допомогою нескладних розрахунків величина ІЗА приводиться до величини концентрацій діоксиду сірки у долях ГДК. Згідно існуючих методів оцінки рівень забруднення вважається низьким, якщо ІЗА нижче 5,0; підвищеним – при ІЗА від 5,0 до 7,0; високим – при ІЗА від 7,0 до 13,0; дуже високим – при ІЗА рівним 14,0 та більше.

За даними моніторингу забруднення атмосферного повітря, здійснюваного Центральною геофізичною обсерваторією (ЦГО) імені Б. Срезневського, загальний рівень забруднення повітря за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) у першому півріччі 2023 р. за комплексним індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як високим. Рівень забруднення атмосферного повітря у місті Києві у грудні 2023 року за індексом забруднення атмосфери (ІЗА) характеризувався як підвищений (рис. 4), тоді як у грудні 2022 року він був високим. У порівнянні з груднем 2022 року загальний рівень забруднення повітря знизився за рахунок зниження середньомісячних концентрацій діоксиду і оксиду азоту та завислих речовин.

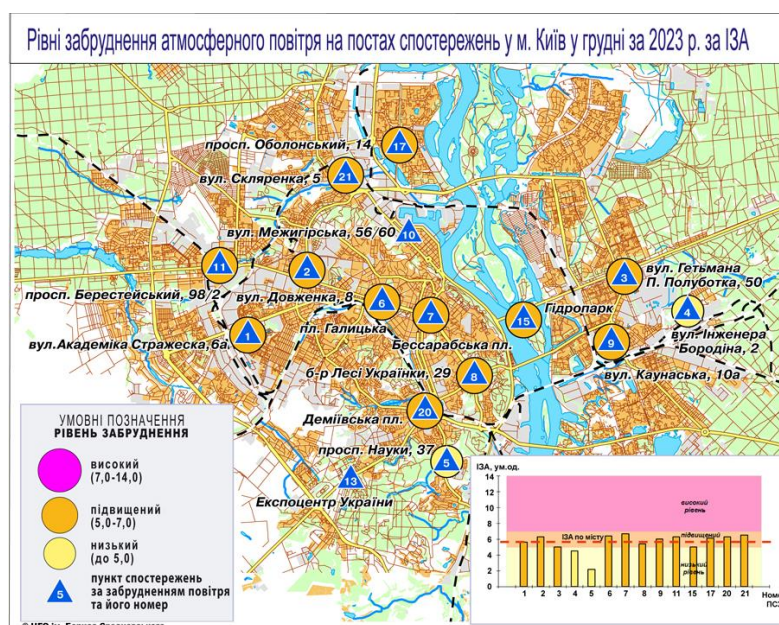

Рис. 4. Рівні забруднення атмосферного повітря на постах спостережень у м. Києві у грудні 2023 року (за ІЗА)

Основні зони забруднення повітря зосереджуються в місцях, що прилягають до автомагістралей, та в місцях концентрації промислових підприємств. Щорічно місце з найбільшим забрудненням повітря - район Бессарабської площі.

Додатковим джерелом забруднення повітря у м. Києві є також сезонне горіння торфовищ, випалювання полів і лісові пожежі на Київщині. Густий та їдкий смог разом з викидами від автотранспорту є причиною появи високого рівня забруднення повітря у місті.

З грудня 2020 року у місті Києві реалізується проєкт з розбудови сучасної системи моніторингу атмосферного повітря, що базується на основних принципах Європейських директив щодо управління якістю повітря. З метою покращення контролю за станом забруднення довкілля у місті Києві створюється принципово нова мережа спостережень за якістю атмосферного повітря.

Сьогодні в столиці працюють 7 референтних високоточних пунктів спостереження та 46 індикативних датчиків автоматичного моніторингу стану атмосферного повітря. Дані з датчиків фіксуються щохвилини, зберігаються на сервері та виводяться у режимі реального часу на сайті <http://asm.kyivcity.gov.ua> та в додатку «Київ Цифровий». Також в режимі реального часу дані передаються Міністерству захисту довкілля і відображаються на офіційному ресурсі «ЕкоЗагроза» та на сайт міжнародної компанії «IQAir».

Інформація про концентрацію забруднюючих речовин і метеорологічні параметри доступні для користувача через декілька хвилин після вимірювання. Обладнання та програмне забезпечення на нових постах відповідає кращим європейським стандартам, зокрема, директивам ЄС та рекомендаціям ВООЗ.

Водні ресурси та водоспоживання

Місто Київ багате на водні ресурси, що складаються з великої кількості різноманітних водних об'єктів: існують значні запаси підземної води; великою є кількість поверхневих водних об'єктів – річок, озер, ставків. Загалом водні об'єкти на території міста займають 6,7 тис. га, або 0,8% території.

Для забезпечення якості та безпечності поверхневих вод на території міста Києва впроваджено сучасний моніторинг якості води водоєм, які є на балансі КП «Плесо» (згідно з вимогами Директиви 2006/7/ЄС для рекреаційних вод). Станом на 01.07.2022 на балансі КП «Плесо» перебуває понад 115 водних об'єктів (з 430).

У 2018–2021 рр. проводились моніторингові дослідження на водних об'єктах, визначених та підготовлених місцях масового відпочинку – пляжах та зонах відпочинку біля води. За результатами моніторингу якості води, у разі виявлення небезпек (санітарно-епідеміологічних відхилень від нормативів якості), здійснювалося оперативне інформування населення щодо змін якості води для купання шляхом встановлення попереджувальних знаків та відповідних повідомлень через ЗМІ та Internet.

У період воєнного стану впродовж 2022 р. ці роботи набули особливо важливого значення. Окрім цього, на території міста Києва здійснюється державний моніторинг водних об'єктів (на визначених постах спостереження та забору води).

Водопостачання м. Києва здійснюється з трьох незалежних джерел – річок Дніпра, Десни та підземних водоносних горизонтів.

У місті Києві діє централізована система водопостачання, зокрема питної води, а також децентралізована – мережа бюветів з можливістю отримання питної води з підземних джерел у всіх районах (мікрорайонах) міста.

Якість питної води, яку водопровідні станції подають у розподільчу мережу

Києва, відповідає вимогам чинного ДержСанПІНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною», але є ситуації, коли вода зазнає вторинного забруднення на шляху до кранів споживачів та споживачок.

У Києві, як і в більшості інших великих міст, створено дві незалежні системи водовідведення, а саме: господарсько-побутових стоків та дощової води.

Для відведення поверхневих стоків з території функціонує мережа дощової каналізації.

Актуальною проблемою є впорядкування відведення поверхневого стоку в міську дощову мережу та його скидання у відкриті водойми.

Поверхневі стоки з території міста відводяться мережею колекторів дощової каналізації через 132 водовипуски у р. Дніпро та зв'язані з нею відкриті водойми. З них 52 колектори підключені через річки Либідь та Сирець. Лише 5 водовипусків з житлових масивів міста обладнані очисними спорудами.

Централізована система водопостачання м. Києва станом на 01.01.2023 складалася з Дніпровської та Деснянської водопровідних станцій, 357 артезіанських свердловин, 37 водопровідних насосних станцій II, III і вище підйомів та 35 окремо розташованих станцій підкачування холодної води, водопровідних мереж загальною протяжністю 4344,88 км, зокрема, водоводів – 400,74 км; вуличних мереж – 2634,31 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1309,83 км.

Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 2091,10 км, зокрема, водоводів – 391,88 км; вуличних мереж – 1134,97 км; внутрішньоквартальних і дворових мереж – 564,34 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж від загальної протяжності становила 48 %, з них водоводів – 98 %; вуличних мереж – 43 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 43 %.

Загальна фактична середньодобова потужність господарсько-питного водопроводу у 2022 році становила 509,75 тис. м³/добу, а середньодобовий фактичний обсяг водопостачання – 377,67 тис. м³/добу.

Більша частина насосного та електричного обладнання була встановлена ще у 50-70-х роках минулого століття, є сильно застарілою і не відповідає сучасним вимогам енергоефективності. Наразі переважна більшість мереж та споруд водопровідного господарства ПрАТ «АК «Київводоканал» у зв'язку із високим рівнем фізичної зношеності потребує перекладання (оновлення) або реконструкції (санації), а через моральну зношеність докорінної модернізації. Уповільнення темпів ремонту водопровідних мереж і постійне недофінансування вкрай ускладнюють ситуацію в галузі. Низький рівень реноваційних робіт на водопровідних мережах може стати причиною збільшення загальної кількості аварій в декілька разів.

У столиці функціонує та активно розвивається децентралізована система водопостачання – бюджетне господарство. Виробничий контроль якості питної води з бюджетних комплексів здійснюється на замовлення СВКП «Київводфонд» згідно (ДСанПіН 2.2.4-171-10). Мережа бюджетних комплексів є альтернативною системою водопостачання, що в умовах війни дуже важливо.

На балансі СВКП «Київводфонд» обліковується 203 бюджетних комплексів, з яких функціонуючих 175. За останні два роки виконано роботи з капітального будівництва 9 об'єктів (будівництво бюджетних комплексів та артезіанських свердловин малої продуктивності), зокрема: 2020 р. – 6, 2021 р. – 2, 2022 р. – 1.

Водогосподарський комплекс міста характеризується сформованим виробничим потенціалом і обмеженими можливостями нового будівництва. У зв'язку із великими об'ємами залучення у господарський обіг водних ресурсів, забруднення їх відходами виробництва виникає все більше протиріч між традиційним водокористуванням і

раціональним екологічно збалансованим природокористуванням.

За даними державних статистичних спостережень в економіці міста Києва до 2018 р. спостерігалася тенденція до зниження забору і використання водних ресурсів за рахунок зниження економічної активності та зменшення кількості промислових підприємств, що є основними водоспоживачами.

Протягом останніх років відбувалося поступове скорочення обсягів забору води з природних водних об'єктів – до 511 млн м³ у 2022 р. (табл. 2).

Аналіз показників водокористування вказує на те, що впродовж 2018-2020 рр. зріс обсяг оборотного та повторно-послідовного використання води, що сприяло більш економічному раціональному водоспоживанню, особливо при заборі води з природних джерел. За даними Державного агентства водних ресурсів України у 2022 р. ці обсяги скоротилися до 223 млн м³. Частка оборотної та послідовно використаної води (% економії свіжої води за рахунок обігового водоспоживання на виробництві) становила 49,2%.

Таблиця 2

Основні показники використання води, млн м³

	2019	2020 ³	2021 ³	2022
Забрано води з природних водних об'єктів – усього	711	719	563	511
зокрема:				
з поверхневих джерел	682	684	536	492
з підземних джерел	29	35	27	19
Використано свіжої води – усього	678	666	499	453
зокрема:				
на потреби виробничі	512	424	396	355
питні та санітарно-гігієнічні	166	242	130	98
Обсяг оборотної та послідовно (повторно) використаної води	637	723	308	223

На території міста водні об'єкти потерпають від значного техногенного навантаження і потребують відповідних природоохоронних програмних заходів з їх охорони та відтворення. Скидання використаних і забруднених зворотних вод без їх належної очистки негативно впливає на стан природних водних ресурсів не тільки міста, але й в межах всього басейна річки Дніпро та інших річок, водойм.

Централізована система водовідведення м. Києва станом на 01.01.2023 складалась з мереж для збору та відведення та транспортування стічних вод загальною протяжністю 2752,74 км, з них: головних колекторів – 167,03 км; напірних трубопроводів – 157,64 км; вуличних мереж – 1050,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 1377,16 км, каналізаційних насосних станцій для перекачування та транспортування стічних вод у кількості 34 од., Бортницької станції аерації (БСА). Загальна протяжність ветхих та аварійних ділянок мереж становила 822,55 км, з них: головних колекторів – 13,51 км; напірних трубопроводів – 46,73 км; вуличних мереж – 326,91 км; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 435,40 км. Частка ветхих та аварійних ділянок мереж в їх загальній протяжності становила майже 30 %, з них головних колекторів – 8 %; напірних трубопроводів – 30 %; вуличних мереж – 31 %; внутрішньоквартальних та дворових мереж – 32 %.

Сумарна проектна потужність блоків очисних споруд Бортницької станції аерації у 2022 році становила 1800 тис. м³/добу, а фактичний середньодобовий обсяг відведення (фактична потужність очисних споруд Бортницької станції аерації)

³ за даними Державного агентства водних ресурсів України

становив 582,07 тис. м³/добу. Через відсутність протягом тривалого часу стратегічних дій щодо питання реконструкції та удосконалення технології очищення стічних вод станція працює на межі можливостей і майже не має технічних резервів у разі виникнення нештатних або аварійних ситуацій.

Загальне водовідведення у 2022 році становило 524 млн м³. Скидання забруднених зворотних вод і безповоротний водозабір негативно впливають на водні ресурси. Протягом 2022 року у водойми було скинуто 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод, або 2,9% від загального скидання у поверхневі водні об'єкти. Без будь-якого очищення у водойми надійшло 15,2 млн м³ забруднених зворотних вод. Поряд з цим, у поверхневі водні об'єкти потрапило 296 млн м³ (56,5%) нормативно чистих вод без очищення (табл. 3).

Таблиця 3

Динаміка основних показників відведення води у 2019-2022 рр., млн м³

Показник	2019	2020	2021	2022
Загальне водовідведення, з нього	723	640	580	524
у поверхневі водні об'єкти, у т. ч.	723	640	580	524
забруднених зворотних вод, з них:	287	16	16	15,2
недостатньо очищених	269	0	0	0
без очищення	18	16	16	15,2
нормативно-очищених	0	265	268	213
нормативно-чистих без очищення	436	379	296	296
Потужність очисних споруд	658	658	658	658

Земельні ресурси та ґрунти

Аналіз структури земельного фонду міста показує, що провідне місце у ньому належить забудованим землям загальною площею 37,0 тис. га (44,3% від загальної площі міста) та лісам і лісовкритим площам, які займають площу 35,10 тис. га (42%) (рис. 5).

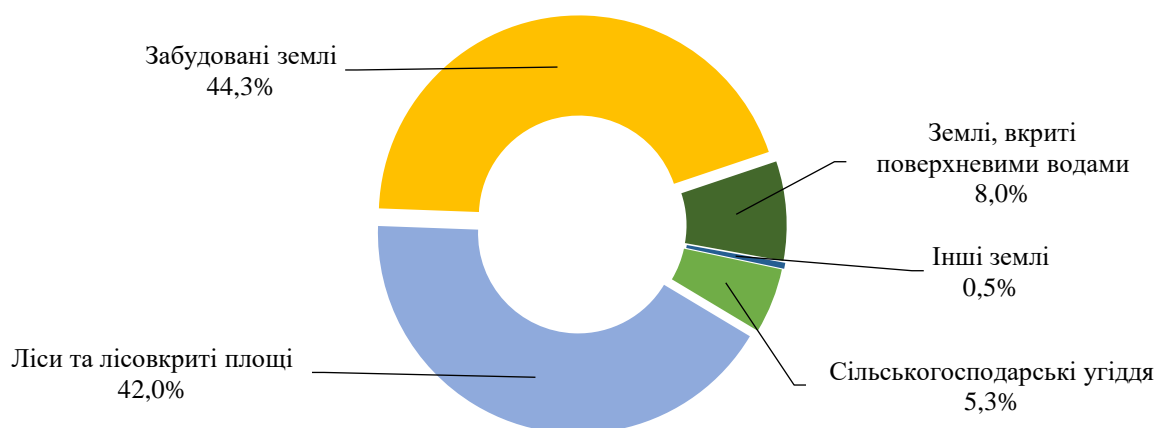

Рис. 5. Структура земельного фонду м. Києва у 2021 році, тис. га

Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами, існують малозабудовані, або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Ці землі, які репрезентують до 50% приселітєбної території, мають виключне середовище – утворююче, екологічне значення і потребують охорони та збереження. Разом з тим спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій часто за рахунок скорочення зеленої зони міста, що

обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Відповідно до Генерального плану міста Києва територія столиці поділена на функціональні зони (табл. 4). Кожна з функціональних зон характеризується своїми особливостями, призначенням і впливом на довкілля.

Таблиця 4

Функціональні зони м. Києва

Функціональна зона	Площа, тис. га
Житлова забудова	12,97
Громадська забудова	3,93
Транспортна інфраструктура	6,16
Об'єкти природно-заповідного фонду	18,19
Ландшафтно-рекреаційні території	26,84
Промислові, науково-виробничі території	3,12
Території інженерної інфраструктури	3,49
Інші території	7,94

Водні об'єкти на території міста займають площу 6,7 тис. га (8% від загальної площі міста). На специфіку земельного надбання міста впливає надзвичайна протяжність прибережної смуги, яка через винятково високу кількість проток, островів інших водойм сягає близько 35 км. Як правило, прибережні площі пов'язані із цінними природними біокомплексами рослинного і тваринного світу, мають рекреаційне, оздоровче значення і формують характерне ландшафтне обличчя міста, що обумовлює необхідність забезпечення їх недоторканості. Водночас, саме в таких мальовничих урочищах нерідко є намагання котеджної забудови, зокрема у межах водоохоронної зони.

Ґрунтовий покрив Києва є вельми строкатим, зважаючи на різноманітність природних умов. Північним околицям міста, що тяжіють до Полісся, властиві дерново-підзолисті ґрунти, сформовані переважно під хвойними лісами. На правобережній високій частині міста панують звичні для більшої частини України ґрунти – чорноземи. Утворилися вони переважно на дуже своєрідних пухких, добре провітрюваних і відносно сухих суглинках – лесах. У природних київських лісопарках поширені темно-сірі лісові ґрунти, що утворились під пологом широколистяних лісів.

У 2021 році вперше в Україні було реалізовано пілотний проєкт з дослідження якості ґрунтів на території міста Києва у 123 контрольних точках. Загалом оцінювались ґрунти, відібрані не лише у промислово навантажених районах столиці, але й у рекреаційних зонах – улюблених місцях відпочинку киян – парках, скверах, місцях відпочинку біля водойм. Ґрунти досліджувалися на вміст забруднюючих речовин і хімічних елементів за 29 показниками.

Ареали забруднення ґрунтів приурочуються до промислових зон (наприклад, територія заводу «Радикал»), а також до зон впливу вулиць із інтенсивним рухом автотранспорту. Основними забруднювачами є важкі метали, перш за все, свинець, цинк, мідь, їх вміст подекуди у десятки разів перевищує гранично допустимі концентрації. Особливістю розподілу забруднення на території міста є неоднорідність, мозаїчність поля забруднення – ділянки з надмірним вмістом забруднювачів чергуються з відносно «чистими».

У ґрунтах м. Києва, за даними спостережень Центральної геофізичної обсерваторії (ЦГО) імені Б. Срезневського, у 2022 році середній вміст важких металів був низьким. Максимальний вміст цинку на рівні 346 мг/кг, кадмію – 0,83 ГДК, міді –

79 мг/кг виявлено у ґрунтах на бульварі Лесі Українки, 29, цинку – 321 мг/кг - в районі проспекту Науки, 35, на рівні 292 мг/кг – у ґрунтах в районі вул. Олександра Довженка навпроти перехрестя вулиць Антона Цедіка та Довженка, свинцю – 2,9 ГДК та 2,5 ГДК в районі вулиці Довженка, 1,7 ГДК - неподалік «Дослідного хлібзаводу» (табл. 5).

Таблиця 5

Забруднення ґрунтів міста Києва промисловими токсикантами у 2022 р.

Населений пункт	Кількість проб	Забруднювальні речовини					
		Середній/максимальний вміст, в ГДК			Середній/максимальний вміст, в мг/кг		
		Cd	Mn	Pb	Ni	Cu	Zn
Київ	40	0,4/0,83	0,2/0,6	0,8/2,9	11/24	22/79	76/346

Ступінь забруднення ґрунтів є важливою інформацією, що характеризує рівень техногенного тиску на урболандшафти. На стан ґрунтів міського ландшафту впливають промислові відходи підприємств, будівельні та інші роботи, пов'язані з переміщенням ґрунтових мас, тепло- та енергогенеруючі об'єкти, транспортна інфраструктура, побутові відходи тощо.

Важкі метали вважаються забруднювачами навколишнього природного середовища через їх стійкість, біоаккумулятивність і здатність чинити серйозний негативний вплив на здоров'я людини і навколишнє природне середовище.

Біорізноманіття

Місто Київ розташовано на межі лісової (Полісся) та лісостепової зон, що визначає специфіку як природної, так і культивованої рослинності. Природна рослинність оточує місто майже суцільним кільцем шириною від кількох і до 10 км та відносно добре збереглася. Вона представлена лісами, луками, болотами, водними угрупованнями, фрагментами степів і пустищ. Найкраще збереглися ліси на південь від міста в районі Конча-Заспа, в північній частині – біля Пуща-Водиці, західній – біля с. Романівки і східній – північніше Броварів. Окремі ділянки мають вік понад 100 років. В урочищах Феофанія та Лиса гора в деревостанах трапляються могутні дуби віком понад 150 років.

Тваринний світ міста представлений 48 видами ссавців, 110 видами птахів, 11 видами земноводних, 6 видами плазунів, 52 видами риб та великою кількістю видів комах.

Динаміка структури природно-заповідного фонду Києва представлена в таблиці (табл. 6).

Таблиця 6

Динаміка структури природно-заповідного фонду м. Києва у 2018-2022 рр.

Категорії територій та об'єктів ПЗФ	На 01.01.2019		На 01.01.2020		На 01.01.2021		На 01.01.2022		На 01.01.2023	
	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га	Кількість	Площа, га
Національні природні парки	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14	1	10988,14
Регіональні ландшафтні парки	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88	4	1454,88
Заказники загальнодержавного значення	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2	1	1110,2
Заказники місцевого значення	17	5294,51	21	5648,46	34	9322,89	36	9439,46	41	9728,55
Пам'ятки природи загальнодержавного значення	1	30	1	30	1	30	1	30	1	30
Пам'ятки природи місцевого значення	133	129,58	137	141,18	140	148,86	149	155,49	157	169,89
Ботанічні сади загальнодержавного значення	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7	3	205,7

Дендрологічні парки загальнодержавного значення	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5	1	6,5
Дендрологічні парки місцевого значення	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7	1	13,7
Зоологічні парки загальнодержавного значення	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5	1	39,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5	9	1946,5
Парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58	14	208,58
РАЗОМ	186	21466,17	194	21831,72	210	25513,65	221	25637,03	234	25940,52

Сумарна площа територій та об'єктів ПЗФ без урахування площі тих об'єктів ПЗФ, що входять до складу територій інших об'єктів ПЗФ, станом на 01.01.2023 становила 21517,41 га, що складає 25,8% від загальної площі міста Києва.

КО «Київзеленбуд» формує та реалізує єдину політику з озеленення міста та відіграє важливу роль в забезпеченні належного утримання та догляду за зеленими насадженнями, парками, скверами та іншими об'єктами благоустрою, що належать територіальній громаді міста Києва, постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

На балансі районних комунальних підприємств КО «Київзеленбуд»:

- 126 парків загальною площею 3375,03 га;
- 644 сквери на площі 469,82 га;
- 48 бульварів площею 149,63 га;
- 31608,1 га лісопаркового господарства.

Відходи

У процесі функціонування та розвитку господарського комплексу м. Києва утворюються і накопичуються відходи виробництва та споживання, які поділяються на класами небезпеки: I-й клас — надзвичайно небезпечні; II-й клас — високо небезпечні; III-й клас — помірно небезпечні; IV-й клас — мало небезпечні.

У 2020 р. спостерігалось різке збільшення загального обсягу утворення відходів (більш ніж утричі порівняно з 2019 р.). Швидше за все, це пов'язано зі змінами у статистичній звітності. У 2020 році дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності. Як правило, суб'єкти господарської діяльності реєструються в містах і, можливо, найбільше у Києві. Тому зазначені обсяги відходів могли бути утворені як у Києві, так і в регіонах. Оскільки обсяги утворених відходів збільшилися утричі, то можна вважати, що саме у Києві у 2020 році утворилася третина зазначених обсягів відходів (рис. 6).

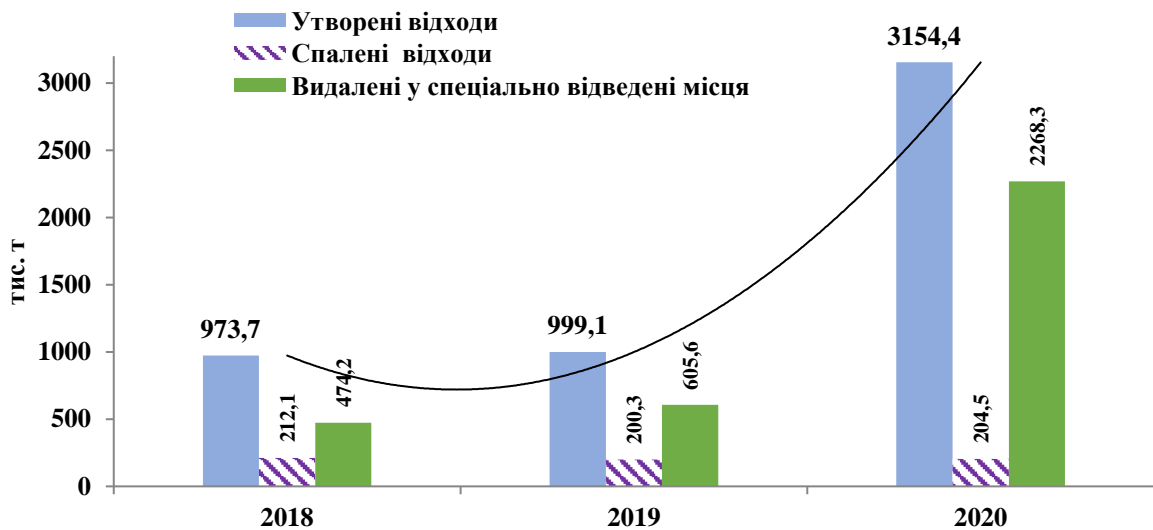

Рис. 6. Динаміка основних показників утворення та поводження з відходами у м. Києві у 2018- 2020 роках⁴

За даними державних статистичних досліджень протягом 2018-2020 рр. спостерігалася стійка тенденція до зростання утворення відходів на підприємствах міста Києва (у 2020 р. – на підприємствах, зареєстрованих в Києві). За обсягами основна їх частина - відходи IV класу небезпеки, або більш як 98% загального обсягу (рис. 7).

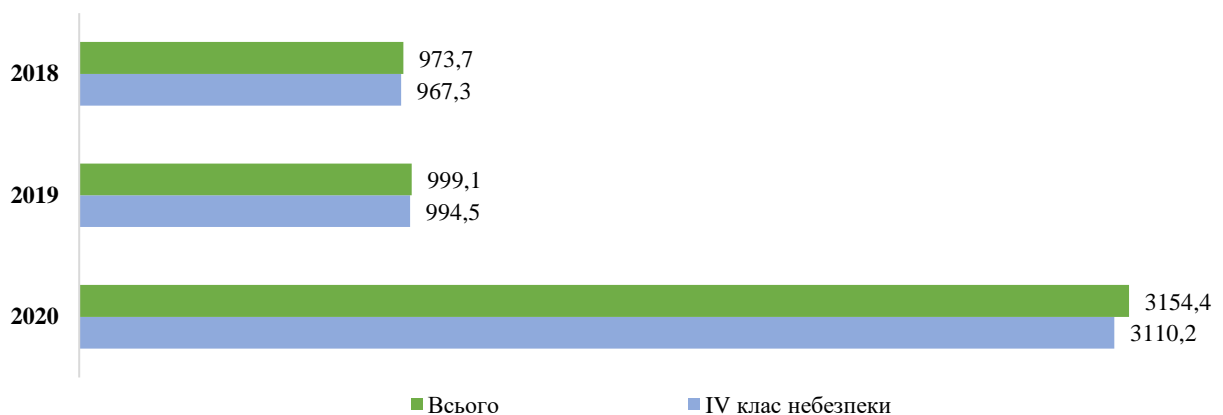

Рис. 7. Утворення відходів IV класу небезпеки у м. Києві (тис. т)

За даними державних статистичних спостережень на підприємствах міста Києва протягом 2019 р. від економічної діяльності підприємств та організацій та від домогосподарств м. Києва (табл. 7) утворилося 2 213,6 тис. т відходів, зокрема 44,2 тис. т відходів I-III класів небезпеки. Якщо протягом 2015-2019 рр. більша частка відходів була від домогосподарств (у 2019 р. – 65,3%), то у 2020 р. частка обсягів утворення відходів від економічної діяльності підприємств і організацій зросла у два рази і становила 70,2%, від загального обсягу.

⁴За даними Головного управління статистики у м. Києві

Відповідно до законів України «Про правовий режим воєнного стану», «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану та стану війни», Указу Президента України від 24.02.2022 № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», та, урахуваючи ситуацію, що склалася у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, органи державної статистики призупинили оприлюднення статистичної інформації починаючи з даних за лютий 2022 року, яка розміщується на офіційному вебсайті Головного управління статистики у м. Києві (www.kyiv.ukrstat.gov.ua).

Динаміка утворення відходів від економічної діяльності та від домогосподарств (тис. т)

	2018	2019	2020 ⁵
Усього	973,7	999,1	3 154,4
від економічної діяльності	350,1	346,9	2 213,6
від домогосподарств	623,6	659,2	940,8

Серед підприємств, об'єкти яких розташовані в межах міста та можуть мати або мають негативний вплив на довкілля і населення, можна виділити:

- ТОВ «ЄВРОРЕКОНСТРУКЦІЯ»;
- СП «Київські ТЕЦ» КП «Київтеплоенерго» ТЕЦ-5 та ТЕЦ-6;
- СП «Завод «Енергія» КП «Київтеплоенерго»;
- ПрАТ «АК «Київводоканал» (БСА);
- полігони ТПВ №5, №6 ПрАТ «Київспецтранс»;
- ВАТ «Радикал»;

Інфраструктура поводження з промисловими відходами чи спеціальні полігони для промислових відходів на території міста відсутні. Тому ці екологічно небезпечні підприємства Києва потребують посиленого екологічного контролю та належного організаційно-фінансового забезпечення виконання необхідних природоохоронних заходів.

Впродовж 2020 р. було утилізовано 128,5 тис. т відходів, що становило лише 4,07% від загального обсягу їх утворення, та спалено 204,5 тис. т, або 6,5% загального обсягу утворення відходів.

Кількість накопичених відходів підприємствами промисловості невпинно зростає. У 2021 році на території міста Києва загальний обсяг відходів, накопичених протягом експлуатації, у місцях видалення відходів становив 76709,5 тис. т, з них 14,9 тис. т належали до III класу небезпеки (рис. 8).

За обсягом основна частка відходів у місті Києві – це так звані побутові чи тверді побутові відходи (ТПВ). Поводженням з такими відходами опікується спеціалізовані структурні підрозділи (КП «Київкомунсервіс»). За даними Департаменту житлово-комунальної інфраструктури обсяги збирання, а відповідно, і утворення ТПВ 2020-2022 рр. дещо знизилися (рис. 9).

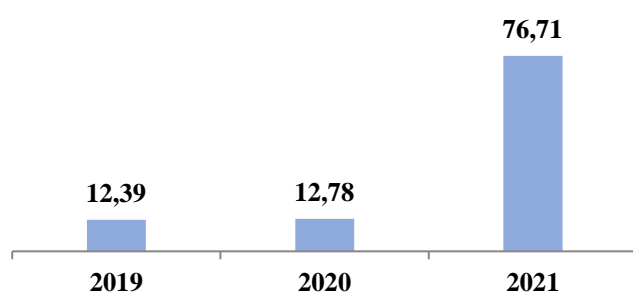

Рис. 8. Динаміка загального обсягу відходів I-IV класів небезпеки, накопичених у м. Києві протягом 2019-2021 років, млн т

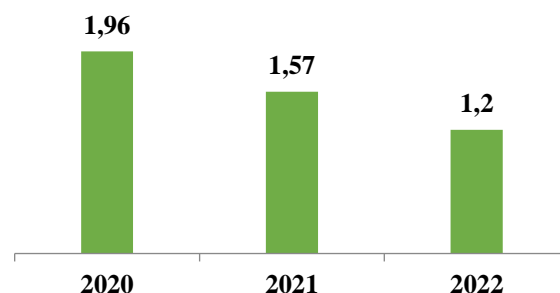

Рис. 9. Динаміка утворення твердих побутових відходів протягом 2020-2022 років, млн т

⁵ Дані сформовані за місцем реєстрації суб'єктів господарської діяльності

ТПВ вивозяться на переробку та подальше захоронення на:

- полігон твердих побутових відходів № 5 ПрАТ «Київспецтранс» (с. Підгірці, Обухівський район, Київська область);
- полігон великогабаритних та будівельних відходів № 6 ПрАТ «Київспецтранс» (вул. Пирогівський шлях, 94–96, м. Київ);
- сміттєспалювальний завод СП «Завод «Енергія» КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» (вул. Колекторна, 44, м. Київ);
- сміттєзвалища Київської області (Бориспільський, Бородянський, Броварський, Васильківський райони).

Термічне знешкодження (утилізація) твердих побутових відходів здійснюється на СП «Завод «Енергія» КП «КІЇВТЕПЛОЕНЕРГО» в обсязі близько 20% від загального щорічного обсягу утворених твердих побутових відходів. Решта відходів потрапляє на полігон без будь-якого сортування. У той же час морфологічний склад побутових відходів свідчить про те, що більше 90% ТПВ може бути спрямовано у господарський обіг.

За даними КП «Київкомунсервіс» протягом 2020-2023 рр. було зібрано та вивезено твердих побутових відходів: змішаних – 22 038,4 тис. м³, великогабаритних відходів – 2 060,1 тис. м³ і відходів сухої фракції – 1 467,5 тис. м³ (рис. 10).

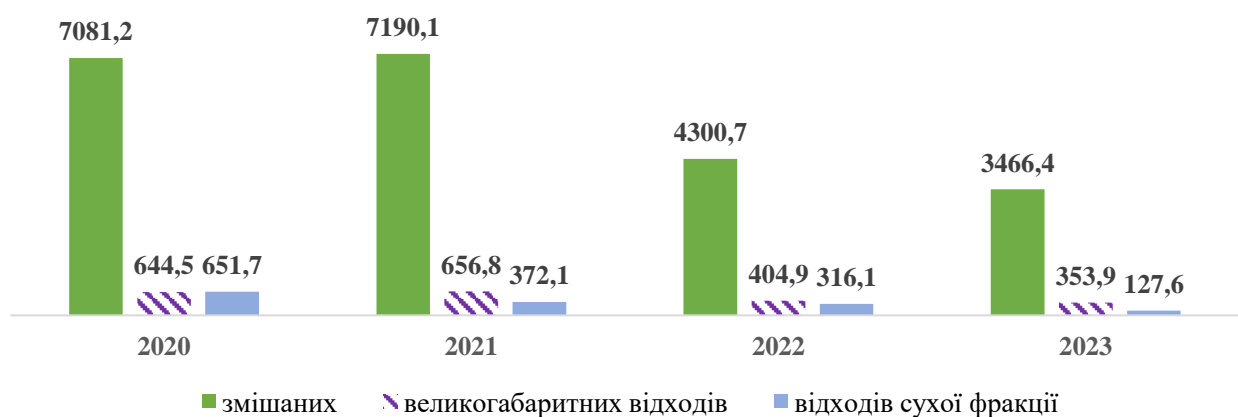

Рис. 10. Зібрано та вивезено ТВП (різних фракцій), тис. м³

Протягом 2018-2023 рр. у всіх районах столиці запроваджений та діє роздільний збір, двоконтейнерна технологічна схема роздільного збирання побутових відходів: контейнери для збирання ресурсоцінних складових («сухі» відходи) і контейнери для збирання решти змішаних відходів («мокрі» відходи). Кількість контейнерних майданчиків, облаштованих контейнерами з можливістю сортування ТПВ, складає 43-44 % від загальної кількості, які обслуговує підприємство.

Для збирання небезпечних відходів, що утворились від населення, КП «Київкомунсервіс» з 2018 року розпочало роботу зі встановлення спеціальних контейнерів у всіх адміністративних районах столиці, які призначені для збирання відпрацьованих батарейок, непошкоджених ртутних термометрів та енергозберігаючих ламп.

Здоров'я населення

Аналіз показників захворюваності по м. Києву впродовж 2020-2023 роки (за наявними статистичними даними) вказує на те, що найчисельнішою групою хвороб були і залишаються хвороби системи кровообігу та хвороби органів дихання, останні в основному за рахунок гострих респіраторних захворювань (табл. 8).

Таблиця 8

Загальна захворюваність дорослого населення в м. Києві за класами хвороб та окремими нозологіями (за даними закладів, підпорядкованих ДОЗ)

(на 10 тис. населення у віці 18 років і старші)

	2020	2021	2022	2023
Усього захворювань	18 061,3	17 448,5	15 128,4	15 493,2
Новоутворення	714,4	718,7	702,0	757,9
Хвороби ендокринної системи	956,2	938,7	872,3	900,3
Хвороби нервової системи	641,2	589,0	522,0	545,4
Хвороби ока та його придаткового апарату	806,3	770,8	635,2	635,7
Хвороби системи кровообігу	5502,4	5 240,7	4 603,9	4 636,5
Хвороби органів дихання	2951,7	3 040,5	2 481,8	2 378,7
Хвороби органів травлення	2042,9	1 882,7	1 624,0	1 630,0
Хвороби кістково-м'язової системи та сполучної тканини	1081,8	1 015,3	883,9	963,7
Хвороби сечостатевої системи	1 523,7	1 398,6	1 192,6	1 220,3
Інші	1 840,7	1 853,5	1 610,7	1 824,7

Найбільший відсоток зареєстрованих випадків захворювань у м. Києві у 2023 році належав хворобам системи кровообігу та органів дихання 29,93% та 15,35% відповідно (рис. 11).

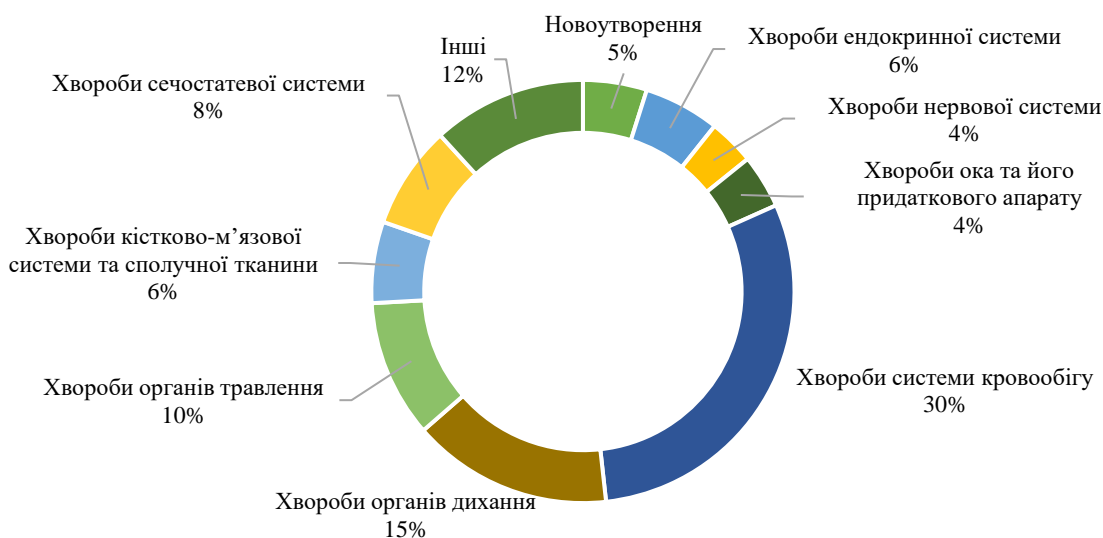

Рис. 11. Кількість зареєстрованих випадків захворювань на 10 тис. дорослого населення у м. Києві у 2023 році

Зберігалася тенденція до зростання контингенту онкологічних хворих (на 29,5% за останній рік), насамперед внаслідок позитивних змін — подовження терміну життя хворих на рак (рис. 12). Найпоширенішими серед злویкісних новоутворень у 2023 році були (на 100 тис. населення): молочної залози – 89,6 (збільшення за останній рік на 37,4%), шкіри – 45,7 (збільшення за останній рік на 39,8%), легень – 20,0 (збільшення за останній рік на 15,3%), лімфатичної та кровотворної тканини – 19,5 (збільшення за останній рік на 19,6%), прямої кишки – 18,6 (збільшення за останній рік на 19,9%),

шийки матки -12,6 (збільшення за останній рік на 24,3%), щитоподібної залози – 12,6 (збільшення за останній рік на 32,3%).

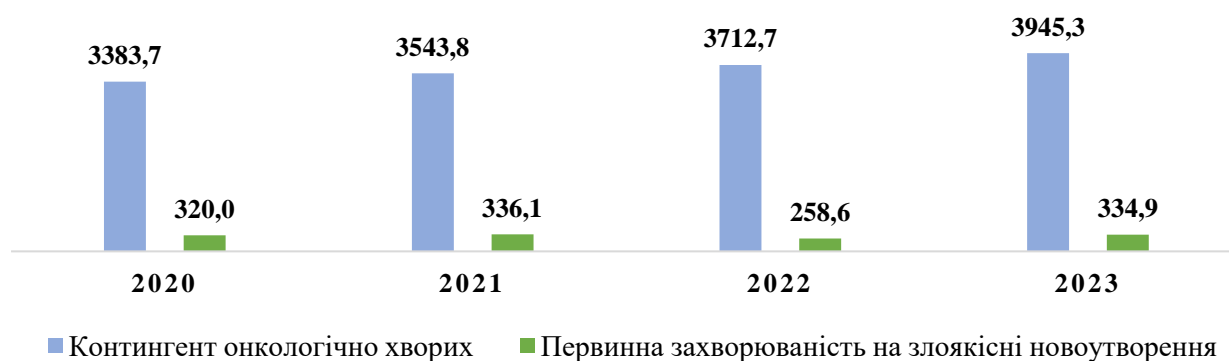

Рис. 12. Захворюваність населення на злоякісні новоутворення (на 100 тис. населення)

Спрямованість на раннє виявлення хвороб сприяла тому, що велика кількість нових випадків злоякісних новоутворень виявляється під час профілактичних оглядів населення.

Показник поширеності всіх форм туберкульозу серед киян демонстрував тенденцію до зниження до 2022 року, але в 2023 році цей показник стрімко зріс (рис. 13). При цьому захворюваність на туберкульоз у м. Києві є однією з найнижчих по Україні.

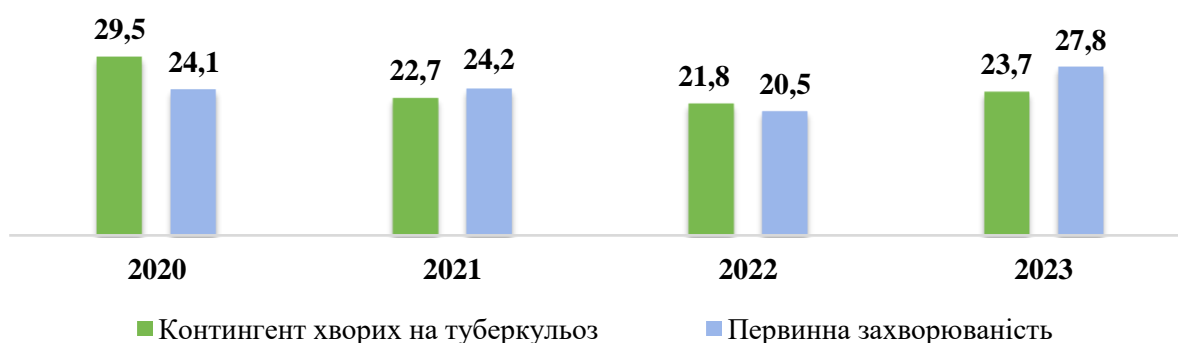

Рис. 13. Захворюваність на туберкульоз у м. Києві (на 100 тис. населення)

В довоєнні роки спостерігалася негативна тенденція щодо збільшення смертності за основними типами захворювань. Показник смертності населення у 2021 році становив 15,5 осіб на 1 тис. наявного населення, що на 25,3 % більше порівняно з 2020 роком. Рівень дитячої смертності збільшився з 4,7 % у 2020 році до 5,7 % на 1 тис. новонароджених у 2021 році.

Структура причин смертності населення м. Києва у зв'язку з пандемією COVID–2019 зазнала суттєвих змін (табл. 9). На першому місці, як і в попередні роки, знаходилися хвороби системи кровообігу, які у 2021 році обумовили 53,9 % усіх випадків смерті в місті (61,5 % у 2020 році).

Розподіл померлих за основними причинами смерті, осіб

	2018	2019	2020	2021
Усього померлих	32 231	33 137	36 091	45 223
у т.ч. від				
хвороб системи кровообігу	20 427	21 259	22 168	24 355
новоутворень	5 524	5 769	5 606	5 403
зовнішніх причин смерті	1 512	1 451	1 286	1 389
хвороб органів травлення	1 599	1 491	1 509	1 650
хвороб органів дихання	744	847	837	1 720
деяких інфекційних та паразитарних хвороб	501	484	450	390
COVID-19			2 349	7 704

Серед смертності від хвороб кровообігу 80 % випадків у 2021 році припадало на смертність від ішемічної хвороби серця (зокрема інфаркти). На друге місце у 2021 році вийшла смертність від хвороб, зумовлених вірусом COVID–19, яка становила 16,8 % від загальної смертності по місту (проти 6,4 % у 2020 році). Третя позиція в структурі смертності належала смертності від онкологічних захворювань – 11,9 % у 2021 році.

Прогнозні зміни стану довкілля, якщо Програма не буде затверджена

Аналіз тенденцій стану довкілля, зокрема здоров'я населення, вказує на загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел, поступове скорочення обсягів споживання водних ресурсів, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання площі природно-заповідного фонду міста і кількості територій та об'єктів ПЗФ, збільшення обсягів робіт з озеленення міста, зростання загальної кількості утворюваних відходів, зменшення в останні роки обсягів утворення твердих побутових відходів, неспинне зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань, зокрема захворювань, зумовлених вірусом COVID–19.

3. Характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу

Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми міста Києва, зокрема ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються Програми

1) Забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств

Однією з найважливіших екологічних проблем м. Києва є забруднення атмосферного повітря.

Міський транспорт є головним чинником забруднення атмосферного повітря. Вплив системи «автомобіль – дорога» на природне середовище в умовах міста значно більший, ніж промисловості і теплоенергетики, що пов'язано з великою кількістю автотранспортних засобів, наявністю великих площ доріг і вулиць.

Викиди автотранспорту представлені відпрацьованими газами (після згоряння пального), картерними газами (суміш пального з парами мастильних матеріалів) і паливним випаровуванням, що надходить у середовище з паливних баків, карбюратора і систем живлення двигунів. Найбільш істотні такі компоненти викидів, як оксид вуглецю, вуглеводні, оксиди азоту, сполуки сірки, тверді частинки (сажа).

Частка автомобілів, які експлуатуються в м. Києві, далекі від довершеності; вони здебільшого не відповідають міжнародним стандартам щодо екологічної безпеки. Кількість автомобілів постійно зростає, особливо легкових. Відповідно, слід очікувати зростання подальшого тиску на довкілля та зростання рівня забруднення.

На рівень забруднення викидами від транспортних засобів впливають інтенсивність та умови їхнього руху. Рівень загазованості залежить від кількості перехресть, від інтенсивності руху автомобілів, ширини і рельєфу вулиць, швидкості вітру тощо. Істотним є вплив дорожніх умов, як постійних, до яких відносять склад дорожнього покриття, план траси, подовжній і поперечний профіль, ширину проїзної частини, перетинання доріг, так і перемінних (ступінь рівності дорожнього покриття, коефіцієнт зчеплення коліс з дорогою, видимість дороги тощо).

Сучасний стан вулично-дорожньої мережі міста має ряд проблемних питань, серед яких незадовільний технічний стан, недостатня пропускна спроможність транспортних розв'язок, невідповідність технічних параметрів більшості магістральних вулиць їх встановленому функціональному призначенню, зокрема за пропускною спроможністю.

Забруднення атмосферного повітря в Києві від автотранспорту обумовлено такими факторами:

- постійне нерегульоване збільшення кількості автотранспорту в місті, зокрема транзитного вантажного;
- відставання якості палива від європейських стандартів;
- щільність забудови в центральних районах міста;
- повільний розвиток мережі розв'язок і автошляхів;
- недостатня кількість мостів через річку Дніпро;

- відсутність замкненої кільцевої дороги навколо міста;
- недосконалість управління дорожнім рухом та іншими проблемами;
- недостатньо розвинена законодавча та юридична база у галузі ефективного регулювання управління автотранспортом;
- відсутність механізмів впливу на збільшення забруднення довкілля автотранспортом.

Викиди від автотранспорту є джерелом вторинного забруднення інших компонентів довкілля, перш за все, ґрунтів і поверхневих водойм. Міський транспорт та його супутня інфраструктура є головними забруднювачами водних об'єктів і ґрунтів нафтопродуктами. Насамперед, це стосується відкритих автостоянок, гаражних кооперативів і автозаправних станцій, які не обладнано локальними очисними спорудами дощових стоків, пунктів розвантаження паливно-мастильних матеріалів на території річкового порту та автотранспортних підприємств міста. Має місце забруднення трамвайних колій мастилами через їх витікання з негерметичних редукторів трамвайних вагонів.

Перевищення нормативних значень шумового забруднення вдень спостерігається на магістралях районного та загальноміського значення, що зумовлено інтенсивним рухом автотранспорту. Ще одним джерелом транспортного шуму є міський рейковий транспорт, представлений наземними ланками ліній метро, кільцем міського залізничного транспорту (міською електричкою) та трамваями.

Забруднення атмосферного повітря становить серйозний ризик небезпеки для здоров'я людини. Автомобілі викидають разом з відпрацьованими газами, випаровуваннями паливо-мастильних матеріалів близько 200 компонентів забруднюючих речовин, які мають токсичний, мутагенний, наркотичний та інший вплив на живі організми. Основним токсичним інгредієнтом, яким забруднюється повітря під час експлуатації автомобільного транспорту, є оксид вуглецю (близько 80%). Викиди автотранспортних засобів особливо небезпечні тому, що здійснюються у безпосередній близькості від тротуарів у зоні активного пішохідного руху.

Основними забруднювачами атмосферного повітря від стаціонарних джерел є підприємства енергетики (теплоелектроцентралі), підприємства будівельної індустрії, машинобудівної, хіміко-фармацевтичної, харчової промисловості. Головною потребою підприємств є модернізація морально застарілих технологій та засобів виробництва і використання очисного обладнання, де уловлюються та знешкоджуються забруднюючі речовини.

До проблем забруднення атмосферного повітря слід віднести також збільшення кількості автономних котельень в місті, оскільки у зв'язку зі зростаючими темпами забудови міста спостерігається невідповідність в реальній спроможності підприємств енергетики забезпечувати відпуск тепла споживачам. На даний час централізовані міські тепломережі є перевантаженими. Приєднання додаткових споживачів потребує встановлення додаткового теплогенеруючого обладнання відповідної потужності. Існує необхідність використання сучасних прогресивних котлоагрегатів з максимально низькими показниками емісії забруднюючих речовин, провадження енергозберігаючих технологій, вирішення проблеми досягнення мінімальних втрат на шляху транспортування тепла до споживачів тощо.

2) Забруднення поверхневих водних об'єктів

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захищені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів.

Природні водойми значною мірою трансформовані через антропогенний вплив. Особливо значних змін зазнали русла невеликих річок – приток Дніпра, які протікають через забудовану частину міста, особливо на правобережжі. Ці річки каналізовані, поміщені у колектори, береги часто забетоновані. Суттєвим фактором деградації водойм є невизначеність та невстановленість прибережних захисних смуг поверхневих водних об'єктів (далі – ПЗС). Антропогенізацію поверхневих вод довершує забруднення хімічними і органічними речовинами. Джерелами техногенного забруднення поверхневих вод є осадження викидів із атмосферного повітря та поверхневий змив, а також скиди зворотних (стічних) вод переважно підприємствами житлово-комунального господарства.

Для міста актуальною лишається проблема впорядкування відведення поверхневого стоку у міську дощову мережу та його скиду у відкриті водойми з дотриманням вимог чинного природоохоронного законодавства України. Слід врахувати проблематику очищення поверхневих (дощових, талих, поливо-мийних) стоків, скидання їх у поверхневі водні об'єкти без очищення (у місті Києві очищується лише частина цих стоків), наявність несанкціонованих врізок і скидів.

Причиною недостатньо ефективної роботи очисних споруд є фізична та моральна застарілість обладнання, несвоєчасне проведення поточних і капітальних ремонтів, їх перевантаженість.

Загальними проблемами у сфері водовідведення є:

- забруднення поверхневих вод хімічними та органічними речовинами; джерелами техногенного забруднення є осідання викидів з атмосферного повітря та поверхневий змив;
- несанкціоновані скидання неочищених вод до річок Дніпро та Десна через зливу каналізацію підприємствами-порушниками;
- відсутність або замала кількість очисних споруд у деяких населених пунктах, що належать до Київської агломерації; потужність очисних споруд у м. Києві десятки років залишається незмінною;
- недостатній спільний контроль усіх суб'єктів агломерації за зливанням неочищених каналізаційних стоків безпосередньо у природне середовище.

Серйозною проблемою залишається забруднення внутрішніх водойм міста нафтопродуктами, пов'язане із інтенсивним забрудненням ними дощових стоків, що спричинено зростаючою кількістю автотранспортних засобів, розміщених на територіях автостоянок, гаражів, автозаправних станцій без локальних очисних споруд тощо.

З дощовими й талими водами до водойм та водотоків потрапляють різні сполуки, які призводять до забруднення води, переважно завислі та колоїдні частки, синтетичні поверхнево-активні сполуки, нафтопродукти. Особливу загрозу створюють токсичні компоненти стоку – нафта та нафтопродукти, важкі метали, СПАР. Надходячи у водойму, токсиканти зачіпають усі складові водної екосистеми.

При потраплянні у водні об'єкти детергентів спостерігається погіршення її санітарного режиму, зменшується вміст розчиненого у воді кисню, на поверхні водойми може утворюватися велика кількість стійкої піни, привнесення фосфатних миючих засобів спричинює ризик евтрофікації водойм.

В забруднених водоймах нафта та нафтопродукти утворюють на поверхні райдужні плівки різної товщини, а в водних масах присутні у вигляді розчинної фракції в емульгованому чи завислому стані. Плівки, що утворюються на поверхні водойм, перешкоджають природній аерації, створюють дефіцит кисню, порушують перебіг біологічних процесів у водоймах. Частина нафтопродуктів буде залишатися у водній

товщі у вигляді емульсії, частина седиментуватиме. Забруднені нафтою і продуктами їх переробки донні відклади провокують хронічне забруднення водних мас.

Основна небезпека важких металів полягає у тому, що вони, на відміну від токсикантів органічного походження, не піддаються розкладу. Вони лише переходять з однієї хімічної форми в іншу, при цьому іноді утворені сполуки металів мають більш небезпечні властивості, ніж ті, що потрапили у водну екосистему.

Існуючий стан малих водойм міста викликає занепокоєння, тому що багато з них є засміченими, прибережні захисні смуги водойм захаращені несанкціонованими звалищами побутових та будівельних відходів. Лишається гострим питання щодо встановлення прибережних захисних смуг водних об'єктів, посилення контролю за створенням водоохоронних зон і ПЗС, а також за дотриманням режиму використання їхніх територій.

Зважаючи на особливу вразливість водних екосистем до антропогенного навантаження, зокрема у межах міста Києва як столиці України та мегаполісу зі специфічними умовами урбанізованого середовища, для поверхневих водних об'єктів міста найважливішим завданням є поліпшення якості води шляхом зменшення забруднення і засмічення.

3) Проблеми поводження з відходами

Проблема відходів є однією з ключових екологічних проблем міста Києва. Відповідно до існуючої технології поводження з відходами у місті, утворені відходи вивозяться на переробку та подальше захоронення. Але частки утилізації та спалювання є незначними, і більшість відходів направляється на захоронення - на існуючі переповнені полігони чи зберігаються «у спеціально відведених місцях» на території підприємств міста.

Існуюча система управління відходами характеризується такими тенденціями:

- накопичення відходів як у промисловому, так і побутовому секторі, що негативно впливає на стан довкілля і здоров'я людей;
- здійснення неналежним чином утилізації та видалення небезпечних відходів;
- розміщення побутових відходів без урахування можливих небезпечних наслідків;
- неналежний рівень використання відходів як вторинної сировини внаслідок недосконалості організаційно-економічних засад залучення їх у виробництво;
- неефективність впроваджених економічних інструментів у сфері поводження з відходами;
- незадовільний технічний стан комунальної інфраструктури;
- відсутність достатньої інфраструктури вторинної переробки сміття (спалювання, роздільного збирання, перероблення, утилізації, захоронення перероблених залишків) та підтримки безпеки існуючих об'єктів поводження з відходами.

Питання очищення міста від відходів залишається досить актуальним. Існуюча система поводження з відходами не дозволяє в повному обсязі виділити із загальної маси відходів фракції ресурсоцінних матеріалів (паперу, картону, скла, металу, пластмас тощо).

Відходи на території міста є додатковим джерелом забруднення повітря, земельних ресурсів (грунту), поверхневих і підземних вод.

Більшість місць видалення твердих побутових відходів в м. Києві є сміттєзвалищами, які технологічно не облаштовані та експлуатуються з порушенням вимог санітарного законодавства. Водночас сміттєзвалища є основними факторами забруднення підземних та поверхневих вод, ґрунтів, атмосферного повітря у районі їх

розташування, причому зона впливу виходить за межі нормативної санітарно-захисної зони. Головним негативним чинником впливу на довкілля сміттєзвалищ є фільтрат – потужне джерело забруднення підземних і поверхневих вод, зокрема і тих, які використовуються для господарсько-питних потреб. Подальше поводження зі сміттєзвалищами потребує повної їх санації, яке передбачає вилучення усього обсягу відходів із тіла сміттєзвалища та забруднених ґрунтів, визначення ступеня їх небезпеки та остаточне вирішення питання щодо подальшого їх використання або утилізації.

У Києві відсутня комплексна система роздільного збирання відходів. Полігон № 5 працює з перевищенням планового строку служби. Можливості полігону вичерпано; він перебуває в незадовільному стані, справляючи на довкілля значний негативний вплив. Можливим є забруднення від майданчиків, що використовуються для захоронення відходів (зокрема, небезпечних) неофіційно (масштаби цієї практики наразі не визначено).

Важливим є питання розділення відходів, що залишаються після руйнувань, на небезпечні відходи, ресурсоцінні, інертні відходи без ресурсної цінності та подальше поводження з ними – повторне використання, оброблення/перероблення й захоронення на полігонах. Зростає потреба у відкритті нових полігонів.

В умовах значного руйнування енергетичного сектору, виникають ризики суттєвого зростання у післявоєнний період кількості та обсягів відходів пошкодженого електричного та електронного обладнання, а також відпрацьованих батарейок, батарей та акумуляторів.

Одним з важливих питань є утилізація шин, що стає особливо актуальним у Столиці. Утилізація шин – актуальна проблема для великих підприємств, які мають свої транспортні зони, автопарк та гаражі. Велика кількість гуми, що втратили свою ефективність або були замінені на зимові або літні шини, нагромаджується, що може призводити до накопичення великих куп спрацьованої гуми, що займають значні площі родючої землі. Їх скупчення стає сприятливим середовищем для розмноження паразитів, гризунів та комах. Улітку під дією сонячного тепла гума може самозайматися, спричиняючи пожежі на звалищах. Отже, переробка шин є належним вирішенням для запобігання утворенню таких звалищ і неефективного використання вторинних ресурсів. Гума, яка входить до складу шин, є також важливим вторинним ресурсом, який піддається рециклінгу.

4) Трансформація природних ґрунтів

У процесі антропогенного освоєння природні ґрунти на території міста були змінені промисловою, житловою забудовою, інфраструктурою тощо. Характерною і важливою особливістю земель м. Києва є їхня забудовна диференціація: поруч із щільно забудованими центральними районами існують малозабудовані або зовсім незабудовані, головним чином периферійні території, які вкриті рослинністю лісових або лучних формацій. Часто спостерігається тенденція щодо забудови вільних територій за рахунок скорочення зеленої зони міста, що обумовлює втрату земельних екологічно важливих резерватів міста та екологічного пріоритету в процесі містобудування.

Збільшується кількість і масштаби надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Надмірний антропогенний вплив і високий рівень техногенного навантаження на територію міста обумовлений наявністю комплексу промислових та енергетичних об'єктів, які технологічно застарілі.

До найпоширеніших ризиків деградації ґрунтів у міському середовищі, окрім механічного зняття верхнього родючого шару, слід віднести процеси техногенного і селітебного забруднення, засмічення, засолення, переущільнення та біологічної

деградації. Забруднений ґрунтовий покрив поступово перетворюється на джерело надходження забруднюючих речовин до ґрунтових вод, рослин, повітря.

На сьогодні більша частина території Києва характеризується поширенням урбаноземів, тобто ґрунтів із порушеною будовою профілю, наявністю антропогенних горизонтів. Під забудовою на Оболоні, а також на лівому березі Дніпра поширений особливий тип урбаноземів – намиті ґрунти на місці перезволожених ґрунтів заплави Дніпра. У природному стані ґрунти збереглися у межах лісових масивів, а також фрагментарно на схилах під лісовою рослинністю. Урбанізовані ґрунти характеризуються втратою значної частини вихідних природних властивостей, зокрема, природного типу рослинного покриву, заміною природних ґрунтів штучними урбоґрунтами, що зменшує їхню здатність до самоочищення.

5) Зміна клімату

Відповідно до звітів Всесвітньої метеорологічної організації з 1850-1900-х років середня температура на планеті вже піднялася на 1,2°C. Залежно від обсягу глобальних викидів парникових газів протягом наступних років подальше зростання середньої глобальної температури прогнозується в межах 1,5-4,3°C від доіндустріальних рівнів до кінця XXI століття. Згідно з даними дистанційного зондування Землі, температура її поверхні продовжує зростати у зв'язку із глобальними змінами клімату.

Глобальна зміна клімату, що спостерігаються на земній кулі, не минула й Київ. Більше того, на кліматичні умови істотно впливає саме місто і техногенні джерела теплового забруднення довкілля, такі як теплотраси, будинки, ТЕЦ, транспорт та ін. У зв'язку з цим температура повітря у місті вища, ніж на його околицях.

Транспорт відноситься до техногенних джерел теплового забруднення довкілля. Як відомо, вплив теплових викидів транспорту великих міст викликає локальне підвищення температури повітря. Ці області атмосферного повітря з підвищеною температурою (так звані «острови тепла») над транспортними магістралями і транспортними розв'язками характеризуються нестійкістю унаслідок дії вітрів та інших атмосферних факторів. Враховуючи тенденцію до зростання кількості автотранспортних засобів у місті Києві, існує ризик збільшення теплового забруднення атмосфери.

Перегрівання поверхні або значно вища температура повітря характерна для міських ділянок, у яких переважають штучні поверхні – заасфальтовані, забетоновані, покриття дахів. Зростання температури в межах центральної частини міста пов'язане з ущільнення міської забудови, зменшенням рослинного покриву. Прослідковується чітко виражена тенденція зниження температури із зростанням частки зелених насаджень. Осередки найбільш високої температури приурочені саме до найменш озеленених територій, це – виробничі території у межах промислових зон, автостоянки, крупні логістичні і торгові центри, а також, частково, території житлової і громадської забудови.

6) Проблема збереження зелених зон

Зелені зони відіграють у місті важливу функцію запобігання негативним наслідкам розбудови міста. Зелені зони мають вагомий вплив на кліматичні особливості, регулювання водного режиму через утримання опадів, буферні властивості щодо хімічного та акустичного забруднення, створення умов для відпочинку. Зелені насадження наповнюють атмосферу киснем, споживання якого постійно зростає, особливо у місцях концентрації промисловості і транспорту. Затримуючи потоки повітря і знижуючи тим самим силу вітру, зелені насадження очищують повітря від домішок, що містяться у ньому. Також відомі фітонцидні властивості зелених насаджень, які значно знижують вплив пилу та шкідливих газів на

людину. Фітонцидність проявляється у тому, що рослини виділяють леткі речовини, здатні вбивати або зменшувати розвиток хвороботворних бактерій, сприяючи оздоровленню довкілля. Фітонциди дерев і кущів діють на деяких комах. Значну роль відіграють і шумозахисні властивості рослин.

Київ постійно розвивається, збільшується кількість мешканців, збільшується кількість забудов. Це у свою чергу потребує облаштування додаткових парків, скверів, зон відпочинку та рекреації. Для вирішення цієї проблеми щорічно збільшується площа міських зелених зон за рахунок прийняття Київської міською радою рішень про надання статусів зелених зон землям, не наданим в користування та повернутим з оренди у забудовників. КО «Київзеленбуд» постійно збільшує обсяги робіт з озеленення міста, здійснює капітальний ремонт і реконструкцію об'єктів зеленого господарства.

Матеріальна база підприємств зеленого господарства міста потребує суттєвого оновлення, зелені насадження потребують посиленого догляду.

Важливою проблемою є збереження та належне утримання територій та об'єктів природно-заповідного фонду міста. Основним заходом забезпечення збереження територій та об'єктів природно-заповідного фонду є проведення технічної інвентаризації та розроблення проектів землеустрою й видача відповідного документу, що посвідчує право власності чи користування земельною ділянкою зі встановленням в натурі (на місцевості) їх меж.

7) Ризики впливу на здоров'я населення

Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я забруднення повітря є основним екологічним чинником збільшення захворюваності та смертності в світі. Щороку у світі помирає 7 млн осіб від захворювань, пов'язаних із забрудненням повітря.

Діяльність автотранспорту, теплоенергетичних систем та промисловості сприяє викидам забруднюючих речовин у атмосферне повітря, створює шумове забруднення та смог. Усі забруднювачі негативно впливають на організм людини: утруднюють дихання, ускладнюються і можуть набути небезпечного характеру серцево-судинні захворювання. Поряд з цим використання сучасних засобів транспорту супроводжується значним рівнем шуму, який негативно впливає на нервову систему людини, викликає безсоння, психічні порушення.

Вплив діоксиду азоту на людину призводить передусім до розвитку гострих, а при тривалій дії і до хронічних захворювань органів дихальної системи та виникнення приступів задухи у хворих на бронхіальну астму. Навіть при незначних концентраціях діоксиду азоту у повітрі підвищується схильність до респіраторних інфекційних захворювань, що особливо актуальним є у зимовий період. Найбільша концентрація діоксиду азоту реєструється біля краю тротуару дороги. Максимальні концентрації діоксиду азоту спостерігаються у центральних районах Києва.

У м. Києві вміст діоксиду азоту та формальдегіду за середньорічними та максимальними концентраціями часто перевищує рівень ГДК. Найбільш високі середньорічні концентрації спостерігаються на постах, які розташовані поблизу автомагістралей з інтенсивним рухом транспорту: в районі Бессарабської площі, на проспекті Перемоги, Московській площі та в районі станції метро Шулявська.

Пил (зважені часточки діаметром до 205 мкм органічної та неорганічної природи) здатний викликати захворювання органів дихальної системи, серцево-судинної системи і збільшувати показники смертності серед населення, яке проживає в зоні інтенсивного руху транспорту.

Найбільш небезпечні мікрочастки розміром до 2,5 мкм, які мають здатність проникати через легеневі мембрани і вносити токсичні речовини безпосередньо в кровоносну систему.

Забруднення повітря зваженими частками є одним з основних факторів, що підвищують ризик розвитку серцево-судинних захворювань, хронічної обструктивної хвороби легень і раку легень у дорослих. Через забруднення повітря всередині приміщень також зростає ризик розвитку гострих інфекцій нижніх дихальних шляхів і пов'язаної з ними смертності серед дітей молодшого віку.

Існує тісне кількісне співвідношення між впливом високих концентрацій дрібних частинок (PM10 і PM2,5) та підвищенням смертності та захворюваності як для короткотермінової, так і для довготривалої дії підвищених рівнів забруднення. І навпаки, при зменшенні концентрації зважених частинок захворюваність та смертність зменшується, за умов коли інші діючі фактори залишаються незмінними.

Забруднення дрібнодисперсними частками (PM2,5) впливає на здоров'я навіть при дуже низьких концентраціях – безпечного порогового рівня, нижче якого б не завдавалось шкоди здоров'ю населення, не існує. Тому цей вид забруднення має контролюватися більш ретельно ніж інші забрудники, що вимагає створення додаткових мереж вимірювальних станцій з фокусом на відстеження концентрацій PM2,5.

Підходи до управління якістю повітря повинні бути спрямовані на загальне зменшення концентрацій PM2,5 та усунення джерел забруднення в міському середовищі.

ВООЗ ще у нормативах від 2005 року рекомендувала прагнути до мінімально можливих концентрацій зважених часток. Рекомендації ВООЗ наступні:

- річні концентрації для часток розміром до 2,5 мкм не мають перевищувати 10 мкг/м³, а денні – до 25 мкг/м³;
- для часток розміром 10 мкм – річні концентрації не більше 20 мкг/м³, денні – до 50 мкг/м³.

Практично у всіх великих містах України забруднення повітря зваженими частками значно перевищує цільові рівні, рекомендовані ВООЗ. Навіть там, де немає важкої промисловості та інших великих стаціонарних джерел, забруднення повітря все одно містить токсичний аерозоль. У цьому є значний внесок транспортного сектору (через високий вміст сірки у паливі, велику кількість старих автомобілів та низьку якість покриття автомобільних доріг).

Згідно останніх даних ВООЗ рівень смертності від забруднення повітря в Україні найвищий в світі і складає 120 смертей на 100 тисяч населення. Смертність від забруднення повітря в Україні в 5 разів вища, аніж у 5-ти найчистіших країнах разом узятих.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, зокрема пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються Програми

Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» (№ 1264-ХІІ від 25.06.91, зі змінами) визначено, що до компетенції обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій у сфері охорони навколишнього природного середовища належить:

а) забезпечення реалізації державної політики у сфері заповідної справи, формування, збереження та використання екологічної мережі, здійснення управління та регулювання у сфері охорони і використання територій та об'єктів природно-заповідного фонду України на відповідній території;

б) участь у проведенні моніторингу стану навколишнього природного середовища;

в) участь у розробленні стандартів щодо регулювання використання природних ресурсів і охорони навколишнього природного середовища від забруднення та інших шкідливих впливів;

г) реалізація повноважень у сфері оцінки впливу на довкілля відповідно до законодавства про оцінку впливу на довкілля;

г) затвердження за поданням центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, для підприємств, установ і організацій лімітів використання природних ресурсів (крім природних ресурсів загальнодержавного значення), скидів забруднюючих речовин у навколишнє природне середовище (крім скидів, що призводять до забруднення природних ресурсів загальнодержавного значення, навколишнього природного середовища за межами відповідної території);

д) видача дозволів на здійснення операцій у сфері поводження з відходами, викиди шкідливих речовин у навколишнє природне середовище, спеціальне використання природних ресурсів відповідно до законодавства;

д¹) реалізація повноважень у сфері стратегічної екологічної оцінки відповідно до законодавства про стратегічну екологічну оцінку;

е) вирішення інших питань у сфері охорони навколишнього природного середовища відповідно до закону.

Засади екологічної політики України визначені Законом України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року» (№ 2697-VIII від 28.02.2019). Закон передбачає інтегрування екологічних вимог під час розроблення і затвердження документів державного планування, галузевого (секторального), регіонального та місцевого розвитку.

Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» (№ 722/2019 від 30.09.2019) має бути забезпечено дотримання Цілей сталого розвитку України на період до 2030 року.

Основними міжнародними правовими документами щодо СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку (Протокол про СЕО) до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті (Конвенція Еспо), ратифікований Верховною Радою України (№ 562-VIII від 01.07.2015), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС. В Україні проведення СЕО регламентується Законом України «Про стратегічну екологічну оцінку» (№ 2354-VIII від 20.03.2018).

Юридичні засади поводження з водними ресурсами визначаються Водним кодексом України (№ 213/95-ВР від 06.06.1995) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для забезпечення збереження, збалансованого й науково обґрунтованого використання та відновлення водних ресурсів, захисту водних ресурсів від забруднення, зараження й виснаження, запобігання та пом'якшення негативного впливу, покращення екологічного стану водних об'єктів і захисту прав водокористувачів.

Найголовнішими питаннями у сфері водопостачання та водовідведення є дозвіл на забір води із джерел водопостачання (дозвіл на спеціальне водокористування) і дозвіл на скидання очищених та неочищених стічних вод у навколишнє середовище. З 04.06.2017 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, що регулюють відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру щодо спеціального водокористування» від 07.02.2017 № 1830-VIII, яким внесено зміни до Водного кодексу України в частині процедури отримання дозволів на спеціальне водокористування.

Інформація про видані дозволи на спеціальне водокористування суб'єктам господарювання розміщується на сайті Державного агентства водних ресурсів України (<http://davr.gov.ua/informaciya-pro-vidani-dozvoli-na-specialnevodokoristuva-nnya>).

Основне чинне екологічне законодавство та норми у сфері користування водними ресурсами:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на спеціальне водокористування» (№ 321 від 13.03.2002, зі змінами);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів гранично допустимого скидання забруднюючих речовин та перелік забруднюючих речовин, скидання яких нормується» (№ 1100 від 11.09.1996, зі змінами);
- Державні санітарні норми та правила «Питна вода. Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною»;
- наказ Міністерства охорони навколишнього природного середовища України «Про затвердження Інструкції про порядок розробки та затвердження гранично допустимих скидів (ГДС) речовин у водні об'єкти із зворотними водами» (№ 116 від 15.12.1994);
- постанова Кабінету Міністрів України «Про правовий режим зон санітарної охорони водних об'єктів» (№ 2024 від 18.12.1998, зі змінами).

Правове й інституційне регулювання та ключові екологічні вимоги в галузі охорони атмосферного повітря регулюються Законом України «Про охорону атмосферного повітря», Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища» та іншими нормативно-правовими актами. Основне чинне законодавство та норми у сфері захисту атмосферного повітря:

- постанова Кабінету Міністрів України «Про Порядок розроблення і затвердження нормативів граничнодопустимого рівня впливу фізичних та біологічних факторів стаціонарних джерел забруднення на стан атмосферного повітря» (№ 300 від 13.03.2002, зі змінами);

Правові засади у сфері поводження з відходами забезпечуються Законом України «Про управління відходами» (№ 2320-IX від 20.06.2022, набув чинності 09.07.2023) та іншими законодавчими актами, що були розроблені для регулювання діяльності з метою уникнення чи мінімізації утворення відходів, зберігання й поводження з ними, запобігання та зменшення негативних наслідків для довкілля і здоров'я людини від утворення, зберігання та поводження з відходами.

Відповідно до Закону України «Про управління відходами», в Україні впроваджується ієрархія управління відходами, пріоритетними напрямками якої є:

- запобігання утворенню відходів, їхнє повторне використання та відновлення (рециклінг), і лише потім – видалення, у т.ч. захоронення на полігонах, які відповідають вимогам екологічної безпеки;
- планування системи управління відходами на національному, регіональному та місцевому рівнях;
- запровадження системи розширеної відповідальності виробника;
- поступове створення сучасної інфраструктури та об'єктів збирання та оброблення відходів;
- удосконалення процесів управління відходами, у т.ч. ліцензійної і дозвільної системи, інформаційного забезпечення в сфері управління відходами.

6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення

Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми.

Більшість заходів Програми не матимуть впливу на довкілля і здоров'я населення, деякі заходи призведуть до позитивних наслідків, а окремі заходи ймовірно матимуть помірний негативний вплив. На основі оцінок, представлених в таблиці (табл. 10), можна зробити такі висновки щодо ймовірних наслідків для довкілля та здоров'я населення від реалізації Програми.

Атмосферне повітря. Програма передбачає заходи з капітального ремонту та ремонтно-реставраційних робіт музеїв (1.2), бібліотек (3.1), будівель театрів (4.2, 4.3, 4.5), палаців і будинків культури (5.3), будівель (5.4, 6.3), пам'яток архітектури (6.2), будинків (4.5, 4.6), будівель і споруд парків культури і відпочинку (6.1). На етапі ремонтних робіт вплив на якість повітря ймовірно буде негативним, але цей вплив буде незначним і короткостроковим. В основному зниження якості повітря під час ремонтних робіт зумовлено:

- викидами пилу внаслідок дій із сипучими матеріалами (земляні роботи, навантаження тощо);
- викидами продуктів спалювання викопного палива з двигунів машин, транспортних засобів, що використовуються для транспортування матеріалів, та інших двигунів, які працюють на викопному паливі (наприклад, дизельні генератори).

Викиди вихлопних газів і пилу від будівельних робіт ймовірно не будуть настільки суттєвими, щоб спричинити довгострокове погіршення якості повітря прилеглої території. Якщо матиме місце короткочасне погіршення якості повітря, вплив припиниться, як тільки будуть завершені будівельні роботи.

Клімат. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на клімат.

Ґрунти і земельні ресурси. Негативно на стан ґрунтів і земельних ресурсів ймовірно може впливати проведення ремонтних робіт. У процесі ремонтної діяльності ґрунти можуть забруднюватися будівельними відходами, нафтопродуктами, важкими металами та іншими токсичними речовинами. Беручи до уваги те, що передбачені саме ремонтні роботи, а не будівництво нових об'єктів, негативні наслідки для ґрунтів ймовірно не будуть значними.

Водні ресурси. Негативно на водні ресурси ймовірно може впливати проведення ремонтних робіт, які характеризуються потенційним ризиком забруднення поверхневих і підземних вод через можливий витік паливно-мастильних матеріалів з машин, що використовуються. Якщо негативний вплив на водні ресурси матиме місце, очікується, що цей вплив буде незначним і нетривалим.

Біорізноманіття (флора). Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до впливу на флору.

Біорізноманіття (фауна). Реалізація Програми не призводитиме до впливу на фауну. Разом з тим, реалізація заходів з підтримання Київського зоопарку сприятиме збереженню видів тварин.

Природоохоронні території та об'єкти⁶. Реалізація Програми не призводитиме до негативного впливу на природоохоронні території та об'єкти.

⁶ Відповідно до пункту 9 додатку до Закону України «Про національну інфраструктуру геопросторових даних»: «Природоохоронні території та об'єкти - території та об'єкти природно-заповідного фонду, їх функціональні та охоронні зони, території, зарезервовані з метою наступного заповідання, території та об'єкти екомережі,

Разом з тим, реалізація заходів з підтримання Київського зоопарку сприятиме збереженню та вдосконаленню мережі зоопарку.

Відходи. Реалізація заходів з капітального ремонту і ремонтно-реставраційних робіт в закладах культури ймовірно може призвести до зростання обсягів будівельних відходів. Утім, ці ймовірні негативні наслідки будуть незначними і короткостроковими.

Реалізація заходів 11.1, 11.2, 11.3 і 20.1 ймовірно може привезти до збільшення кількості побутових відходів внаслідок участі великої кількості містян у проведенні державних і міських свят, реалізації культурно-мистецьких проєктів, проведенні конкурсів, форумів, фестивалів тощо. Вчасний збір та утилізація (відповідно до всіх діючих норм і передового досвіду) утворених під час культурних подій побутових відходів визначатимуть короткостроковість ймовірних негативних наслідків.

Культурна спадщина. Очікується, що реалізація Програми не призводитиме до негативного впливу на об'єкти культурної спадщини.

Разом з тим, реалізація актуальних мистецьких проєктів, направлених на збереження та охорону нематеріальної культурної спадщини в м. Києві (11.5), та популяризація актуального творчого продукту, зокрема на основі нематеріальної культурної спадщини, у світовому культурному просторі (26.3) мають сприяти збереженню нематеріальної культурної спадщини.

Безпека життєдіяльності. Реалізація Програми не матиме негативного впливу на безпеку життєдіяльності містян.

Здоров'я населення. Реалізація Програми не матиме негативного впливу на здоров'я населення.

Таблиця 10

Результати оцінки ймовірних наслідків для довкілля і здоров'я населення відповідно до напрямів Програми

Напрями Програми	ПОВІТРЯ	КЛІМАТ	ҐРУНТИ І ЗЕМЕЛЬНІ РЕСУРСИ	ВОДА	БІОРІЗНОМАНІТТЯ/ ФЛОРА	БІОРІЗНОМАНІТТЯ/ ФАУНА	ПРИРОДООХОРОННІ ТЕРИТОРІЇ	ВІДХОДИ	КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ	ЗДОРОВ'Я
Музеї	DI/ST /LO	0	DI/ST /LO	DI/ST /LO	0	0	0	DI/ST /LO	DI/MT /LO	0	0
Бібліотеки	DI/ST /LO	0	DI/ST /LO	DI/ST /LO	0	0	0	DI/ST /LO	0	0	0
Забезпечення організації культурних подій	0	0	0	0	0	0	0	DI/ST /LO	DI/MT /LO	0	0
Театральні та концертні заклади культури	DI/ST /LO	0	DI/ST /LO	DI/ST /LO	0	0	0	DI/ST /LO	0	0	0
Розширення культурних зв'язків і популяризація культурного продукту в європейському і світовому культурному просторі	0	0	0	0	0	0	0	0	DI/MT /LO	0	0
Аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери	DI/ST /LO	0	DI/ST /LO	DI/ST /LO	0	0	0	DI/ST /LO	0	0	0
Парки культури і відпочинку	DI/ST /LO	0	DI/ST /LO	DI/ST /LO	0	0	0	DI/ST /LO	0	0	0
Київський зоопарк	0	0	0	0	0	DI/LT /LO	DI/LT /LO	0	0	0	0
Етнополітика та суспільно-релігійні відносини	0	0	0	0	0	0	0	DI/ST /LO	0	0	0

Позначення	Пояснення
--	Значний негативний вплив. Цей вплив слід звести до мінімуму із застосуванням заходів щодо пом'якшення наслідків.
-	Помірний негативний вплив. Цей вплив є прийнятним.
0	Немає впливу або незначний вплив.
+	Помірний позитивний вплив
++	Значний позитивний вплив
DI / IN	Прямий / Непрямий
LT/ MT/ ST	Довгостроковий (10-15) / Середньостроковий (3-5 років) / Короткостроковий (1 рік)
LO / RE	Місцевий / Регіональний
CU / SI / TR	Кумулятивний / Синергетичний / Транскордонний

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення можливих негативних наслідків виконання цілей і заходів Програми

Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку завдань і заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати або доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми (табл. 11) ґрунтуються на впливах на атмосферне повітря, поверхневі й підземні води, земельні ресурси і на впливі відходів на довкілля міста, оцінених у попередньому розділі звіту, а також на міжнародному досвіді діяльності в подібних умовах. Ці заходи є загальними рекомендаціями щодо усунення негативних наслідків, тоді як детальні заходи повинні розглядатися у кожному конкретному випадку під час реалізації конкретних заходів

Таблиця 11

Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми

Складова довкілля	Заходи для зменшення негативних наслідків
Атмосферне повітря	<ul style="list-style-type: none">- Оперативне реагування на підвищене забруднення повітря через несприятливі умови для розсіювання забруднюючих речовин.- Використання на автотранспорті спеціальних моторних мастил, присадок до них і палива, модифікаторів кінематичних вузлів автомобілів, впровадження каталітичних перетворювачів палива, що приведе до зменшення витрат пального, зменшення викидів забруднюючих речовин та збільшення моторесурсів двигунів.- Жорсткий контроль за якістю пального, що постачається і реалізується в місті автозаправними станціями, його відповідністю державним стандартам, а також заборона реалізації у столиці етильованого бензину.- Забезпечення максимально можливого перевезення пасажирів на електротранспорті (метрополітен, тролейбус, трамвай).- Створення у центрі міста «Зони низьких викидів».- Створення інфраструктури зарядних станцій для електромобілів.- Розвиток велосипедної інфраструктури.- Використання при будівництві мінімально необхідної кількості будівельної техніки та механізмів.- Виконання транспортно-перевізних операцій із максимальною ефективністю і за умови повного завантаження техніки та використання якісного палива.- Розроблення і дотримання графіка роботи будівельної техніки і робочого обладнання в режимах із найменшою кількістю викидів забруднюючих речовин.- Контроль за справністю будівельної техніки, неприпустимість аварійних ситуацій.- Виконання пилопригнічення методом зволоження.

Вода	<ul style="list-style-type: none"> - Улаштування спеціально встановлених місць для заправки і технічного обслуговування автомобілів для запобігання забруднення ґрунтових вод нафтопродуктами. - Недопущення зливання паливно-мастильних матеріалів на території будівельного майданчика. - Недопущення миття машин і механізмів у місцях, з яких стічні води можуть потрапити в магістральну, розподільчу, скидну мережу, річки та водойми.
Земельні ресурси та ґрунти	<ul style="list-style-type: none"> - Недопущення зливу відпрацьованих олій і пального на землю при експлуатації машин і механізмів. - Знешкодження нафтозабрудненого ґрунту методом біологічної деструкції за допомогою мікроорганізмів. - Запобігання накопиченню значних мас ґрунтового шару.
Відходи	<ul style="list-style-type: none"> - Зменшення обсягів утворення твердих побутових відходів. - Збільшення кількості контейнерів для збору ТПВ. - Збільшення частки ТПВ, що направляються на перероблення. - Впровадження сучасних методів переробки твердих побутових відходів та обмеження їх поховання на полігонах. - Оновлення сміттєвозів для вивезення змішаних твердих побутових відходів. - Підвищення загального рівня культури в сфері поводження з ТПВ.

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка

Комплексна міська цільова програма «Столична культура: 2025–2027 роки» розроблена на середньостроковий період і є плановим документом реалізації Стратегії розвитку міста Києва до 2025 року.

Нова редакція Стратегії спрямована на знаходження оптимального балансу між усіма сферами життєдіяльності міста Києва. У Стратегії визначено 5 пріоритетів розвитку міста Києва, одним з яких є сталий розвиток – баланс економічної, соціальної та екологічної складових. Цей пріоритет, зокрема, спрямований на перетворення Києва на екологічно чисте та зелене місто.

Програма підтримує важливу складову сталого розвитку, а саме культурну складову. Програма спрямована на досягнення оперативних цілей, визначених Стратегією розвитку міста Києва: забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою, а також актуалізація та просування культурної пропозиції.

Запропоновані шляхи і засоби розв'язання проблем у Програмі базуються на аналізі поточного стану культурної сфери міста, яка набуває особливого значення в умовах війни, трансформуючись та створюючи мистецький, інформаційний, аналітичний контент відповідно до нових запитів суспільства.

Програма передбачає виконання заходів відповідно до наступних шляхів розв'язання проблемних питань за напрямками: розвиток музейної справи, модернізація бібліотек, забезпечення організації культурних подій, театральні та концертні заклади культури, розширення культурних зв'язків і популяризація культурного продукту в європейському і світовому культурному просторі, аматорське мистецтво та клубні заклади; креативні індустрії; культурні кластери /кінотеатри, парки культури і відпочинку, Київський зоопарк, етнополітика та державно-церковні відносини.

Оперативні цілі Програми і шляхи подолання виявлених проблем вказують на те, що Програма спрямована на *інноваційний сценарій розвитку*.

В якості альтернативи розглядався «нульовий» сценарій розвитку, коли Програма не затверджується та не виконується. Цей сценарій може розглядатися як продовження поточних тенденцій щодо стану довкілля, зокрема здоров'я населення, коли нові можливості ігноруються, а загрози, що виникають, накопичуються. Як показує аналіз тенденцій стану довкілля, в том числі здоров'я населення, реалізація «нульового» сценарію призводитиме до зростання обсягів викидів від пересувних джерел, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання загальної кількості утворюваних відходів, зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на інноваційний сценарій розвитку.

Опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка.

Стратегічна екологічна оцінка здійснювалася відповідно до оприлюдненої «Заяви про визначення обсягу стратегічної екологічної оцінки проєкту Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки».

Для характеристики поточного стану довкілля м. Києва, зокрема здоров'я населення, була використана інформація Головного управління статистики м. Києва, «Доповідь про стан навколишнього природного середовища міста Києва за 2022 рік»,

«Екологічний паспорт міста Києва» за 2022 рік, дані моніторингу забруднення атмосферного повітря Центральної геофізичної обсерваторії імені Б. Срезневського, дані Державного агентства водних ресурсів України, дані КП «Київкомунсервіс», дані Міністерства охорони здоров'я України, а також інша доступна інформація. У розділі 2 був проведений аналіз тенденцій стану довкілля, зокрема здоров'я населення. Експертний аналіз застосовувався під час підготовки розділів 2-5.

Для оцінки ймовірних наслідків для довкілля, зокрема здоров'я населення (розділ 6), була розроблена таблиця-матриця, яка містить перелік напрямів Програми. Оцінка позитивних і негативних, прямих і непрямих, довгострокових, середньострокових і короткострокових, місцевих та регіональних була проведена для 11 складових довкілля, зокрема здоров'я населення.

Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку завдань і заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати чи доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми (розділ 7).

У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- 1) інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- 2) інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення

Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) має здійснювати моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення.

Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, пропонуються такі заходи:

- визначення відповідального працівника КМДА, уповноваженого на виконання обов'язків зі збирання, аналізу даних і подання звітності;
- визначення вимог до збирання даних, у томі числі оцінка прогалин у доступності та якості даних, зазначених у Програмі та у звіті про СЕО;
- підготовка плану збирання даних, який включатиме визначення потреб в інформації, джерел і способів отримання інформації, частоти збору інформації, а також витрат, пов'язаних зі здійсненням моніторингу і збором інформації;
- забезпечення фінансування пропонованих заходів з моніторингу;
- проведення збору та аналізу даних;
- підготовка звітності та оприлюднення даних моніторингу.

Для організації моніторингу можуть бути використані існуючі системи моніторингу та інформаційні системи або вони мають бути спеціально удосконалені для цілей СЕО. Результати моніторингу мають бути доступними для органів влади та громадськості.

Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, система цільових індикаторів має включати екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення (табл. 12).

Таблиця 12

Цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення

Назва індикатора, одиниця виміру	2023 рік	2025 рік	2027 рік
Забезпеченість зеленими зонами загального користування, м ² /мешканця	22,4	23	25
Частка екологічно чистого наземного комунального громадського транспорту у загальній його кількості, %	49,6	49,3	50,8
Частка зелених насаджень в межах міста, %	49,5	49,5	49,6
Рівень екологічної свідомості населення міста (за результатами соціологічних досліджень), %	30	40	50
Частка територій та об'єктів природно-заповідного фонду у % до площі міста	25,9	25,9	26
Частка роздільно зібраних ТПВ (від загального обсягу утворених ТПВ), %	5	8	10
Очікувана тривалість життя при народженні, років	71	Тенденція до зростання	Тенденція до зростання

Смертність населення, випадків/1тис. мешканців	15,5	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення
Смертність дітей у віці до 5 років, випадків/ 1 тис. живонароджених	6,8	Тенденція до зменшення	Тенденція до зменшення

Методи визначення показників. Визначення цільових екологічних показників, зазначених у табл. 12, має здійснюватися шляхом фіксації показників станцій моніторингу, лабораторних досліджень або наявних даних з відкритих джерел.

Зокрема, контроль за станом атмосферного повітря рекомендується здійснювати у місцях, де спостерігається найбільший вплив автотранспорту.

Контроль забруднення поверхневих і ґрунтових вод та контроль якості питної води має здійснюватися на територіях у безпосередній контактній зоні з людьми: у межах житлової, громадської забудови та в межах рекреаційних територій. Контроль вмісту забруднювачів має здійснюватися шляхом відбору проб води на моніторингових постах і гідрологічних постах у межах міста. Результати аналізу вмісту забруднювачів у поверхневих і ґрунтових водах є також індикатором забруднення ґрунтів і повітря.

Під час контролю забруднення ґрунтів основна увага має бути приділена територіям з відкритим ґрунтом, де є безпосередній контакт із людьми.

Моніторинг може бути використаний для:

- порівняння очікуваних і фактичних наслідків, що дозволяє отримати інформацію про реалізацію Програми;
- отримання інформації, яка може бути використана для поліпшення майбутніх оцінок (моніторинг як інструмент контролю якості СЕО);
- перевірки дотримання екологічних вимог, встановлених відповідними органами влади;
- перевірки того, що Програма виконується відповідно до затвердженого документу, включаючи передбачені заходи із запобігання, скорочення або пом'якшення несприятливих наслідків.

Періодичність вимірювання показників. Заходи з моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, необхідно здійснювати на постійній основі – не менше ніж 1 раз на рік після затвердження Програми.

Засоби і способи виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля. Виявлення наявності або відсутності наслідків для довкілля, зокрема для здоров'я населення, має відбуватися шляхом вимірювання екологічних індикаторів, проведення їх аналізу та співставлення з визначеними цільовими значеннями.

10. Резюме нетехнічного характеру

1. Метою Комплексної міської цільової програми «Столична культура: 2025–2027 роки» є створення умов для задоволення культурних потреб населення в якісних і доступних культурних послугах, відновлення культурно-мистецького потенціалу, відродження духовних традицій, гармонізації міжконфесійних і міжнаціональних відносин, інтеграції української культури в світовий культурний простір, забезпечення провідного місця культури в повоєнному відновленні та суспільно-економічному розвитку столиці.

Оперативні цілі, на досягнення яких спрямована Програма, визначені Стратегією розвитку міста Києва:

- 1) Забезпечення галузі культури та креативних індустрій сучасною інфраструктурою.
- 2) Актуалізація та просування культурної пропозиції.

Для досягнення кожної із зазначених оперативних цілей визначені завдання та заходи.

2. Аналіз тенденцій стану довкілля, зокрема здоров'я населення, вказує на загальне зменшення обсягів викидів від стаціонарних джерел і зростання обсягів викидів від пересувних джерел, поступове скорочення обсягів споживання водних ресурсів, значне техногенне навантаження на водні об'єкти міста, зв'язок ареалів забруднення ґрунтів з промисловими зонами і зонами впливу вулиць з інтенсивним рухом автотранспорту, зростання площі природно-заповідного фонду міста і кількості територій та об'єктів ПЗФ, збільшення обсягів робіт з озеленення міста, зростання загальної кількості утворених відходів, зменшення в останні роки обсягів утворення твердих побутових відходів, невинне зростання кількості накопичених відходів, збільшення смертності за основними типами захворювань, зокрема захворювань, зумовлених вірусом COVID–19.

3. Оскільки завдання та заходи Програми стосуються території всього міста Києва, характеристика стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу, представлені у Розділі 2.

4. Основні екологічні проблеми м. Києва, які також обумовлюють ризики для здоров'я населення, це:

- забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту та промислових підприємств;
- забруднення поверхневих водних об'єктів;
- проблеми поводження з відходами;
- трансформація природних ґрунтів;
- зміна клімату;
- проблема збереження зелених зон.
- вплив забруднення повітря на здоров'я населення.

5. Основні зобов'язання у сфері охорони довкілля міста визначаються законами України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про охорону атмосферного повітря», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про оцінку впливу на довкілля», «Про управління відходами», «Про інформацію», Водним кодексом України, Указом Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року».

6. Ймовірні наслідки для довкілля, зокрема для здоров'я населення, від реалізації Програми визначалися для завдань і заходів Програми та 11 складових довкілля.

Більшість заходів Програми не матимуть впливу на довкілля і здоров'я населення, деякі заходи ймовірно матимуть помірний негативний вплив, окремі заходи матимуть позитивний вплив.

Ймовірні негативні наслідки для довкілля (а саме: для атмосферного повітря, ґрунтів і земельних ресурсів, поверхневих і підземних вод, відходів) можливі для деяких заходів Програми. Вплив цих заходів ймовірно буде помірним і короткостроковим.

Очікується, що реалізація Програми позитивно вплине на культурну спадщину, на збереження видів тварин і на стан Київського зоопарку, який є природоохоронною територією.

7. Під час проведення оцінки ймовірних негативних наслідків для довкілля від реалізації Програми було виявлено низку заходів, які потребують уваги під час їх реалізації, щоб не припустити негативного впливу на довкілля, або які доцільно скоригувати або доповнити для того, щоб посилити позитивні наслідки для довкілля та здоров'я населення внаслідок реалізації Програми. Заходи для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання Програми ґрунтуються на оцінці впливів на атмосферне повітря, поверхневі та підземні води, земельні ресурси і на оцінці впливу відходів на довкілля міста.

8. У процесі СЕО було розглянуто два альтернативних сценарії:

- інноваційний сценарій розвитку за умов прийняття, затвердження та впровадження Програми;
- інерційний сценарій розвитку за умов продовження функціонування міста в умовах, що склалися.

Найсприятливішим варіантом буде затвердження запропонованого варіанту Програми, спрямованого на інноваційний сценарій розвитку.

9. Для оцінки повноти та якості реалізації програмних заходів виконавчий орган Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) має здійснювати моніторинг виконання Програми, що дасть змогу оперативно приймати необхідні управлінські рішення. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, запропоновано ряд заходів. Моніторинг наслідків виконання Програми базується на розгляді цільових показників та аналізі досягнення запланованих результатів. Для здійснення моніторингу наслідків виконання Програми для довкілля, зокрема для здоров'я населення, запропоновані цільові екологічні індикатори та індикатори здоров'я населення.

10. Зважаючи на географічне положення м. Києва, транскордонні наслідки реалізації заходів Програми для довкілля, зокрема здоров'я населення, не очікуються.